

Cátia Suomalainen Pedrosa

Interkult Kassandran teatteri-ilmaisuhanke

Kohti nuorten parempaa sitoutumista

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kulttuurituottaja YAMK

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Opinnäytetyö

24.11.2014

Tekijä(t) Otsikko Sivumäärä Aika	Cátia Suomalainen Pedrosa Interkult Kassandran teatteri-ilmaisuhanke. Kohti nuorten parempaa sitoutumista. 59 sivua + 6 liitettä 24.11.2014
Tutkinto	Kulttuurituottaja (ylempi AMK)
Koulutusohjelma	Kulttuurituotanto
Suuntautumisvaihtoehto	
Ohjaaja(t)	lehtori Pia Strandman
<p>Tämä opinnäytetyö keskittyi kulttuuriyhdistämö Interkult Kassandran nuorisolle suuntaamien teatteri-ilmaisuryhmien toimintaan. Päätaavoite oli löytää keinoja nuorten tiiviimpään ja laajempaan sitoutumiseen kyseisten ryhmien toimintaan. Nykyhetkellä nuorten osallistumisen säännöllisyydessä on ollut paljon toivomisen varaa ja tämä on vaikeuttanut niin kulttuuriyhdistämön kuin myös ohjaajien toiminnan suunnittelua.</p> <p>Työn tilaaja oli Interkult Cassandra, joka on valtakunnallisesti toimiva kulttuuriyhdistämö, joka järjestää taide- ja kulttuurityöpajoja koululaisille, päiväkotikäisille, aikuisille ja vanhuksille. Toiminnallaan Interkult Cassandra mahdollistaa ihmisten ja kulttuurien kohtaamisen ja edistämään suvaitsevaisuutta.</p> <p>Nuorten teatteriryhmät ovat nyt toimineet seitsemän vuoden ajan opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella. Kahden lukukauden aikana kursseilla tutustutaan teatterimaailmaan ja valmistetaan demo, keväisin järjestettävää, Loistava Näkymä -tapahtumaa varten. Tutkimuksessa käsiteltiin neljää ryhmää, jotka kokoontuivat kerran viikossa, kahden tunnin ajan. Toiminta oli nuorille ilmaista. Ryhmät koostuivat 10–14 -vuotiaista kantasuomalaisista ja maahanmuuttajataustaisista tytöistä ja pojista.</p> <p>Lähestymistapana käytettiin toimintatutkimusta tapaustutkimuksen rinnalla. Tiedon keruu perustui laadullisiin menetelmiin, kuten benchmarking, ideointipajat, ryhmähaastattelu sekä havainnointi. Tutkimuksessa käytettiin myös kyselyitä. Kerättyjen tietojen pohjalta toteutettiin yksi pilotti teatterikesäkurssista, jonka ohjelma suunniteltiin nuorten toiveiden pohjalta. Pilotissa kokeiltiin myös erilaisia palautekeruun menetelmiä, joiden avulla pyrittiin saamaan enemmän tietoa nuorten tarpeista ja vastaamaan niihin tulevaisuudessa entistä paremmin.</p> <p>Tutkimuksella ei pystytty osoittamaan yleispäteviä syitä sille, miksi nuorten sitoutuminen on ollut viime aikoina heikompaa. Kuitenkin tutkimuksella osoitettiin, että nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja nuorten vanhempien oma sitoutuminen lastensa harrastuksiin vaikuttavat suuresti nuorten omaan sitoutumiseen. Palautteella oli niin ikään merkitys nuorten sitoutumisen kannalta. Nuoren mielipiteellä on väliä, mutta ainoastaan silloin kun se otetaan todella tosissaan ja sen idean viedään toteutuksen asti.</p>	
Avainsanat	Interkult Cassandra, interkulttuurisuus, nuorisotyö, kulttuurinen nuorisotyö, teatteri-ilmaisu, sitoutuminen/sitoutuneisuus, palaute

Author(s) Title	Cátia Suomalainen Pedrosa Interkult Cassandra's drama project. Improving the commitment of youngsters.
Number of Pages Date	59 pages + 6 appendices 24 November 2014
Degree	Master of Culture and Arts
Degree Programme	Cultural Management
Specialisation option	
Instructor(s)	Lecturer Pia Strandman
<p>The thesis focused on the activity of drama groups for youngsters managed by culture hub Interkult Cassandra. The main objective was to find ways to improve the youngsters' commitment towards the groups' activity. Lately, regular participation by the youngsters has declined, and, therefore, the planning of the activities by the teachers and culture hub was made more difficult.</p> <p>This thesis was ordered by Interkult Cassandra, which is a nationwide working culture hub, that organizes art and culture workshops for children, students, adults, and the elderly. Through its activities, Interkult Cassandra enables the encounter of people and cultures and promotes tolerance.</p> <p>The youth drama groups have now been operating for seven years with funding from the Ministry of Education and Culture. For two semesters, the youngsters become acquainted with the world of theater and prepare a demo, which is performed in the Spring at the Loistava Näkymä festival. This study examined four groups which met once a week for two hours. The activities were free of charge for the youngsters. The groups were formed by 10 to 14 year old girls and boys, both native Finnish or with immigrant background.</p> <p>The approach used was action research together with case study. Data collection was based on qualitative methods, such as benchmarking, brainstorming workshops, group interview and observation. The study also used enquiries. Based on the collected information, a pilot was carried out comprehending a theatre summer course which program derived from the ideas collected from the youngsters. In the pilot was also tested a variety of feedback collection methods, which aimed to get more information about youngsters' needs and to better respond to them in the future.</p> <p>The results of the pilot produced a slight change in the main research question. It became clear that the parents' own commitment to this activity had great influence on the youngsters' own commitment.</p> <p>The study failed to demonstrate general valid reasons for the recently weakened youngsters' commitment towards the drama activity. However, the study indicated that the inclusion of young people in the planning, as well as parents' commitment to their children's activities largely affect young people's own commitment. The feedback had also importance of young people's commitment. The opinion of the youngster counts, but only when it is taken seriously, and the idea is exported to implementation.</p>	
Keywords	Interkult Cassandra, interculturalism, youth work, cultural youth work, drama, commitment, feedback

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Lähestymistapa, menetelmät ja tietopohja	3
2.1 Tapaustutkimuksesta toimintatutkimukseen	3
2.2 Menetelmät	7
2.3 Työn keskeiset käsitteet	9
2.4 Aiempi kirjallisuus	14
2.4.1 Sitoutumisen problematiikka	14
2.4.2 Nuorisotyö monikulttuurisuuden näkökulmasta	17
2.4.3 Palaute	19
3 Taustasta	20
3.1 Interkult Cassandra	20
3.2 Miksi tutkia nuorten sitoutumista Interkult Kassandran harrastustoimintaan?	21
3.3 Interkult Kassandran nuorten teatteri-ilmaisuhanke	22
3.4 Muut teatterikurssia tuottavat toimijat Helsingissä	23
3.5 Miten on asiat jalkapallon puolella?	27
4 Nuorten osallistaminen teatteri-ilmaisun harrastustoimintaan	29
4.1 Nuorten osallistaminen ohjelmasuunnitteluun ja tuotantoon Drammenissa	30
4.2 Ideointipajat	32
4.2.1 Mitä toivot/haluat oppia tulevalta intensiivikurssilta ja syksyn kurssilta?	33
4.2.2 Millä sanalla/sanoilla pitäisi mainostaa tätä kurssia sinun ikäisillesi?	34
4.2.3 Millä tavalla haluaisit antaa palautteen ohjaajalle?	34
4.3 Ryhmähaastattelu	36
4.4 Pilotointi	37
4.4.1 Intensiivikurssi	37
4.4.2 Kurssin osallistujat	38
4.4.3 Kurssin palaute	39
4.5 InterKultFest	41
4.5.1 Valmistelut InterKultFestille	41
4.5.2 InterKultYOUTH	41
4.5.3 Pilotin pohdinta	43
5 Vanhempien sitoutuminen nuorten harrastustoimintaan	45
5.1 Kysely vanhemmille	46
5.2 Vanhempain ilta	47
5.3 Pohdinta	49

6 Johtopäätökset	50
6.1 Nuorten sitoutuminen	51
6.2 Vanhempien sitoutumisesta	53
6.3 Päätelmät	56
Lähteet	60
Liitteet	
Liite 1. InterKultSeminar:in ohjelma	
Liite 2. Kysely Helsinkiläisille teatterikurssien tuottaneille toimijoille	
Liite 3. Drammenin benchmarking	
Liite 4. Esittävä taiteen intensiivikurssin ohjelma 5.–8.8.2014	
Liite 5. Puhos 2014 ohjeet osallistujille	
Liite 6. Nuorten janapalautteen havainnointi	

1 Johdanto

”Ei meiltä kukaan mitään kysy. Miten se olisi mahdollista, että meiltä kysyttäisiin koulussa mielipidettä” vastaa 14-vuotias nuori, joka kuuluu Interkult Kassandran nuorten teatteri-ilmaisuryhmään, kun tiedustelin ideointipajassa, kysytäänkö heiltä yleensä mielipidettä asioista, vaikkapa koulussa. (Ideointityöpaja 16.4.2014.) Entäpä jos nuorten toiveita kuunneltaisiin?

Interkult Cassandra on kulttuuriyhdistämö, joka taiteen ja kulttuurin kautta edistää eri kulttuurien kohtaamista sekä suvaitsevaisuutta. Vuodesta 2012 olen toiminut järjestön toiminnanjohtajana. Toiminta keskittyy taidetyöpajojen ja kulttuuriohjelmien järjestämiseen lapsille, nuorille, aikuisille ja vanhuksille. Ohjaajina ja esiintyjinä toimivat sekä maahanmuuttajataustaiset että kantasuomalaiset ammattilaiset joko yksinään tai työpareina.

Opinnäytetyöni keskittyy Interkult Kassandran teatteri-ilmaisuhankkeen nuoriin. Organisaatio on järjestänyt pääkaupunkiseudulla seitsemän vuoden aikana 10–17-vuotiaille nuorille teatteri-ilmaisun kurssseja, joissa erityisesti maahanmuuttajataustaiset nuoret ovat olleet hankkeen kohderyhmä. Hanke on mahdollistanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadun avustuksen, joka merkitsee Interkult Kassandran toiminnalle sen kolmanneksi suurinta rahoituslähdettä. Nuoria on tutustutettu teatterimaailmaan teatteri-ilmaisun opetuksen, teattereissa vierailujen ja oman esiintymisen kautta. Kurssit ovat nuorille täysin ilmaisia. Keskimäärin 50 nuorta osallistuu aktiivisesti kursseihin.

Viime vuoden aikana nuoria on ollut vaikeampi tavoittaa ja saada sitoutumaan teatteri-ilmaisun hankkeen toimintaan. Kurssin aikana heiltä on kysytty toiveita, mitä he toivoivat kursseilta, mutta vielä ei ole osattu yhdistää saatua tietoa kurssisuunnitteluun. Kurssipalaute on aina kerätty kurssin päätyttyä, mutta toivoisimme, että saisimme vielä syvällisempää tietoa siitä, mitä nuoret ajattelevat kurssista, mutta käyttämämme palautekyselylomakkeet eivät aja asiaamme riittävän hyvin tällä hetkellä.

Tutkimuskysymykseni on näin ollen, kuinka nuoria voidaan paremmin sitouttaa Interkult Kassandran teatteri-ilmaisun toimintaan. Tutkimuksessani osallistetaan ryhmien osallistujia sekä ohjaajia. Vuonna 2014 Interkult Kassandran nuorten hankkeessa toimi keväällä neljä teatteri-ilmaisuryhmää. Ryhmät ovat kohdistettu vain pojille, vain tytöille tai ovat sekaryhmiä. Tällä hetkellä hankkeen nuoret ovat 10–14 -vuotiaita. Ryhmiin osallistuu eritaustaisia nuoria niin kulttuuri- kuin sosiaalitaustaltaankin.

Työssäni hyödynnän lähestymistapana tapaustutkimuksen lisäksi toimintatutkimusta. Prosessin alkuoletus on, että osallistamisen kautta nuoret sitoutuisivat paremmin toimintaan. Pilotin avulla testaan alkuoletusta ja tutkin myös muita seikkoja, jotka voivat olla erittäin merkittäviä nuorten sitoutumisen kannalta, kuten vanhempien oma sitoumus harrastustoimintaan. Tutkimuksessa kerätään tietoa, joka vastaa kysymyksiin, kuinka sitouttaa nuoret harrastustoimintaan, kuinka sitouttaa vanhemmat nuorten harrastustoimintaan ja kuinka kerätä nuorilta palaute.

Työni voidaan jakaa kolmeen toimintasykliin ja kukin sykli pyrki vastamaan yhteen kysymykseen. Jokaisessa syklissä käytetään eri tiedonkeruunmenetelmiä, jotka ovat ominaisia tapaus- että toimintatutkimukselle. Sykleissä käytetään benchmarkkausta, haastatteluja, ideointipajoja sekä havainnointia.

Tämän prosessin tavoite on, että nuoret kiinnostuisivat entistä enemmän tästä harrastustoiminnasta ja kokisivat sen tärkeäksi. Erityisesti halutaan vastata nuorten ja myös vanhempien tarpeisiin tämän harrastustoiminnan kautta. Toivotaan, että nuoret ja vanhemmat näkevät tämän harrastuksen tukevan koulunkäyntiä ja sosiaalisten taitojen kehittämistä, vahvistavan omaa itseilmaisua ja toimivan foorumina, jossa voivat tuoda esille oman maailmaansa, sen kiinnostustenkohteita ja ongelmia. Kun on saatu ymmärrettyä osallistujien tarpeet ja kiinnostukset, Interkult Cassandra osaa paremmin suunnitella nuorille suunnattua toimintaa nuorten tarpeisiin vastaten.

Tarkoituksena on saada mahdollisimman paljon tietoa nuorten suhtautumisesta tähän harrastukseen ja ehdottaa uusia toimenpiteitä tulevaisuuden toiminnan kehittämiseksi. Opinnäytetyöllä halutaan myös tutkia vanhempien sitoutumista ja osallistumista harrastukseen ja merkitys näillä olisi nuorten sitoutumiseen. Toivottujen tulosten perusteella, haluan pohtia pitääkö toiminnassa luoda suhteita vanhempiin ja, jos näin todetaan, niin millä tavalla vanhempia lähestytään.

Opinnäytetyöni mahdollistaa, että voin — ja tätä kautta Interkult Cassandra voi — keskittyä perusteellisemmin yhteen tärkeään kohderyhmään. Vuonna 2013, tilastojen mukaan, 14 % 15–29 -vuotiaista helsinkiläisistä nuorista puhui vierasta kieltä (Helsingin kaupungin tilastokeskus 2013). Tähän on myös viitattu Interkult Kassandrassa perusteltaessa sen panostusta maahanmuuttajataustaisiin nuoriin (Interkult Cassandra 2014).

Tällä opinnäytetyöllä on myös tavoitteena helpottaa kurssien suunnittelutyötä, jonka teen yhdessä ryhmien ohjaajien kanssa. Useimmiten ohjaajamme toimivat freelance-reina eikä heillä ole yleensä taustaorganisaatiota lainkaan. Haasteiden ilmaantuessa

ryhmissä ohjaajat kääntyvät minun puoleeni ja, luonnollisesti, minulla ei ole aina vastauksia kaikkiin ongelmiin. Tästä syystä on tärkeä lähteä tutkimaan tätä aihetta, erityisesti kun olen ikään kuin *ulkopuolinen* ryhmien toiminnalle ja voin analysoida niiden nykytilannetta ja ehdottaa työni lopussa uusia toimintatapoja, jotka vaikuttavat nuorten sitoutumiseen teatteri-ilmaisun ryhmätoimintaan.

Toivon, että tämä tutkimus kehittää Interkult Kassandraa harrastusten tarjoajana, jonka perustalla on tarvelähtöisyys. Työni tulee sisältämään havainnointia, jonka uskon antavan lisätietoa myös nuorisotyön alalle, erityisesti kulttuuriselle nuorisotyölle, jossa teatteri-ilmaisua käytetään yleisimmin työkaluna. Vanhempien osallistumista nuorten harrastuksiin, erityisesti urheilun saralla, on tutkielma tasolla tarkasteltu, mutta itse sitoutumisaiheesta ja erikseen interkulttuurisesta näkökulmasta, ei ole paljon aiempaa materiaalia löydettävissä.

2 Lähestymistapa, menetelmät ja tietopohja

Tutkimuksessani keskityn kysymykseen, kuinka nuoria voidaan paremmin sitouttaa Interkult Kassandran teatteri-ilmaisun toimintaan. Toivon saavani tietoa siitä, voidaanko nuoria osallistamalla toiminnan suunnitteluun lisätä heidän sitoutumistaan, kuin myös siitä, mikä on heille mieluisin tapa antaa palautetta harrastuksesta. Prosessiin kuului pilotti, jossa testasin nuorten osallistamista yhden kurssin suunnitteluun. Pilotti toi esille myös joidenkin vanhempien suhtautumisen kurssiin. Tästä syystä tutkinkin, voiko vanhempien oma sitoutuneisuus harrastukseen vaikuttaa nuorten sitoutumiseen.

2.1 Tapaustutkimuksesta toimintatutkimukseen

Opinnäytetyön prosessin alussa näytti siltä, että kaikkein luonnollisin lähestymistapa olisi tapaustutkimus. Tutkimusongelma, -kohde, menetelmät ja prosessi viittasivat suoraan tähän lähestymistapaan. Ensimmäisen pilotin myötä, tutkimuskysymyksen kärki suuntautui hieman toisin, ja päädyin hyödyntämään myös toista lähestymistapa eli toimintatutkimusta. Tämä oli mahdollista valitsemani aineiston hankintamenetelmien vuoksi, sillä kuten Katri Ojasalo, Teemu Moilanen ja Jarmo Ritalahti kertovat teoksessaan *Kehittämistyön menetelmät*, lähes kaikki menetelmät voivat sopia kaikkiin lähestymistapoihin (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 51).

Tapaustudkimuksen lähestymistapaa puolsi tutkittava kohde, joka oli selvärajainen nuorten teatteri-ilmaisuhanke, ja tutkimus lähtikin liikkeelle tutkittavasta tapauksesta, kuten yllä mainitussa teoksessa neuvottiin (Ojasalo ym., 2009, 53–54). Ajatus oli alussa tehdä kaksi pilotointia, jotka testaisivat alkuteesin, eli sen, että osallistamalla nuoria toiminnan suunnitteluun se sitouttaisi heidät paremmin toimintaan. Kaksi tekijää vaikutti paljon ensimmäisen pilotoinnin epäonnistumiseen: rahoituksen väliaikainen menetys ja pilotoinnin esiin tuomat uudet näkökulmat, joita ei osattu ottaa huomioon alkuvaiheessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö oli antanut Interkult Kassandralle kieltävän rahoituspäätöksen Nuorten teatteri-ilmaisun hankkeelle toukokuussa, juuri kun pilottia oltiin suunnittelemassa. Interkult Cassandra päätti silti panostaa pilottiin, olkoonkin että määrärahoja oli vähennettävä alkusuunnitelmasta poiketen. Tämän vuoksi, pilotti, joka oli nuorille suunnattu kesäleiri, ja jonka ohjelmasuunnittelussa oli otettu nuorten mielipiteet huomioon, ei ollut enää toteutettavissa kaikkien toiveiden mukaan.

Tutkimus alkoikin suuntautua teatteri-ilmaisuhankkeen käytännön toteutuksessa havaittuihin ongelmiin. Ensimmäisen pilotoinnin jälkeen alettiin sen tulosten perusteella suunnitella seuraavia askeleita. Ojasalo, Moilanen ja Ritalahti (2009, 58) kertovat teoksessaan, kuinka toimintatutkimus keskittyy etsimään ratkaisuja käytännön ongelmille ymmärtämällä tutkittavaa ilmiötä. Käytännönläheisyys on erittäin tyypillistä tälle lähestymistavalle, toteavat kirjoittajat.

Osallisuus on myös ominaista toiminnantutkimukselle, koska tutkija pääsee tutkimaan toimintaa sisältä päin. Tutkimuksessani minulla oli varsin aktiivinen rooli, sillä olin mukana monessa vaiheessa osallistajana enkä pelkästään havainnoitsijana. Vaikka tässäkin lähestymistavassa hyödynnetään aiempaa tutkimusta, yleensä tutkimuksessa kuitenkin nojataan enemmän tutkimusmenetelmien kautta saatuihin tuloksiin. Ojasalo, Moilanen ja Ritalahti kertovat, että tutkimuskohde on tässä lähestymistavassa aina sidottu tilanteeseen ja tämä merkitsee suurta haastetta. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 59.)

Hannu Heikkinen (2007, 16–18) kertoo artikkelinsa ”Toimintatutkimuksen lähtökohdat”, kuinka tässä lähestymistavassa tutkitaan ihmisten toimintaa, erityisesti heidän vuorovaikutustaan. Tutkimuksessa on tarpeen omata vuorovaikutusta muiden kanssa, muuten se ei voi onnistua. Heikkisen mukaan toimintatutkimuksella voi olla eri tyyppisiä, ja mielestäni tässä opinnäytetyössä kyse on ryhmien välisten suhteiden tasosta (*intergroups*).

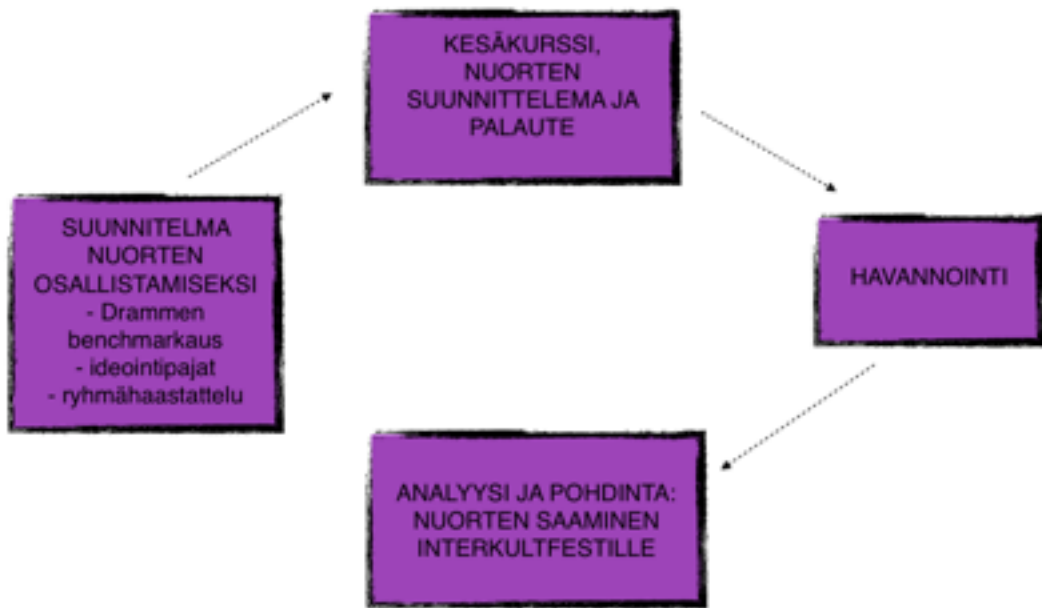
Tutkimuksen alussa juttelin teatteri-ilmaisun ryhmien ohjaajien kanssa ja kerroin opinnäytetyöni aiheesta. Ohjaajat sitoutuivat heti tähän työhön. Tämä oli erittäin tär-

keää, sillä heillä juuri on suhde oman ryhmänsä nuoriin ja täten myös paljon hiljaista tietoa, puhumattakaan kokemuksesta ja asiantuntijuudesta teatteri-ilmaisun alalla ja nuorten kanssa toimimisesta. Myös Interkult Kassandran organisaatiossa – erityisesti puheenjohtaja Marianne Möller ja talous- ja hallintojohtaja Venla Martikainen – antoivat täyden tukensa tälle työlle. Heidän kanssaan olen saanut keskustella työni eri vaiheista. Keskusteluissa olen saanut uusia ajatuksia kuinka menetellä eri vaiheissa. Erityisesti kun rahoitus vedettiin yhtäkkiä pois hankkeesta, siitä huolimatta päätettiin järjestää intensiivikurssi.

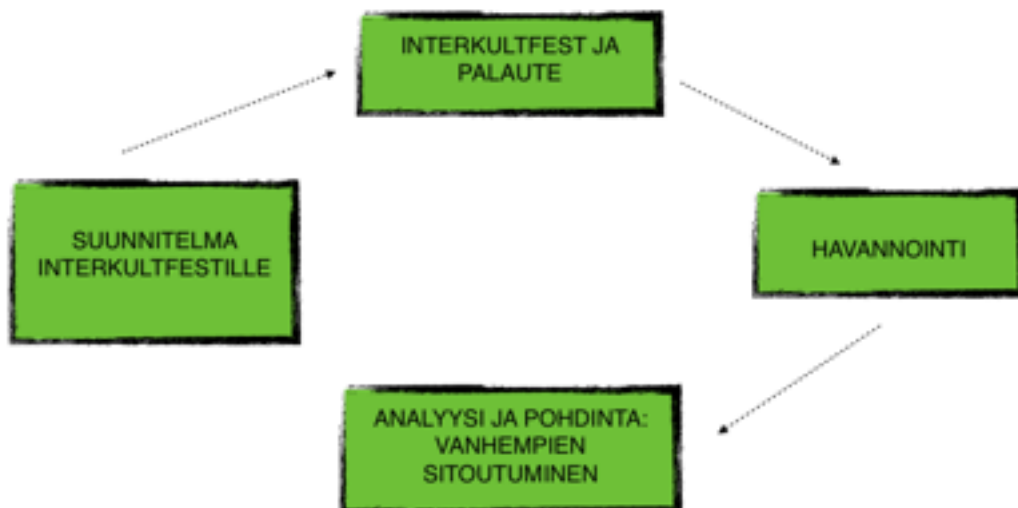
Sekä Heikkinen (2007, 19) että Ojasalo, Moilainen ja Ritalahti (2009, 60) korostavat toimintatutkimuksen syklisyyttä. Suunnitelma edetessä, toimintaan tehdään erilaisia korjausliikkeitä ja kokeiluja, joilla toimintaa parannetaan. Nämä eri tutkijat näkevät tutkimuksen etenevän siten, että ensi laaditaan suunnitelma, toteutetaan kokeilu, havainnoidaan, reflektoidaan ja arvioidaan ja lähdetään suunnittelemaan uudestaan (Heikkinen, Rovio & Kiilakoski 2007, 80–81; Ojasalo, Moilainen & Ritalahti 2009, 61).

Heikkinen, Rovio ja Kiilakoski (2007, 80–82) nostavat esille artikkelissaan ”Toimintatutkimus prosessina” kritiikkiä, jota esitetään useasti toimintatutkimukselle. Sen kaavaisuus voi johtaa tutkijan sekaannuksiin, erityisesti eri vaiheiden tunnistamisessa. Kirjoittajat esittävät myös muiden väitteitä siitä, kuvaako tämä lähestymistapa oikealla tavalla tutkittavana olevat sosiaalisten ilmiöiden monimuotoisuutta. Lähestymistapaa on myös kritisoitu sen syklien vähäisestä määrästä. Esimerkiksi minun opinnäytetyössäni ei ole voitu totuttaa monta sykliä lyhyen ajan puitteissa, asia joka saa itsenikin epäilemään sen toimivuutta tulosten kannalta. Kuitenkin Heikkinen, Rovio ja Kiilakoski (2007, 82) toteavat, että yksikin sykli voi tuoda paljon uutta tietoa, joten syklien määrää ei pidä jäädä tuijottamaan.

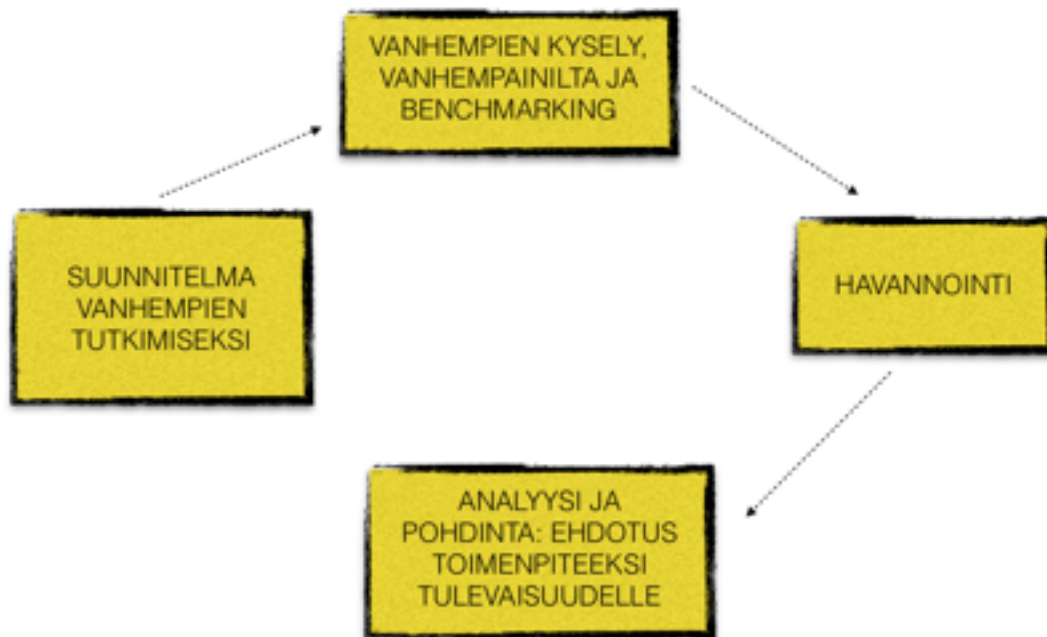
Opinnäytetyössäni käytän syklejä joiden mukaan tutkimus etenee. Kukin sykli vastaa yhteen tutkimuksen vaiheeseen sekä kysymyksiin joihin pyritään saada eri menetelmillä vastauksia tai lisätietoa toimintaa kehittämiseksi. Syklit on esitelty alla aikajärjestyksessä, vaikka kaksi kolmesta benchmarkkauksesta on suoritettu viimeisen syklin aikana, sillä havahduin niiden tekemiseen vasta myöhemmin. Teatterikursseja järjestäville toimijoille sekä HJK:lle tehtyjä kyselyitä hyödynsin niin ikään ensimmäiseen ja toiseen sykliin liittyvillä kysymyksillä, koska kaipaaisin niihin vielä lisänäkökulmia.

Kuvio 1. Ensimmäinen sykli vastaa kysymyksiin, kuinka nuoren voi saada osallistettua toiminnan suunnitteluun ja jos saadaan, voiko se vaikuttaa sitoutumiseen?

Kuvio 2. Toinen sykli vastaa kysymykseen, kuinka saada nuoret esiintymispäivänä paikalle ja mitä tietoa syntyi koko pilotista?

Kuvio 3. Kolmas sykli vastaa kysymykseen, kuinka vanhemmat suhtautuvat lastensa harrastukseen ja kuinka he sitoutuvat siihen?

2.2 Menetelmät

Edellisessä alaluvussa jo esitettiin kuinka monet menetelmät sopivat eri lähestymistapoihin. Toimintatutkimuksessa yleisemmin käytetyt menetelmät ovat laadullisia. (Ojasalo, Moilainen & Ritalahti 2009, 61). Eri syklien aikana kerätään jatkuvasti uutta tietoa, jolloin syntyy paljon materiaalia. Huovinen ja Rovio (2007, 105) mainitsevat, että toimintatutkimuksessa tätä ei pidetä ongelmana, koska tarkoitus on saada jatkuvasti uutta tietoa, joka on mahdollista hyödyntää toiminnan kehittämisessä. Aineiston keruussa on koko ajan erilaisia menetelmiä käytössä, aivan kuten tässäkin opinnäytetyössä.

Ensimmäinen tässä työssä käytetty menetelmä nuorten ryhmien kanssa on ollut ideointipaja, joka oli jo suunnitelman osa tutkimuksen ensimmäisessä syklissä (ks. kuvio 1). Kyse oli aivoriihestä, jonka pohdittavaksi asetin kolme kysymystä ja pyysin kirjoittamaan niihin niin monta vastausta kuin halusivat tietyn ajan puitteissa paperilappuihin. Seuraavaksi vastauksista keskusteltiin ääneen vapaasti. Ojasalo, Moilainen ja Ritalahti (2009, 146) esittävät osallistujien vähimmäismääräksi 6 osallistujaa, tästä määrästä jouduin kahden ryhmän kohdalla joustamaan, sillä kyseisten ryhmien kanssa oli ainoastaan yksi ainoa tilaisuus käytettävissä eivätkä kaikki jäsenet olleet tuolloin paikalla.

Enimmillään ryhmät koostuivat yhdeksästä jäsenestä. Ideapajani kestivät noin 30–45 minuuttia. Kun johdin itse pajaa enkä voinut samalla kirjoittaa muistinpanoja, äänitin kaikki pajat osallistujilta erikseen pyytämälläni luvalla.

Toinen käytetty menetelmä tässä työssä oli ryhmähaastattelu, joka edellisen menetelmän tapaan, kuului ensimmäisen syklin suunnitelmaosioon (ks. kuvio 1). Fokusryhmäksi valitsin nuorten ryhmien ohjaajat, sillä halusin saada heidänkin näkökulmansa kysymyksiin, jotka olin nuorten kanssa käynyt läpi. Ohjaajat tuntevat ryhmänsä parhaiten ja ovat ammattilaisia ohjaamallaan alalla. Työni tulisi kehittää myös heidän työtään, joten luonnollista oli valita heidät mukaan. Jälleen kerran jouduin käyttämään tätä metodia sovelletusti. Toisin kuin Ojasalo, Moilainen & Ritalahti (2009, 102) ehdottavat ryhmän kooksi, fokusryhmässäni oli vain kolme ohjaajaa. Ideointipajan tapaan, nauhoitin myös ryhmähaastattelun, joka kesti noin tunnin.

Benchmarkingia käytin myös tiedonkeruun menetelmänä eri sykleissä. Halusin kuulla millaisia kokemuksia oli muilla nuorten osallistamisesta toimintasuunnitteluun. Päätin tehdä kyselyn norjalaiseen kulttuurikeskukseen ja juttelin myös sähköisesti kyseisen organisaation tuottajan kanssa. Tiesin etukäteen, että he ovat onnistuneesti tehneet samaa jo paljon nimenomaan maahanmuuttajataustaisen nuorten kanssa. Tämä vertailuanalyysi oli osana ensimmäistä sykliä (ks. kuvio 1). Toinen kohteeni oli Helsingin Jalakapallo Klubi, jonka osalta tutkin nuorten ja vanhempien sitoutumista harrastustoimintaan. Tämän kohteen valitsin, koska tiedän klubin olevan nuorten maahanmuuttajataustaisten keskuudessa suosittu, ja myös siksi kun se edustaa muuta harrastustoimintaa kuin taide sektoria. Myös joukkueominaisuus oli painava syy tälle valinnalle. Tämä vertailuanalyysi toi tietoa erityisesti kolmanteen sykliin, jossa pohdittiin vanhempien sitoutumista lastensa harrastuksiin (ks. kuvio 3).

Palaute on keskeinen asia kehittämistyössäni ja niin kokeilin erilaisia tapoja kerätä palautetta nuorilta. Yksi niistä oli kysely pilottiin osallistuneille nuorille, työni ensimmäisessä syklissä (ks. kuvio 1). Vaikka kysely kerää yleensä enemmän tilastoitavaa tietoa, tämä vastasi kuitenkin enemmän laadullisiin kysymyksiin. Jaoin ryhmälle valmiit kyselyt, tarkoituksellisesti nimettöminä. Kyselyssä oli ainoastaan viisi kysymystä. Kuten Ojasalo, Moilainen & Ritalahti (2009, 116) nostavat esille, kyselyn pituus on suunniteltava tarkkaan. Erityisesti nuorille tehtävän kyselyn tuli olla lyhyt ja selkeä. Käytettävissä oli ainoastaan muutama minuutti, joten monimuotoiseen kyselyyn ei ollut mahdollisuus.

Toisen kyselyn tein vanhemmille joiden lapset olivat joko nuorten ryhmissä tai osallistivat intensiivikurssille. (ks. kuvio 2). Kyselyn lähetin kaikille sähköpostitse ja pyysin palautuksen tiettyyn päivään mennessä. Otanta oli aika pieni, sillä Interkult Kassandral-

la ei ollut monien vanhempien kontakteja. Kysely keskittyi aiheeseen, millainen oli ollut vanhempien vaikutus lasten harrastuksen valintaan sekä niihin sitoutumiseen. Kysymyksiä oli kaikkiaan kuusi. Kyselyn vastausaika on edelleen meneillään, mutta tähän mennessä olen saanut ainoastaan yhden vastauksen takaisin.

Havainnointi on ollut ehkä tärkein menetelmä tässä opinnäytetyössä, koska se on ominainen toimintatutkimuksen lähestymistavalle ja näin se on ollut osana työn jokaisessa syklissä. Tämä menetelmä oli käytössä pilotoinnin aikana, kun nuorilta pyydettiin jana-muotoinen palaute, jonka videoin ja analysoin myöhemmin. Yleisesti ottaen seurasin nuoria ja heidän reaktioitaan koko pilotin ajan. Sekä kurssin että esiintymisen yhteydessä käytiin nuorten kanssa ryhmäkeskustelua, joka oli myös mielenkiintoinen osa havainnointia.

Kahden ryhmän vanhemmille järjestetyssä vanhempainillassa seurasin tapahtumia ja keskityin havainnoimaan, joka oli haasteellista, sillä en voinut kuvata tai äänittää kyseistä tapahtumaa, enkä halunnut ottaa muistinpanoja, koska muutoin minuun ei olisi saatettu suhtautua luottamuksellisesti. Ojasalo, Moilainen & Ritalahti (2009, 105) tuovat esille juuri sen, kuinka tutkijan läsnäolo voi olla havainnoinnissa haitallinen, sillä tutkittava ryhmä ei välttämättä toimi samalla tavalla kuin se toimisi jos tutkija ei olisi paikalla. Vanhempainillassa se ei ollut ongelma, sillä jotkut vanhemmat tuntevat minut jo entuudestaan. Kuitenkin, jos olisin alkanut tehdä muistinpanoja, heidän käyttäytymisensä tuskin olisi ollut yhtä vapautunutta.

Ojasalo, Moilainen & Ritalahti (2009, 104) nostavat muun ohella esille havainnoijan roolin määrittämisen tärkeyden. Tutkijan olisi tiedettävä etukäteen, millaisella roolilla on tilanteessa mukana, passiivisena vai aktiivisena. Itse osallistuin melkein aina tilanteisiin, joko osa-ohjaajana tai organisaation edustajana, mutta pyrin silti koko ajaa pitämään mielessäni tutkimuksen ja ajoittain vetäydäinkin sivulle tarkastelemaan.

2.3 Työn keskeiset käsitteet

Opinnäytetyöni keskeiset käsitteet ovat interkulttuurisuus, nuorisotyö, teatteri-ilmaisu, sitoutuminen/sitoutuneisuus ja palaute.

Interkulttuurisuus on Interkult Kassandralla tällä hetkellä erittäin ajankohtainen käsite, sillä yritämme tehdä tästä sanasta Suomessa tunnetumpaa nimenomaan monikulttuurisuuden alalla. Kielitoimiston mukaan interkulttuurisuus ei ole oikeaa suomea, mutta olemme kuitenkin huomanneet, että sana on käytössä useiden julkishallinnon organi-

saatioiden virallisissa julkaisuissa, kuten Oulun yliopiston kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikön julkistamassa teoksessa *Interkulttuurinen opettajankoulutus. Utopiasta todellisuudeksi toimintatutkimuksen avulla* (Räsänen, Jokikokko, Järvelä & Lämminmäki-Kärkkäinen 2002).

Opetushallituksen julkaisussa *Koulu kohtaa maailman* käytetään useasti interkulttuurisuus termiä. Erityisesti artikkeleissa ”Kaikilla on yhteinen pesä” (Repo 2011, 56–61) ja ”Interkulttuurinen kompetenssi” (Hartikainen & Mattila 2011, 85–89), ilmaistaan interkulttuurisuus samansuuntaisesti kuin mitä Interkult Kassandrakin käsitteellä tarkoittaa. Tarja Repo (2011, 58–59) kertoo Lapinlahden lukion ja kuvataidelukion osallistumisesta hankkeeseen, joka edellytti monikulttuurisuusalan termistön pohdintaa. Pohdinnassa päädyttiin käyttämään termiä *interkulttuurisuuskasvatus*, koska haluttiin korostaa vuorovaikutusta ihmisten kesken sekä toisilta oppimista. Interkulttuurisuus käsite sisälsi tässä yhteydessä erilaisia suhteita, kuten sosiaaliryhmien, uskonnon, sukupuolen ja seksuaalisen orientaation välisiä suhteita.

Paula Mattila ja Mikko Hartikainen (2011, 85) jatkavat ja vahvistavat termin käyttöä seuraavasti: *Interkulttuurisuus ymmärretään tässä artikkelissa ennen kaikkea siltoja rakentavana dialogina ja toinen toisiltaan oppivana kulttuurienvälisenä vuorovaikutuksena. Termillä emme siis halua viitata ja korostaa etnisten ja muiden kulttuuriryhmien eroja (vrt. monikulttuurisuus).*

Kun Interkult Kassandran näkökulmasta viitataan eri kulttuurien olemassaoloon, puhutaan monikulttuurisuudesta, mutta termi on liian suppea, esimerkiksi silloin, jos halutaan kuvata järjestön toiminnan tarkoitusta. Interkulttuurisuus, puolestaan, viittaa eri kulttuurien välillä vallitsevaan suhteeseen, jossa on läsnä dialogia ja jossa kulttuurit hyväksyvät toisensa tasa-arvoisina. Tähän pyrkii Interkult Kassandran toiminta, luonnollisesti myös nuorisotyössä.

Nuorisotyö on terminä tärkeä tämän opinnäytetyön kannalta, sillä tutkimus keskittyy nuorten kanssa tehtyyn työhön ja hakee myös sen alan toimijoilta asiantuntijuutta tutkitaviin kysymyksiin. Uusi suomen kielen sanakirja MOT määrittelee nuorisotyötermiä seuraavasti: *nuorisotyö, nuorisoseurojen, uskonnollisten, kunnallisten, valtiollisten, poliittisten ja muiden elinten harjoittama nuorten vapaa-ajan ja muun kansalaistoiminnan järjestäminen* (MOT 2014a). Kielitoimiston sanakirjassa MOT termiä selitetään: *nuorten harrastustoimintaa ja persoonallista kehitystä tukeva työ. Kirkon, urheiluseurojen nuorisotyö* (MOT 2014b).

Tutkija Peter Cederlöf (2010) on vetänyt Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa ja

Humanistisen korkeakoulun (HUMAK) tilaamaa selvitystä *Nuorisotyön asema ja merkitys Suomessa*, jolle on perustettu verkkosivu, jossa jatkuvasti päivitetään teemaan liittyvää materiaalia. Cederlöf (2010) on määritellyt nuorisotyön tiivistetysti Nuorisolain ja Lastensuojailulain mukaisesti verkkosivustossa. Näiden lakien mukaan nuorisotyön pitäisi tukea nuoren kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivisuutta kansalaisina, tukea vuorovaikutusta sukupolvien välillä ja vahvistaa nuorten sosiaalisuutta. Nuorisotyö on myös ehkäisevää lastensuojelua ja sen tulee edistää lasten ja nuorten hyvinvointia. Myös vanhemmuutta tuetaan nuorisotyön voimin. Cederlöf (2010) toteaa vielä, että kansalaisjärjestöt voivat käyttää työssään nuorisotyön erilaisia määritelmiä, mutta yleisesti nuorisolle kohdistuvaa työtä tehdään laissa esitettyjen linjojen mukaisesti. Tässä tutkimuksessa ja Interkult Kassandran nuorisotyössä tuota määrittelyä noudatetaan.

Eri kaupunkien nuorisotyön strategiassa käytetään myös termiä *kulttuurinen nuorisotyö*. Tätä ei ole vielä nuorisolaissa määritelty, mutta kuitenkin esimerkiksi Helsingissä on jo perustettu Nuori kulttuuri -säätiö, joka ilmoittaa tekevänsä kulttuurista nuorisotyötä. Heidän säätiönsä toiminnanjohtaja Panu Mäenpää (2012) määrittelee termin seuraavasti:

Kulttuurinen nuorisotyö on väline, jonka avulla nuori pystyy rakentavasti tutkiskelemaan itseään, ympäröivää yhteiskuntaa ja taidetta. Kulttuurisen nuorisotyön ja taideharrastuksen avulla on mahdollista muuntaa todellisuutta erilaisiin, helpommin käsiteltäviin kokonaisuuksiin ja niitä uudelleen asettelemalla löytää jotain uutta itsestään, taiteesta ja yhteiskunnasta. [sic] (Mäenpää 2012.)

Mäenpää (2012) avaa säätiön tekemän jaon kulttuuriharrastuksen kolmen eri ulottuvuuden kesken seuraavasti: yhteiskunnallinen, henkilökohtainen ja taiteellinen. Kuitenkin jokaisessa lohossa nuori esitellään taiteen tekijänä eikä siinä taide ole pelkästään väline vaan myös tavoite. Interkult Kassandrassa haluamme käyttää taidetta ja kulttuuria nuorisotyön välineinä, mutta toiminnalla ei ole taiteellisia tavoitteita. Mikäli nuorilla itsellään on taiteellisia tavoitteita, toki ohjaaja tukee heitä, mutta edelleenkin se ei ole toiminnan perimmäinen tarkoitus.

Pekka Mönttinen (2011, 20), joka on toiminut Kulttuuriareena Glorian toiminnanjohtajana ja tutkinut paljon nuorisotyötä, määrittelee opinnäytetyössään kulttuurisen nuorisotyön tehtäväksi nuoren itsetuntemuksen, ilmaisun, luovan osaamisen ja oppimisen vahvistamisen. Helsingin nuorisosaaiainkeskuksen tekemässä julkaisussa, jonka kirjoittavaan työryhmään Mönttinen kuuluu, todetaan että kulttuurisessa nuorisotyössä ohjaaja luo olosuhteet, joissa nuorilla on tilaa yhteisöllisyydelle ja luovuudelle, itseilmaisulle ja itsetuntemukselle sekä voimaantumiselle, osallisuudelle ja taitojen kehitykselle (Ant-

tila et al 2012, 14). Samassa julkaisussa korostetaan kulttuurisessa nuorisotyössä käytettyjä taiteellisia työmenetelmiä, kuten teatteria ja tanssia (Anttila et al 2012, 11).

Mielestäni Interkult Cassandra nuorisotyö kuuluu tämän kappaleen määrittelemään kulttuurisen nuorisotyön piiriin. Yhdistys ei ole tätä aiemmin koskaan määritellyt, mutta päämäärät ja keinot ovat samoja. Näin ollen, työssäni tulen käyttämään yleisen nuorisotyön rinnalla kulttuurisen nuorisotyön termiä.

Tämän opinnäytetyön keskeisiin käsitteisiin kuuluu myös teatteri-ilmaisuus. Nuorten ryhmiä vetää tavallisesti teatteri-ilmaiskoulutusta saanut ohjaaja ja ryhmissä keskitytään erityisesti itseilmaisuun, ja tähän teatteri-ilmaisuus tarjoaa runsaasti työkaluja. Teatteri-ilmaisu opiskellaan Suomessa Metropolia ammattikorkeakoulussa ainakin vuoteen 2014 asti, jonka jälkeen koulutus lakkautetaan. Suomen kielen sanakirjat eivät vielä tunnista teatteri-ilmaisuus käsitettä, joten sitä määriteltäessä lainaan Metropolia opinto-opasta:

Teatteri-ilmaisuuden ohjaajat toimivat sekä perinteisen teatteritoiminnan alueella että eri alojen rajapinnoilla. He soveltavat teatterilähtöisiä toimintatapoja ja edistävät taiteen tulemistä aktiiviseksi osaksi yhteiskuntaa. Alueellisen ja yhteisöllisen taide-toiminnan ja kehittämisen hankkeet ovat merkittävä osa teatteri-ilmaisuuden ohjaajan työkenttää. Niiden avulla vahvistetaan yhteiskunnallisen osallisuuden kokemusta. Draaman työvälineet ovat keskeisiä mm. osallistavan kaupunkisuunnittelun, sosiaalialan, taidekasvatuksen, syrjäytymisen ehkäisyyn, teattereiden yleisötyön ja kulttuurien välisen yhteistyön hankkeissa. (Metropolia 2014.)

Interkult Kassandran näkökulma ja erityisesti lainauksen viimeinen lause, korostaa teatteri-ilmaisuun nuorisotyön välineenä. Interkult Kassandran työssä keskitytään erityisesti rasmin ehkäisyyn ja kulttuurien väliseen ymmärrykseen, joten Metropolian teatteri-ilmaisuus on määritelmä, jota tullaan käyttämään tässä opinnäytetyössä ja jota työn tilaajan toiminnassa käytetään.

Sitoutuneisuus tai sitoutuminen on ehkä keskeisin käsite koko opinnäytetyössä, sillä työ pyrkii selvittämään, kuinka näitä tekijöitä voidaan vahvistaa nuorissa ja vanhemmissa teatteri-ilmaisuutoimintaa kohtaan interkulttuurisessa kontekstissa Interkult Kassandran tapauksessa. Termin perusmuodolle *sitoutua* MOT Kielitoimiston sanakirja

(2014b) löytää eri merkityksiä¹, jotka melkein kaikki ovat relevantteja tälle työlle. Esimerkiksi vanhemmilta tässä työssä haluttaisiin, että he ryhtyisivät nuorten ryhmien aktiiviseksi kannattajaksi. Sekä heiltä, että nuorilta toivotaan sitoumusta määrääjäksi. Erityisesti halutaan, että niin nuoret kuin heidän vanhempansakin sitoutuvat noudattamaan ohjeita. Erityisesti toivotaan, että he ovat osana tässä koko toiminnassa, aivan kuten sanakirja määrittelee.

Työn ensimmäisessä syklissä (ks. kuvio 1) palautteen piti olla vain väline, jota käytettäisiin hyväksi kurssien markkinoinnissa. Palautteesta tuli merkittävämpi sen jälkeen, kun muut tutkimuskysymykset tulivat prosessiin mukaan. Enää ei haluttu vaan osallistaa nuoria sitoutumisen näkökannalta, vaan haluttiin myös sitouttaa heitä toimintaan eri seikkoja huomioon ottamalla. Palaute on edelleen väline tutkimuksessa, joka mahdollistaa tiedon saannin. Kuitenkin palautteella saadaan myös nuoret ymmärtämään, että tässä toiminnassa heidän mielipiteellään on tärkeä merkitys, joka vaikuttaa nuorten ja ohjaajien suhteen lujittamiseen. Pyytämällä vanhemmilta palautetta vahvistetaan suhdetta Interkult Kassandran ja vanhempien välillä. Toivon mukaan, tämä vaikuttaa vanhempien sitoutumiseen toimintaan, koska heidän näkemystään kuullaan toimintaa suunniteltaessa.

Kielitoimiston sanakirja (2014b) kiteyttää palaute termin mielestäni hyvin suppeasti. Se rajoittuu kahteen merkitykseen, joista ensimmäinen selitys on mielestäni lähempänä tässä työssä tarkoitettua termiä: *jnk toimenpiteen, viestin tms. aiheuttama kannanilmaus t. reaktio*. Risto Ahonen ja Sirke Lohtaja-Ahonen (2014, 41) pohtivat lyhyesti teoksessaan *Palaute kuuluu kaikille* termin hämäryyttä. Termi ei välttämättä merkitse jokaiselle ihmiselle samaa, mikä saattaa aiheuttaa haasteita palautteen annossa ja vastaanottamisessa. Tästä syystä käsitteen avaaminen ennen käyttöä on erittäin tärkeää, jotta palautetta asiana ei koeta väärin. Työssäni palautemerkitystä on selvennetty erityisesti nuorille, joilta pyrittiin eri vaiheissa palautetta. Joillekin sana oli täysin vieras,

¹ sitoutua

1. ryhtyä jnk aatteen, pol. ryhmittymän tms. aktiiviseksi kannattajaksi. Poliittisesti sitoutunut henkilö, sanomalehti. Ei sitoutunut tutkijana mihinkään koulukuntaan. Italia sitoutui ensimmäisessä maailmansodassa ympärysvaltioihin.

2. antaa sitoumus, lupautua t. luvata sitovasti. Sitoutua noudattamaan ohjeita. Sitoutui toimeen määrääjäksi. Sitoutua vastaamaan jkn veloista. Ydinaseettomuuteen sitoutuneet maat.

Erik. Tyttö ei suostunut kosintaan, koska ei halunnut vielä sitoutua vrt. sitoa 9.

3. yhtyä, liittyä jnk yhteyteen t. osaksi jtk. Kasvualustaan sitoutuneet ravinteet. Kemiallisen yhdisteen syntyessä vapautuu tai sitoutuu energiaa.

Kuv. Maatalouteen sitoutunut pääoma.

(MOT Kielitoimiston sanakirja 2014b)

ehkä johtuen heidän suomen kielen tasostaan ja toisille piti vain selventää, miten minä ymmärrän palautteen merkityksen, olinhan itse sitä pyytämässä (ks. luku 4.2.). Minulle, ja tässä työssä, palaute merkitsee rehellistä mielipidettä, joka ihmisillä on tietystä asiasta.

2.4 Aiempi kirjallisuus

Tässä alaluvussa esittelen kirjallisuutta, joka käsittelee sitoutuneisuutta tai sitoutumista sekä nuorisotyötä, erityisesti kirjallisuutta, joka ottaa erityishuomioon myös maahanmuuttajataustaiset nuoret. Vaikka opinnäytetyöni keskittyy sekä kantasuomalaisiin että maahanmuuttajiin, työn kulussa tietyt ominaisuudet korostuvat näiden ryhmien välillä, joten käytän taustamateriaalina myös kirjallisuutta, joka käsittelee maahanmuuttajien vapaa-ajantematiikkaa. Myös sukupuoli on osittain merkittävä tämän tutkimuskohteen näkökulmasta, sillä yksi ryhmistä on pelkästään tytöille tarkoitettu. Luvussa esitellään kirjallisuutta siltä osin mikä koskee palautteen antoa sekä sen erilaisia keinoja.

2.4.1 Sitoutumisen problematiikka

Sitoutumisesta on kirjoitettu paljon, erityisesti käsiteltäessä työorganisaatioita tai työtä, kuin myös politiikkaan tai tiettyyn lääkehoitoon sitoutumista. Kuitenkin kun olen hakenut eri kirjastoista kirjallisuutta sanapareilla sitoutuminen tai sitoutuneisuus ja nuoret tai vanhemmat, en ole saanut tuloksia, lukuun ottamatta päiväkoteja ja pikkulapsia. Huolestuin ja luulin, etten välttämättä suorita hakua oikein, mutta tulin tulokseen, että tästä aiheesta ei ole vielä niin paljon tutkittua aineistoa. Helsingin yliopiston käyttäytymistieteiden kirjastosta olisi pitänyt löytyä tutkielma vuodelta 1990, joka käsittelee nimenomaan 14–19 -vuotiaiden nuorten sitoutumista. Aija Veiksolan (1990) kirjoittamaa tutkielmaa *Oman elämän suunnittelu ja suunnitelmiin sitoutuminen 14–19 -vuotiailla nuorilla* ei kuitenkaan löytynyt kyseisestä kirjastosta, vaikka se oli ainoa sijaintipaikka tälle tutkimukselle.

Kokeilin vielä sanapareilla sitoutuminen ja harrastukset ja löysin yhden teoksen, joka näytti merkittävältä tälle tutkimukselle. *Harrastukset ja omaehtoinen oppiminen. Sitoutuminen, motivaatio ja coping. Teoreettinen tausta, rakenneanalyysi ja sitoutuminen* on Jari Metsämuurosen väitöskirja (1995), jonka julkaisija oli Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos.

Väitöskirjassaan Metsämuuronen (1995) tutkii, kuinka sitoutuminen, motivaatio, coping-tyyli ja lahjakkuus ovat yhteydessä harrastuksen alkamiseen. Tutkimuksessa hän tekee useita kyselyitä eri ryhmille lapsista aikuisiin. Tutkimuksen kannalta ikä ei kuitenkaan ole ollut tärkeä vaikuttaja, sillä tutkimukseen otettiin mukaan henkilöitä sukupuolen, kieliryhmän ja harrastuksen osa-alueiden mukaan (Metsämuuronen 1995, 104–105). Tuloksia Metsämuuronen käsittelee erilaisin tilastollisin menetelmin, joita en tässä mainitse, sillä oman tutkimukseni näkökulmasta olen eniten kiinnostunut lopputuloksista, erityisesti taidealan harrastajista.

Tuloksista ei pitäisi olla havaittavissa, miten erityisesti nuoret sitoutuvat harrastuksiin, sillä tutkittavien henkilöiden valinta ei perustunut ikään. Kuitenkin lopputuloksissa Metsämuuronen (1995, 258–259) esittelee sivun verran tuloksia, jotka liittyvät harrastukseen sitoutumiseen eri ikäryhmissä. Hän jakaa ikäryhmät kahtia, sellaisiin ryhmään, jossa iän myötä sitoutuneisuus kasvaa tiettyjen harrastusten parissa ja toiseen, jossa iän myötä sitoutuneisuus laskee. Metsämuuronen itse esittelee tämän tutkimuksen kohdan heikoksi, sillä henkilöitä ei ole seurattu vuosien mittaan, vaan ainoastaan eri ikäryhmille tehtyjen kyselyiden vastausten perusteella on voitu saada viitteitä mainitusta tendenssistä. Erityisesti musiikin ja kielten harrastuksissa sitoutuminen kasvaa iän myötä, kun taas muut taideaineet ja urheiluharrastus ovat vähemmän suosittuja ikääntymisen myötä. Metsämuuronen voi ainoastaan arvella, voiko siihen vaikuttaa esimerkiksi tiettyjen harrastusten vaatima fyysinen kunto.

Yritin etsiä verkosta materiaalia samoilla sanoilla ja kun hain sanoilla ”nuorten sitoutuminen ryhmätoimintaan” löysin raportin *Ryhmätoiminnan menetelmäopas. Yhteenveto*. (Latonen & Sipilä 2013). Tämä liittyy hankkeeseen, jossa ryhmä nuoria tekee oppaan nuorisotyön ammattilaisille *Räpäten ryhmään* (Della Spina, Kytömäki, Muukkonen & Toni 2013). Oppaan tarkoitus on antaa neuvoja nuorisotyöntekijöille, kuinka toimia nuorten kanssa tietyissä tilanteissa. Opas sijoittuu hankkeeseen, jonka kehittäjinä ovat toimineet Hilla-Maaria Sipilä Espoon kaupunki/KOPPI - Kohti kuntouttavampia työelämäpalveluita -hankkeesta ja Minna Latonen Espoon kaupunki/Ester Nuoret pudokkaat -hankkeesta.

Hankkeessa keskityttiin syrjäytyneihin tai yhteiskunnasta pudonneisiin nuoriin, kuitenkin sen raportissa ei kerrota tarkemmin minkä ikäisille hanke oli suunnattu. Opasta lähtivät toteuttamaan neljä nuorta, joiden iät vaihtelivat 21 ja 26 vuoden välillä. Osa opiskelee, toiset käyvät töissä tai ovat kuntoutuksessa. Hankkeen tarkoitus oli mm. lisätä nuorten osallistumista ja osallisuutta siten, että motivaatio ja sitoutuminen nuorisotyöhön kasvaisivat. Hankkeella oli tarkoitus luoda uusi työväline nuorten ryhmien oh-

jaajille nimenomaan nuorten näkökulmasta. (Latonen & Sipilä 2013, 8.)

Räpäten ryhmään (Della Spina, Kytömäki, Muukkonen & Toni 2013) antaa hyödyllisiä vinkkejä nuorten ryhmien ohjaajille eri näkökulmista: toiminnan markkinointi nuorille, aika, paikka ja kesto, ohjelma, sisältö ja ilmapiiri, ohjaajat sekä palaute. Opas on tehty huumorin pilke silmäkulmassa, sillä ohjaajia pyydetään ottamaan opas vastaan rennosti. *Räpäten ryhmään* (2013) antaa erittäin hyviä neuvoja, joita mielestäni olisi hyvä kokeilla tulevaisuudessa nuorten kanssa, siitä huolimatta, että oppaan kirjoittajat ovat vanhempia kun Interkult Kassandran teatteri-ilmaisun hankkeen nuoret.

Vanhempien sitoutuminen nuorten harrastustoimintaan on tärkeä teema opinnäytetyöni kannalta ja löysin aiheesta ainakin kaksi teosta hakusanoilla ”vanhempien osallistuminen”. Yksi teos on Jaana Sinervuon (1997) pro gradu -tutkielma *Vanhempien osallistuminen lastensa kilpauintiharrastukseen sekä tavoite- ja odotuskäsityksiä: vanhempien ja uimareiden näkemyksiä ja niiden vertailua valikoituneessa joukossa*. Toinen teos on Tapio Totron (1994) syventävien opintojen tutkielma *Lasten tennisharrastuksen motiivit ja vanhempien osallistuminen harrastukseen*.

Tapio Totro (1994) keskittyy tutkimuskysymyksiin, miksi nuoret aloittavat tennisharrastuksen ja millä motivaatiolla he jatkavat harrastuksen parissa. Toinen tutkimuskysymys liittyy vanhempien osallistumiseen nuorten harrastuksiin ja sen merkitys. Totron päämenetelmä tietojen hankinnassa on kyselyt, joita hän on tehnyt sekä vanhemmille, että nuorille. Totro analysoi faktorin menetelmällä kyselyiden tuloksia ja vetää niistä johtopäätökset.

Jaana Sinervuo (1997) tutkii puolestaan vanhempien osallistumista lastensa kilpauintiharrastuksiin, erityisesti heidän ja nuorten tavoitteiden ja odotusten näkökulmasta. Myös Sinervuo käyttää Totron tapaan kvantitatiivisia menetelmiä kuten kyselyä, jonka hän teetti sekä vanhemmilla että nuorilla. Analysoidessa myös Sinervuo käyttää faktorimenetelmää.

Molempien työt keskittyvät urheiluharrastuksiin, joissa kilpailu on hyvin paljon läsnä. Töitä yhdistää, menetelmien käytön lisäksi, sitoutuneisuus -sanan puute. Molempien töistä käy ilmi se alkuoletta, että vanhemmat ovat jo sitoutuneita, mutta missä määrin he osallistuvat itse harrastukseen se on tutkimuksen kohde. Molemmat työt nostivat esiin omalle työlleni muutamia ajatuksia, joihin puutun opinnäytetyöni viimeisessä luvussa.

Näissä töissä käsiteltiin myös motivaatiota, jota itse en ole käyttänyt ainakaan tietoisesti. Samaa kautta löysin myös Matti Peltosen ja Pekka Ruohotien (1992) kirjoittaman teoksen *Oppimismotivaatio. Teoriaa, tutkimuksia ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta*. Oletin, että olisin voinut saada lisäymmärrystä oppimishalukkuuden motivaatiosta myös harrastushalukkuuteen. Teoksessa oppiminen liitetään kuitenkin ainoastaan kouluun, johon meneminen on pakollista, eli motivaation kynnyks on lapsille suurempi. Koulumestys on myös riippuvainen oppimismotivaation määrästä, kun taas harrastuksiin nuori menee yleensä omasta halustaan ja haaste keskittyy nuoren harrastuksen jatkamishaluun, eikä välttämättä oppimishaluun. Tästä syystä, en käytä teosta enempää opinnäytetyössäni.

2.4.2 Nuorisotyö monikulttuurisuuden näkökulmasta

Nuorisotyöhön liittyvää kirjallisuutta on olemassa erittäin paljon ja tämä oli ehkä haastavin vaihe kirjallisten lähteiden valinnassa. Jokainen kirja johdatti minut toiseen kiintoisaan teokseen ja täten oma tutkimuskysymykseni välillä hävisi näköpiiristäni. Esittelen tässä muutamia merkittäviä teoksia työni näkökulmasta ja käytän niitä siksi osana opinnäytetyöni pohdinnassa.

Vuonna 2000 Allianssi julkaisi Matti Cantellin toimittaman *Monikulttuurisen nuorisotyön käsikirja* -teoksen, johon on koottu harjoituksia ja taustamateriaalia, joita voidaan käyttää monikulttuurisessa nuorisotyössä. Teoksen lukemisen kulussa minulle tulee jatkuvasti mieleen, että teos on jo osittain vanhentunut. Monissa harjoituksissa lähdetään siitä lähtökohdasta, että maahanmuuttajataustainen nuori edustaa vierasta kulttuuria ja nuorisotyön tehtävä on saada nuoret integroitumaan.

Nykypäivänä ja erityisesti tässä opinnäytetyössäni, käsitellään maahanmuuttajataustaisia nuoria jotka voivat olla eri kulttuuritaustaisia, mutta eivät silti välttämättä edusta vieraita kulttuureja, sillä monet ovat jo syntyneet Suomessa, käyneet koulua Suomessa ja eläneet suomalaisessa yhteiskunnassa. Toki he saavat vaikutteita oman perheensä kulttuurista, mutta ovat jo osittain omaksuneet (ellei peräti melko täydellisesti) suomalaisen kulttuurin.

Vuonna 2011 Helsingin kaupungin Tietokeskus julkaisi tutkimusraportin *Nuoret Helsingissä 2011. Vapaalla, koulussa, vaikuttamassa* (Vesa Keskinen & Anna Sofia Nyholm). Tutkimuksessa haluttiin ymmärtää miten helsinkiläiset nuoret jakavat aikansa vapaaajan, perheen ja koulun kesken. Tutkimuksessa ei erotella kulttuuritaustaa ollenkaan. Kyselyissä halutaan tietää, mikä on nuorten kotikieli, mutta heitä tutkitaan samanarvoi-

sina. Tulosten analyysissä saatetaan tuoda esille poikien ja tyttöjen erot vastauksissa tai eri ikäryhmien välillä. Pidän positiivisena, että kaikkia nuoria käsitellään tasa-arvoisina, olisin kuitenkin ollut kiinnostunut saada enemmän tietoa maahanmuuttajataustaisten nuorten ajankäytöstä erityisesti harrastusten parissa. Raportissa käsiteltiin lyhyesti nuorten harrastustoiminnan jättämistä ja sen syitä. Olisi ollut mielenkiintoista tutkia, onko maahanmuuttajataustaisten nuorten osalta havaittavissa eroja.

Veronika Honkasalo, Anne-Mari Souto ja Leena Suurpää (2007) tutkivat monikulttuurista nuorisotyötä verkkojulkaisussa *Mikä tekee nuorisotyöstä monikulttuurisen?* Alkusanoina kirjoittajat kertovat, että teoksen tarkoitus ei ole pelkästään määritellä monikulttuurista nuorisotyötä, vaan pohtia nuorisotyön kentän ammattilaisten kanssa, miten monikulttuurisuus vaikuttaa työn käytäntöihin, arvoihin ja arviointeihin sekä sitä mitä monikulttuurisuus vaati nuoriso-ohjaajalta, nuorelta, työympäristöltä ja työtavoilta. (Honkasalo, Souto & Suurpää 2007, 5.)

Teoksessa kirjoittajat tulevat johtopäätöksiin haastattelemalla useita nuorisotyön ammattilaisia eri näkökulmista, kuten esimerkiksi, millaisia ovat käytännöt monikulttuurisessa nuorisotyössä, millaiset suhteet vallitsevat kantasuomalaisen ja maahanmuuttajataustaisten nuorten kesken, mitä on rasismiin vastainen työ, ja millainen on nuorisotalo monikulttuurisena työpaikkana työntekijöiden taustan perusteella. Erityisesti kiinnosuin tässä teoksessa kysymyksestä *kenelle kasvatusvastuu kuuluu?* Honkasalo, Souto & Suurpää tutkivat myös työntekijöiden ja vanhempien välisiä suhteita, joista itsekkin olen erittäin kiinnostunut, kuin myös siitä kuinka vanhempien luottamus saavutetaan. (Honkasalo, Souto & Suurpää 2007, liite 1, 21–26.)

Veronika Honkasalo on kirjoittanut paljon monikulttuurisesta nuorisotyöstä ja on julkaissut aiheesta useita teoksia. *Monikulttuurinen nuorisotyö helsinkiläisellä nuorisotalolla* (Honkasalo 2007) on Helsingin kaupungin tietokeskuksen ja Helsingin yliopiston eri laitosten tilaama tutkimusraportti, joka lähti liikkeelle helsinkiläisten nuorisoryhmien, välisistä jännitteistä. Tutkimuksessa tarkasteltiin kuinka monikulttuurisuus otetaan huomioon nuorisotaloissa. Tutkimuksessa haastateltiin useita nuorisotyöntekijöitä, joiden kannat ovat luettavissa raportissa. Honkasalo selostaa kuinka vanhemmilla on erilaisia käsityksiä siitä, mitä nuorisotalossa tapahtuu, asia joka monesti toimii esteenä nuorten käymisellä nuorisotalolla (Honkasalo 2007, 31).

Nuorisotyön alaa on tutkittu myös sukupuolten näkökulmasta. Veronika Honkasalo (2011) on tutkinut ja tehnyt väitöskirjansa aiheesta *Tyttöjen kesken. Monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-arvo nuorisotyössä*, eli kuinka nuorisotyössä kanavoidaan toimintaa, jotta voitaisiin edistää tyttöjen tasa-arvoa. Koska opinnäytetyössäni on mukana

yksi ryhmä joka on tarkoitettu ainoastaan tytöille, halusin tästä syystä tutustua tähän teokseen. Honkasalo haastattelee aiemmin mainittujen tutkimustensa tavoin useita nuorisotyön ohjaajia sekä eri kulttuuritaustoista tulevia nuoria. Joidenkin vanhempien odotukset tyttöjen suhteen ovat mielestäni huomionarvoisia tässä opinnäytetyössä.

2.4.3 Palaute

Opinnäytetyössäni kokeillaan palautteen keruuta nuorilta eri tavoin: suullisesti, kirjallisesti ja toiminnallisesti. Palautteen keruussa on tututeltu joitakin ohjeistuksia, joita Ahonen & Lohtaja-Ahonen (2014) pitävät merkittävänä. Ennen palautteen pyytämistä on mietittävä minkä vuoksi palautetta halutaan. Jotta se onnistuu, on suunniteltava etukäteen palautteen tavoite ja pyydettävä palautetta sen mukaisesti (139). Palautteen keruu saattaa myös epäonnistua ja silloin Ahonen & Lohtaja-Ahonen (2014, 151) neuvovat olla reagoimatta: on ainoastaan kuunneltava aktiivisesti mistä palautteesta on kyse ja kiitettävä palautteen antajaa. Lopuksi voitaisiin antaa palaute myös palautteen antotavasta.

Palautteen keruu ja antokin voidaan suunnitella ohjeiden avulla, jotta se olisi tehokas. Ahonen & Lohtaja-Ahonen (2014, 81) kehottavat sopimaan palautetavasta, palautetta olisi kerättävä/annettava jatkuvasti, palautetta pyydetään/annetaan, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa ja pelisääntöjä noudatetaan. Palautetta olisi hyvä antaa/kerätä pikemminkin onnistumisista kuin epäonnistumisista ja aina oleellisista asioista. Palautteen pitää tukea toisen ihmisen kehittämistä ja sen tulee sisältää havaintoa ja vaikutusta. Palaute on annettava rauhallisesti ja olisi hyvä jättää päätösvalta vastaanottajalle.

Palautteen voi antaa suullisesti tai kirjallisesti ja molemmilla tavoilla on omat etunsa. Etukäteen sovittu palautteen antamistilanne on kuitenkin melko pakollinen edellytys suullisen palautteen keruulle, sillä näin varmistetaan, että henkilöllä on varmasti aikaa tähän tilaisuuteen. Palaute annetaan kuitenkin yleensä kahden kesken ja se jää henkilöiden muistin varaan, paitsi ellei tehdä muistiinpanoja. Kirjallisessa palautteen keruussa annetaan enemmän aikaa vastauksiin valmistautumiseen, sillä tuolloin ei ole olemassa palautetilanteen painostusta. (Ahonen & Lohtaja-Ahonen 2014, 145.)

Opinnäytetyössäni kokeillaan myös jonkin verran toiminnallisia palautemenetelmiä. Ryhmätoiminnassa palaute- ja purkumalleja on erilaisia, kuten suullinen purku, pi-enryhmäpurku, janapurku ja videopurku. Näitä on käytetty työssäni, joko alkuperäisessä muodoissaan tai soveltavasti. Jukka Katajan, Timo Jaakkolan ja Jarmo Liukkosen (2011) *Ryhmä liikkeelle!* -teoksessa esitellään toiminnallisia harjoituksia ryhmän

kehittämiseksi. Poimin niistä muutamia palaute- ja purkumalleja, jotka esittelen tässä lyhyesti.

Suullisessa menettelyssä tehtävät puretaan suullisesti ja osallistujilta kysytään tunteuksia, joita toiminta on herättänyt. Katajan, Jaakkolan ja Liukkosen (2011, 42–43) konseptissa vastauksia kirjataan taululle kaikkien nähtäväksi. Janapurussa osallistujat asettuvat janalle, jonka päät merkitsevät arvosteluasteikon ääripäitä. Videopurussa ryhmän toiminta kuvataan havainnointia varten. Yleensä kuvaaja on oltava ryhmän ulkopuolinen. Video kuvaa asiat todenmukaisesti ja sen vuoksi kirjoittajat pitävät sitä *julmana arviointivälineenä*. Kuvaamista pitää aina harkita tilanteen mukaan.

3 Taustasta

3.1 Interkult Cassandra

Kassandra ry:n perusti teatteriohjaaja Ritva Siikala vuonna 2000. Cassandra on järjestänyt erilaisia kulttuuritapahtumia, tuottanut teatteriesityksiä, työpajoja, hallinnoinut hankkeita ja välittänyt taiteilijoita erilaisiin tapahtumiin. Toiminnassa on korostettu aina rasismien vastaista työtä, naisasiaa, taidetta ja maahanmuuttajien kotoutumista.

Vuonna 2013 järjestö aloitti identiteettityön, jonka tavoite oli selkeyttää sen profiilia sekä toiminnan tavoitteita. Prosessin avustamiseksi palkattiin ilmestöimistö Hahmo, joka teki, muun muassa, kyselyn Kassandran sidosryhmille selvittääkseen millaisena järjestön ulkopuoliset näkevät Kassandran. Tulos oli vahvistus aiemmalle pohdinnalle: järjestön olisi täsmennettävä toimintansa tarkoitusta sekä fokusta. (Hahmo 2013.)

Kassandran työntekijöille, taiteilijoille ja ohjaajille, on myös tehty samantapainen kysely, jossa he arvioivat Kassandraa työntekijänä sekä sen tehtäviä ja kehittämistarpeita. Tulokset olivat hämmästyttävän samantyyppisiä kuin sidosryhmäkyselyssä. (Kassandra ry 2013.)

Huhtikuussa 2014 Cassandra ry:n vuosikokous hyväksyi sääntömuutoksen, joka koski toiminnan tarkoitusta. *Kassandra ry on yhdistyspohjainen järjestö, jonka pyrkimys on taiteen ja kulttuurin keinoin edistää Suomessa interkulttuurisuutta. Kohderyhmänä Cassandra pitää suurta yleisöä. Erikoisia tapahtumia, kuten yksittäisiä työpajoja tai suurempia hankkeita tai koulutuskokonaisuuksia tuotetaan lapsille, nuorille, aikuisille ja vanhuksille.* (Kassandra ry 2014a) Tämä on vuosikokouksen hyväksymä uusi suunta

Kassandran toiminnalle. Toukokuussa hallitus päätti, että Kassandran uusi ulospäin näkyvä nimi tulee olemaan kesästä lähtien Interkult Cassandra - kulttuuriyhdistämö (Kassandra ry 2014b).

3.2 Miksi tutkia nuorten sitoutumista Interkult Kassandran harrastustoimintaan?

Opinnäytetyön prosessin tulee auttaa vastauksen löytymistä kysymykseen, miten nuoret saadaan sitoutumaan teatteri-ilmaisuhankkeeseen. Syy, miksi tämä on tärkeä Interkult Kassandralle, on sekä talous-, strategia- että arvoperäinen. Mikäli ei saada kursseja täyttymään nuorista, avustus opetus- ja kulttuuriministeriöltä on vaarassa loppua ja sillä on suuri merkitys kokonaisbudjetissa. Avustuksella saadaan tuotettua sellaista toimintaa, johon nuorilla ei olisi muuten varaa eikä mahdollisuutta päästä mukaan. Samalla saadaan työllistettyä teatteriammattilaisia.

Aiemmin mainittu identiteettityön prosessi toi esille, että joidenkin toimijoiden mielestä Cassandra tulisi fokusoida toimintaa enemmän toisen polven maahanmuuttajanuoriin. Näin ollen, Interkult Cassandra on päättänyt panostaa entisestään enemmän nuoriin ja juuri tämän vuoksi on erittäin tärkeää kehittää erityisesti tätä toimintaa ja tutkia nuorten kenttää tarkasti.

Strategian fokusointi nuoriin kertoo myös Interkult Kassandran omista arvoista. Sen perustamisesta lähtien on tehty rasismiin vastaista työtä käyttäen taidetta ja kulttuuria työkaluina. Uskomme, että mitä aikaisemmin aloitetaan rasismiin vastainen työ, sitä paremmat tulokset voidaan saavuttaa. Tällä tarkoitetaan sitä, että nuorten kanssa on tehtävä työtä, jotta vahvistuu ajatus siitä, että olemme kaikki tasavertaisia. Nyky-yhteiskunta, erityisesti pääkaupunkiseudulla, tarjoaa jo sinällään mahdollisuuden saavuttaa tämä ajatus, ilman erityistä panosta, sillä koulut ovat nykyään jo hyvin monikulttuurisia ja interkulttuurisuuteen panostetaan. Kuitenkin myös omasta kodista tulevat asenteet voivat vaikuttaa nuorten mielipiteisiin ja tässä Interkult Kassandran toiminnalla on merkittävä rooli.

Henkilökohtaisella tasolla opinnäytetyölläni on paljon merkitystä omalle työlleni. Olen itse vastuussa teatteri-ilmaisuhankkeen suunnittelemisesta ja usein on tuntunut, että teemme vuodesta toiseen samaa emmekä tutki riittävästi hankkeen kohtia, jotka vaativat kehittämistä. Saamalla lisätietoja kohderyhmästä, toimintaa voi aina suunnitella tarvelähtöisyydestä, joka ehdottomasti tukee ohjaajienkin työtä. Ohjaajat ovat aina yksinään ryhmien kanssa eivätkä voi analysoida ulkopuolisina ohjattavaa ryhmää. Itse vierailen kerran lukukaudessa ryhmässä, mutta en pääse niin syvälle kuin tässä työssä

on tavoitteena päästä. Myös ryhmien ohjaajat vaihtuvat välillä ja mitä enemmän tiedän käytännön työstä, sitä paremmin voin perehdyttää uusia ohjaajia työhön. Opinnäytetyöni tuloksia voisin mahdollisesti soveltaa myös muihin kohderyhmiin joille toimintaa tuotetaan.

Interkult Cassandra järjesti syyskuussa, 12.9.2014, seminaarin aiheesta *Interkulttuurinen nuorisotyö – kokemuksia ja haasteita*. InterKultSeminar tapahtumassa esiteltiin kotimaisia ja kansainvälisiä esimerkkitapauksia ja keskusteltiin taidelähtöisen nuorisotyön haasteista ja mahdollisuuksista. Seminaarin kokonaisohjelma löytyy tämän työn liitteestä (ks. liite 1). Useissa puheenvuoroissa korostettiin haastetta, kuinka saada nuoret sitoutumaan ja kuinka vanhempia saadaan osallistettua nuorten harrastustoimintaan. Seminaarin toisessa osassa keskusteltiin aiheista, joita oli kerätty seminaarin osallistujilta. Yksi näistä aiheista oli nimenomaan vanhempien osallistamiseen liittyvä.

Vaikka opinnäytetyöni keskittyy yksinomaan Interkult Kassandran toiminnassa mukana oleviin nuoriin eikä sen tarkoitus ole etsiä yleisiä totuuksia, uskon, että se tulee antamaan uusia näkökulmia tätä työtä tekeville ammattilaisille.

Myös yleisötyön kannalta opinnäytetyölläni on toivottavasti merkitystä, erityisesti monikulttuurisen kohderyhmän saavuttamisen näkökulmasta. Useat organisaatiot lähestyvät usein Interkult Kassandraa kysyäkseen hyväksi havaittuja tapoja, kuinka menetellä, erityisesti maahanmuuttajataustaisen ryhmien kanssa. Opinnäytetyössäni en keskity pelkästään heihin, mutta väkisinkin tulen havainnoimaan miten esimerkiksi nuorten somalitaustaisen tai heidän vanhempien kanssa työskennellään.

3.3 Interkult Kassandran nuorten teatteri-ilmaisuhanke

Interkult Kassandran nuorten teatteri-ilmaisuhankkeessa tutustutaan teatterimaailmaan viikoittaisissa tapaamisissa. Teatterimaailmaan tutustumisen lisäksi työpajojen tarkoituksena on vahvistaa nuorten identiteettiä, ilmaisutaitoja sekä synnyttää kulttuurien välisiä kohtaamisia. Kohderyhmänä ovat kantasuomalaiset ja maahanmuuttajataustaiset 12–17 -vuotiaat nuoret. Jotkut ryhmät ovat avoimia ainoastaan tytöille tai toiset pojille ja pari ryhmää on avoinna kaikille. Sukupuolijako perustuu siihen, että joillakin erilaisen kulttuuritaustan omaavilla nuorilla on korkeampi kynnys osallistua toimintaan, joissa tytöt ja pojat toimivat yhdessä. Työpajat ovat nuorille ilmaisia ja niitä järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksen turvin. Kurssit käynnistetään aina syksyn alussa ja loppuvat seuraavan vuoden toukokuun puolivälissä. Kurssi huipentuu toukokuun alussa, jolloin järjestetään Loistava Näkymä -tapahtuma Teatterimuseon kanssa yh-

teistyössä. Siinä ryhmät esittävät lukuvuoden aikana valmistettuja esityksiä. Ajatus on rytmittää teatteri-ilmaisun kurssi kouluvuoden mukaan ja saada nuoret sitoutumaan koko vuoden ajan. Kurssin päätyttyä nuoret saavat kunniakirjat Interkult Kassandralla.

Esitykset toteutetaan yleensä siten, että nuoret itse rakentavat esityksen kulun tai käsikirjoittavat sen itse. Tällä tavalla saadaan kuuluviin heidän omia tarinoita sekä kiinnostuksensa aiheita. Usein toistuvina aiheina on ollut kiusaaminen, kaveri- tai perhesuhteet. Jotkut ryhmät ovat halunneet esittää tarinoita myös valmiiden käsikirjoitusten perusteella.

Lukuvuoden kuluessa nuoret viedään teatteriin katsomaan esitystä, jonka Interkult Cassandra heille tarjoaa. Nuoret pääsevät myös kerran vuodessa tutustumaan Teatterimuseoon ilmaiseksi. Ryhmille tarjotaan myös mahdollisuus saada kaksi kertaa lukuvuodessa vierailevia ohjaajia, jotka edustavat jotain uutta esittävän taiteen maailmasta, jotain sellaista mihin ryhmät eivät ole vielä tutustuneet. Vierailija voi olla esimerkiksi lavastaja, joka kertoo omasta työstään tai klovneriaan erikoistunut ohjaaja.

Ohjaajilla on vastuu ryhmän kokoamisesta ja monesti he käyvät alueen kouluissa mainostamassa kurssia. Ennakoilmoituksia tulee harvoin, sillä nuoret saapuvat yleensä suoraan kurssille, ensimmäisellä kerralla, paikan päälle.

Interkult Cassandra kerää nuorilta palautteen suullisesti työpajojen yhteydessä ja kurssin lopussa kirjallisesti. Yleensä palautelomakkeissa on kirjoitettu parilla sanalla palaute: *kurssi on kiva, haluan että tulee jatkoa*. Kuitenkaan sen tarkempia kehittämisehdotuksia ei nuorilta kuulla. Ohjaajat pyrkivät jatkuvasti kysymään, mitä nuoret haluavat, mutta toteavat usein, että mielipiteet muuttuvat myös nopeasti. Tämän vuoksi nähdään tärkeänä sellaisen ohjaajan rooli, joka osaa tarjota omaa asiantuntemustaan ja samalla ottaa huomioon nuorten omia toiveita. Yleisesti ohjaajat, yhdessä tuottajan kanssa, miettivät tulevaa vuotta, mutta osa suunnitelmista on jätettävä avoimeksi, koska toiminta kehittyy lukuvuoden aikana ryhmän omien tarpeiden mukaan.

3.4 Muut teatterikurssia tuottavat toimijat Helsingissä

Interkult Cassandra ei ole ainoa teatterikursseja nuorille tuottava toimija Helsingissä. Kirjoitin useille toimijoille ja pyysin avustamaan opinnäytetyötäni vastaamalla kolmeentoista kysymykseen (ks. liite 2). Ainoastaan Narrin näyttämön nuoriso-ohjaaja ja teatteri-ilmaisun ohjaaja Laura Mboup sekä Q-teatterin yleisövastaava Jaana Taskinen vastasivat avunpyyntöni. Mboup vastasi kyselyni sähköpostitse ja Taskinen puhelimitse.

Kyselyssäni pyysin yleistä tietoa siitä, onko heidän kurssinsa maksullinen ja kuinka usein se järjestetään sekä yleisiä tietoja kohderyhmästä. Kysyin myös, mitä kursseilla tehdään ja kuuluko siihen esiintymistä. Kysyin myös nuorten ja vanhempien sitoutumisesta. Pyysin heitä kertomaan hyväksi todetuista tavoista nuorten sitouttamisessa. Palautteesta kysyin, kerätäänkö sitä ja millä tavoin. Käsittelen Narrin ja Q-teatterin tapaukset yksityiskohtaisemmin. Muiden toimijoiden kursseista laadin taulukon (ks. taulukko 1), josta kurssien perusasiat käyvät ilmi. Tiedot on kerätty toimijoiden verkkosivuilta.

Taulukko 1. Eri helsinkiläisten toimijoiden teatterikurssien tiedot				
	Helsingin Tyttöjen talo	Teatterimuseo	Teatteri Ilmi Ö	Teatteri Tuike
Kurssin kesto	16.9.-16.12.2014 (14 kertaa) 1,5 tuntia/kerta	19.8.—11.11. klo 15.30—17 (12 kertaa) 1,5 tuntia/kerta	90–135 min. riippuen ryhmästä (perustuu oppituntiajatukseen à 45 min.). Ei käy ilmi kauden pituus.	90–120 min. Ei käy ilmi kauden pituus.
Hinta	30 e (1. kerta maksuton)	40 e	140–210 e/lukuvuosi	280–295 e/lukuvuosi
Ikäjakautuma	10–17 v.	9–13 v.	Eri ryhmät: 9–18 v.	Eri ryhmät: 11–19 v.
Mitä kursilla tehdään?	Syksyn aikana tehdään erilaisia teatteriharjoituksia, näytellään, liikutaan ja pidetään hauskaa yhdessä. Lopuksi toteutetaan lyhyt esitys tyttöjen omien ideoiden pohjalta.	Teatterikerhossa tutustutaan teatterin tekemiseen, tehdään teatteriharjoituksia, improtaan ja treenataan esittämistä eri tavoin. Syyskausi huipentuu kerholaisten ja ohjaajan yhdessä suunnittelemaan ja toteuttamaan esitykseen, jota sukulaiset ja ystävät voivat tulla katsomaan.	Teatteritaiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää opetusta. Kukin ryhmän kurssin sisältö on sovellettu iän ja kokemuksen perusteella. Teatteri ILMI Ö antaa laajan oppimäärän mukaisesti teatteritaiteen perusopetusta ainoana kouluna Helsingissä.	Perusryhmät: Syksyllä tehdään draaman perusharjoitteita, improvisoidaan ja tutkitaan omaa ilmaisuja. Ryhmä valmistaa kevään 2015 aikana näytelmän. Syventävät ryhmät: Ryhmässä tutustutaan laajasti teatterin eri osa-alueisiin ja tyyllilajeihin. Kunkin oppilaan omaa persoonallista ilmaisua vahvistetaan. Ryhmä valmistaa kevään 2015 aikana näytelmän. Aikaisempi kokemus ei ole välttämätöntä.

Narrin näyttämö järjestää lukuvuosittain (elokuusta toukokuuhun) 19 teatteriryhmää eri ikäryhmille 10–25 -vuotiaille. Ryhmät kokoontuvat kerran viikossa 90–120 minuutin ajan. Kurssi maksaa osallistujille 50 euroa lukuvuodessa. Kursseilla käy erilaisen sosi-aali- ja kulttuuritaustan omaavia nuoria. Alkusyksystä kursseilla tehdään erilaisia teatte-ri-ilmaisun harjoitteita liikkeestä, äänestä, puheesta, improvisaatiosta, tekstin ja hah-mon rakentamisesta. Näiden harjoitteiden kautta edistetään ryhmäytymistä ja rohkais-taan esiintymiseen. Syksyn aikana tehdään valinta, halutaanko valmistaa kevään esitys valmiista tekstistä vai tehdä itse. Yleensä esiintyminen on keväisin, mutta muu-tamat nuoret esiintyvät myös Narrin joulujuhlissa tai muissa nuorisoasiankeskuksen tapahtumissa, joissa nuoria mahdollisesti tarvitaan. (Mboup 2014.)

Narrin toimintaan nuoret sitoutuvat pääosin todella hyvin, ainoastaan muutamalla nuo-rella saattaa olla muita enemmän poissaoloja. Esityksen lähestyessä sitoutuminen kui-tenkin vahvistuu. Mboup kertoo muutamista hyväksi todetuista nuorten sitouttamiskei-noista, kuten hyvästä, luottamuksellisesta ja innostavasta ryhmäytymisprosessista kauden alussa, mikä motivoi nuoria jakamaan keskenään asioita ja toimimaan yhdes-sä. Nuoren on tunnettava harrastus omakseen ja mikäli hän löytää uusia kavereita ryhmästä, sen parempi. Mboup pitää tärkeänä nuorten kuuntelemista, erityisesti heidän toiveittensa ja ideoittensa kuulemista, sekä tapaa kuinka he käyttäytyvät työskentelys-sä. Nuoret saattavat jatkaa ryhmässä vuodesta toiseen, sillä kokonaisen lukuvuoden jäl-keen sitoutuminen on helpompaa. Narri järjestää viikonloppu- ja kesäleirejä, joita Mboup pitää myös merkittävinä sitoutumisen kannalta. Narrin ja nuorisoasiainkeskuk-sen tarjoamat esiintymismahdollisuudet vuoden kuluksa vaikuttavat myös nuorten si-toutumiseen harrastustoimintaan. (Mboup 2014.)

Nuorilta kerätään keskitetysti palautetta kerran vuodessa, keväisin, loppuesityksen jäl-keen ja vapaamuotoisesti ryhmäprosessin aikana ohjaaja kysymyksiin annetaan palau-tetta. (Mboup 2014.)

Kysyin millainen suhde toimijalla on alaikäisten nuorten vanhempiin. Nuorten avulla vanhemmilta pyydetään allekirjoitetut yhteystietolomakkeet. Yleensä nuoret kutsuvat vanhempiaan joulujuhliin ja eri esityksiin. Kurssille ilmoittautumisen yhteydessä ei välttämättä oteta kontaktia vanhempiin, sillä osa nuorista ilmoittaa itsensä kurssille. Vanhempia kohdataan siis ainoastaan esitysten ja leirien yhteydessä. Vanhempien si-toutumisesta toimintaa Mboup kertoo, että yleisesti vanhemmat ovat sitoutuneita. Jos-kus nuori saattaa olla poissa sen vuoksi, kun henkilökohtaiset menot menevät teatte-riharjoitusten edelle. Mikäli vanhempi havaitsee, että nuori on erittäin innostunut har-rastuksesta, vanhemman sitoutuminen harrastukseenkin kasvaa. (Mboup 2014.)

Q-teatteri Nuorten ryhmien toiminta suuntautuu puolestaan 15–20 -vuotiaille nuorille, josta iästä tapauskohtaisesti joustetaan. Nuorimmat saattavat olla kahdeksannella luokalla ja vanhimmat yli kaksikymmentä vuotta vanhoja. Kurssista maksetaan samoin kuin Narrissa, 50 euroa lukuvuodessa. Ryhmä kokoontuu yleensä kolmeksi tunniksi, kerran viikossa, syyslukukauden aikana. Viikon päivä ei ole välttämättä aina sama, sillä toiminta on riippuvainen Q-teatterin omasta ohjelmasta ja sen tilojen käytöstä. Kevätlukukaudella ryhmä kokoontuu kaksi kertaa viikossa ja lähempänä esitystä harjoituksia pidetään vielä tiiviimmin. Ryhmässä on mukana erilaisen sosiaali- ja kulttuuritaustan omaavia nuoria, kuten Narrissakin. (Taskinen 2014.)

Syksyn aikana toiminnassa keskitytään perusnäyttelijän työhön ja teatterin tekemisen harjoitteisiin. Niiden kulussa ryhdytään yhdessä rakentamaan kevään esitystä, ilman valmista tekstiä, sillä nuoret keksivät esityksen itse. Teatteriryhmässä korostetaan yhdessä tekemistä ja pyritään antamaan erilaisia näyttelijän työn näkökulmia, eikä ehdottamaan vain yhtä ainoaa työtapaa. Keväällä esiinnyttään Q-teatterissa. (Taskinen 2014.)

Taskinen arvelee, että nuorten yleinen sitoutuminen tähän toimintaan johtuu siitä, että nuoret ovat vähän vanhempia. Viime vuosina Taskinen on huomannut, että nuorten harrastukset ovat lisääntyneet samoin kuin heidän menonsa eivätkä he halua tehdä päätöksiä siitä mistä luopua. Nuorten sitoutuminen näkyikin siinä kun he tekevät päätöksen, mistä jättäytyvät pois. Koska tämän ryhmän kokoontumisajat muuttuvat jatkuvasti, nuorten sitoutumisella on suuri merkitys. Ryhmän kanssa käydään prosessin aikana keskusteluja siitä, kuinka jokaisen työpanos on merkittävä loppuesityksen kannalta. (Taskinen 2014.)

Taskisen mukaan nuorilta ei kerätä palautetta muuten kuin vain suullisesti kevään lopussa, ja silloin puntaroidaan ruusut ja risut. Nuoret yleensä antavat itse palautetta joko kokoontumiskerran lopussa ja jopa soittavat ohjaajalle, mikäli joku asia jäi askarruttamaan mieltä. Taskinen pohti puhelun aikana, että ehkä palautteen keruuseen voisi panostaa enemmän. Pikkujouluisa ryhmällä on tapana pitää improvisaatio hetki, jonka yhteydessä annetaan myös palautetta. (Taskinen 2014.)

Vanhempiin Nuorten ryhmällä ei ole erityistä suhdetta, paitsi esitysten merkeissä, johon jotkut vanhemmat tulevat. Osallistujien joukossa voi olla huostaan otettuja, joiden elämässä vanhemmat eivät ole yleensä läsnä. Taskinen kokee, että yleisesti vanhemmat ovat sitoutuneet tähän toimintaan. (Taskinen 2014.)

Mielestäni on todella mielenkiintoista, että nämä kaksi toimijaa eivät ole kokeneet merkittävästi nuorten ja vanhempien sitoutuneisuuden ongelmaa. Q-teatterin tapauksessa väitän, että on vaikeampi olla mukana sitoutumatta, sillä harjoitusten ajat muuttuvat usein ja se on tiedossa alusta asti. Uskon, että jokainen joka mukaan lähtee, joko jättäytyy heti pois tai sitoutuu heti alusta. Narrin näyttämön puolesta yllätyin, ettei heillä ole paljon sitoutumisongelmia, sillä muutamaa kuukautta aiemmin olin tavannut siellä toimineita ohjaajia, jotka sanoivat, että ryhmät täyttyvät yleensä heti ja Narrin maine on todella suuri nuorten keskuudessa.

On mainittava, että kaikista näistä toimijoista, Interkult Cassandra on ainoa toimija, joka tarjoaa nuorille teatteriharrastuksen ilmaiseksi. Tosin Jaana Taskinen (2014) kertoi, että mikäli nuori osoittaa, ettei pysty maksamaan vuosimaksua, hänelle voidaan myöntää erityisvapaus. Kummassakaan tapauksessa Q-teatterin tai Narrin näyttämön ohjaajien vastauksista ei käy ilmi, voiko pieni maksu vaikuttaa sitoutumiseen.

Molemmista vastauksista käy ilmi, kuinka tärkeä on esiintyminen sitoutumisen kannalta sekä kuinka tärkeä tekijä on nuorten oman äänen esiin tuominen esitystä rakennettaessa.

3.5 Miten on asiat jalkapallon puolella?

Otin sähköisesti yhteyttä useaan henkilöön Helsingin Jalkapallo Klubiin (HJK) ja sain harrastejoukkueiden vastaavan valmennuspäällikön Miika Takkulan vastamaan sähköpostissa asetettuihin kolmeen pääkysymykseen:

- miten nuoret sitoutuvat harrastustoimintaan?
- miten vanhemmat sitoutuvat lapsensa harrastustoimintaan?
- kuinka nuorilta kerätään palaute heidän harrastustoiminnastaan?

Takkula (2014) kertoi HJK:n harrastuksista eri tasoilla: kilpatoiminta, haastetoiminta ja harrastetoiminta. Nuorten sitoutuminen vaihtelee sen mukaan, missä toiminnassa pelaaja on mukana. Kilpatasolla sitoutumisen keskiarvo on noin 90 % ja siihen ryhmään kuuluu 18 pelaajaa, 9–12 -vuotiaita, joilla on kauden aikana noin 200 ohjattua harjoituskertaa tai pelejä. Haastejoukkueen osalta sitoutuminen on 80 % ja siihenkin ryhmä kuuluu 18 pelaajaa. Kaudessa harjoituksia ja pelejä on noin 180.

Harrastetoiminnassa perheillä on mahdollisuus vaikuttaa kauden tapahtumamäärään ja yleensä harjoituksia ja pelejä on kaudessa 130–170, joka tapauksessa HJK tarjoaa nuorille viikossa vähintään kaksi tapahtumaa. Takkulan mukaan harrastetoiminnassa

pelaajien sitoutuminen on hyvin sattumanvaraista ja vaihtelee suuresti. Siihen vaikuttaa muut harrastukset tai tiettyjen päivien valikointi harjoitekalenterista. Takkula kertoo, että jalkapallon harrastaminen ei ole kaikkien perheiden ykkösprioriteetti ja osa perheistä haluaa jättää aikaa myös muille aktiviteeteille. (Takkula 2014.)

Takkula tekee vielä yhteenvedon harrastetoimintaryhmän nuorten sitoutumisesta. Toiminnassa on mukana pelaajia, jotka käyvät kuukauden aikana kaikissa harjoituksissa, 2, 3 tai 4 kertaa viikossa, ja sitten on niitä, jotka käyvät koko kuukauden aikana vain 2,3 tai 4 kertaa. Näissä ryhmissä pelaajamäärät ovat isompia, sillä peliryhmässä on noin 30 pelaajaa. Takkula kertoo, että karkeasti ottaen näistä pelaajista puolet on aktiivisia harrastajia ja käyvät lähes kaikissa tapahtumissa kun taas toinen puoli käy harvakseltaan. (Takkula 2014.)

Vanhempien sitoutumisesta Takkula (2014) kertoo, että heidän erityinen aktiivisuutensa harrasteen parissa mahdollistaa toiminnan laadukkaan pyörittämisen, johon HJK ei muuten yksin pystyisi. Harrastepuolella HJK:lla on noin 70 joukkuetta ja jokaisella on oma toimintayksikkönsä, jossa vanhemmat ovat erittäin merkittäviä. Yleensä yksi vanhempi toimii joukkueenjohtajana, toinen rahastonhoitajana ja vähintään yksi toimii apuvalmentajana. Apuvalmentajia saattaa löytyä jopa useita vanhempien joukosta. Takkulan näkemyksen mukaan: *vanhempien sitoutuminen lapsensa harrastustoimintaan korreloi lapsen sitoutumista joukkueen harjoitusaktiivisuuteen.*

Palautteen keruusta Takkula (2014) kertoo, että keskeisin tapa kerätä palautetta on jokapäiväinen kaksisuuntainen vuorovaikuttaminen harjoituksissa valmentajan kanssa. Jokaisen harjoituksen lopussa pyritään aina pitämään pieni keskustelutuokion, jossa käydään läpi harjoituksia sekä pelaajien tuntemuksia niistä. HJK järjestää myös kaksi kertaa vuodessa viikonloppuleirin, jossa jotkut joukkueet tekevät erilaisia ryhmätöitä, ja niiden avulla saadaan pelaajilta palautetta, heitä opitaan tuntemaan paremmin ja toimintaa voidaan kohdistaa tarvelähtöisesti.

Seura päivittää kolmen kuukauden välein jäsenrekisterin sekä joukkueen pelaajamäärät. Tästä saadaan tärkeää tietoa pelaajamäärän kasvusta tai vähenemisestä. Tätä käytetään myös mittarina toiminnan mielekkyydelle. Takkula korostaa, että tärkein ja konkreettisin mittari on sen seuraaminen, kuinka pitkään pelaaja pelaa jalkapalloa seurassa. HJK on lanseerannut toimintatavan, jossa pyritään tarjoamaan kaikille mielekästä toimintaa nuorten intressien mukaisesti. Takkulan mukaan, tämä on auttanut seuraa kasvattamaan tasaisesti pelaajamäärää ja nyt on jo rikottu 2000 pelaajan rajapyykki. (Takkula 2014.)

Lopuksi Takkula (2014) tuo esille, että kasvava pelaajamäärä tuo myös haasteita, sillä laadukkaan toiminnan tarjoaminen ja jokaisen pelaajan tarpeiden huomiointi on paljon haastavampaa. Takkula kertoo, että työtä on vielä rutkasti edessä tässä asiassa.

Mielestäni on tärkeää, että perheitä otetaan mukaan suunnittelemaan nuorten jalkapallon harrastustoiminnan aikatauluja, sillä se estää pahimpia päällekkäisyyksiä muiden harrastusten tai menojen kanssa. Se, että lähdetään pyytämään vanhempien toiveita, kertoo myös HJK:n halukkuudesta tehdä yhteistyötä vanhempien kanssa, jotta lopussa nuoria saadaan sitoutumaan toimintaan. Takkula kertoo, että lopulta vain puolet pelaajista on varmasti sitoutuneita toimintaan, muttei kerro mitä syitä kätkeytyy joidenkin nuorten alhaisempaan osallistumisprosenttiin. Tästä olisi ollut vielä mielenkiintoista kuulla lisää, mutta valitettavasti se ei onnistunut vastaajan kiireellisen aikataulun vuoksi.

Vanhempien osallistumisesta ja sitoutumisesta toimintaan puolesta sain positiivisen kuvan, sillä vanhemmat kantavat suuren vastuun harrastustoiminnan toteuttamisesta ja ilman heitä HJK ei pystyisi niinkään laadullisen toiminnan tarjontaan.

4 Nuorten osallistaminen teatteri-ilmaisun harrastustoimintaan

Tutkimuksen ensimmäisen syklin aikana keskityttiin kysymykseen voiko nuoren osallistaminen toiminnan suunnitteluun lisätä nuoren sitoutumista. Interkult Kassandralla ei ole ollut aiemmin suurta kokemusta nuorten osallistamisesta. Näin ollen, päätin ottaa selvää, miten muualla tämä tehdään, ja erityisesti norjalaisessa Drammenin kaupungissa, jossa olin vierailut kollegani kanssa lokakuussa 2013. Drammen on erityinen kaupunki, sillä noin 20 % asukkaista on maahanmuuttajataustaisia.

Sykliin kuului myös pilotti, joka oli esittävän taiteen intensiivikesäkurssi nuorille, ja jonka ohjelmaan otettiin mukaan nuorilta ideointipajoissa saatuja ajatuksia. Myös ryhmien ohjaajia otettiin mukaan prosessiin ja erikseen järjestin heille ryhmähaastattelun. Prosessin alussa ajatuksena oli parantaa kurssien markkinointia, jotta saataisiin uusia nuoria toimintaan. Tämän vuoksi ideointipajoissa keskityttiin pohtimaan, miten kurssit olisi nimettävä. Ideoinnissa halusin myös kysyä, millä tavalla nuoret haluavat antaa kurssista palautetta, sillä aiempien vuosien palautteen keruumenetelmä ei tuonut paljon tietoa.

4.1 Nuorten osallistaminen ohjelmasuunnitteluun ja tuotantoon Drammenissa

Lokakuussa 2013 vietin kollegani kanssa iltapäivän Drammenin kaupungissa, jossa asuu 64 000 asukasta, joista noin 20 % on maahanmuuttajataustaisia. Oslon jälkeen, Drammenissa on eniten maahanmuuttajia Norjassa. Itse kaupunki sijaitsee noin 40 km Oslost ja on viimeisten kymmenen vuoden aikana kehittynyt Norjan pilailukohteesta menestyneeksi kaupungiksi.

Drammenin Interkultur-keskuksen yksi tärkeimmistä tehtävistä on vahvistaa Norjan kulttuurielämän diversiteettiä ja pyrkiä yhteistyöhön alueen paikallisten yhteisöjen kanssa. Interkulttuurin päätapahtumapaikka on Union Scene, vanha tehdas, jossa toimii myös paikallinen kulttuurikoulu ja jossa järjestetään erilaisia tapahtumia ja työpajoja. Tapasimme siellä mm. tuottaja Bodil Juul'in, jolle myöhemmin lähetin sähköpostitse kartoitus kyselyn heidän kokemuksistaan tästä aiheesta. Kerroin hänelle ensinnäkin, mikä on tulevan opinnäytetyöni aihe, ja että haluaisin muutaman kysymyksen avulla, miten Drammenissa on osallistettu nuoria tapahtumien suunnitteluun. (Ks. liite 3.)

Tuottaja Bodil Juul (2014) kertoi, että nykyisessä projektissa hän työskentelee nuorten kanssa ja että heitä osallistetaan musiikkifestivaalin tuottamisessa. Lähtökohta tälle projektille oli saada nuorten välittämänä tieto esimerkiksi siitä, mistä artisteista he pitävät ja kuinka nuori yleisö voidaan tavoittaa. Nuoria on haettu eri kanavien välityksellä: kuten koulujen sekä tuttujien kautta.

Hyvää kokemusta on saatu, erityisesti markkinoinnista. Nuoret tietävät kaikki kanavat joiden kautta heidän ikäisiään voi parhaiten tavoittaa. Heillä on tärkeitä verkkoja, joita on saatu käyttää sosiaalisen median avulla. Drammenissa on hyödynnetty myös tiedotusvälineitä. Nuoret ovat paljon kiinnostavampia medialle kuin joku tuottaja.

Nuorten osallistamisprosessissa on myös haasteensa. Nuorilla ei ole kokemusta tuottamisesta, joten heille on selitettävä prosessi alusta alkaen. On jouduttu tekemään paljon työtä nuorten kanssa, jotta on opittu aikataulujen kunnioittamisen taito. On erittäin tärkeää tehdä ylimäärästä työtä sen eteen, että nuoret ovat tähän prosessiin sitoutuneita, sillä he eivät saa palkkaa, vaan osallistuminen perustuu heidän oman haluunsa. Vinkkinä Juul kertoo, että myös pieni tarjoilu kokouksissa on erittäin tärkeää. Tuottamisen ”tylsemmillä” yksityiskohdilla ei nuoria kannata välttämättä vaivata. Drammenissa on myös kokeiltu, miten todistusten jako osallistumisen ”palkintona” toimii. Nuorille annetaan projektin lopussa todistus, jota he voivat hyödyntää esimerkiksi kesätyön haus-

sa. Tätä on mainostettu kun on rekrytoitu nuoria osallistumaan tapahtuman suunnitteluun. (Juul 2014.)

Juul (2014) painotti, että kun halutaan osallistaa nuoria pitää luoda luottamussuhde. Heidät on saatava tuntemaan, että he ovat oikeasti osa tätä prosessia, että heitä kuunnellaan ja he voivat osallistua päätöksen tekoon. Juul sanoo: *Jos et voi antaa heidän päättää, niin ei ole mitään järkeä osallistaa heitä.*

Kyselyssä tiedustelin palautteen keruusta, Juul kertoi, etteivät he ole keränneet muodollisesti palautetta vaan pelkästään keskustelujen perusteella. Pyysin Juulia vielä vastaamaan siihen, pitäisikö yleisöä aina osallistaa tapahtuman suunnitteluun. Onko tuottajan ammatti vaarassa kehittyä siihen suuntaan, että ainoastaan vastataan yleisön odotuksiin. Juul'in mielestä ei välttämättä tulisi käyttää kohderyhmän osallistamista suunnitteluun, mutta hän korostaa tärkeyttä pitää keskusteluyhteys auki aina kohderyhmän kanssa. Hän ei myöskään ole sitä mieltä, että tuottajan olisi vain vastattava yleisön mieltymyksiin ja korostaa tuottajan tärkeää roolia sisällön tuottajana. Juul kuitenkin uskoo, että vastaamalla yleisön odotuksiin suhde yleisöön muuttuu lähemmäksi ja luotettavammaksi, jolloin yleisön kynnys tulla mukaan uutteen kulttuuri-toimintaan madaltuu. Näin saavutetaan hedelmällinen tilanne kaikille osapuolille. (Juul 2014.)

Bodil Juulin tärkein neuvo Interkult Kassandralla oli nuorten osallistaminen markkinointiin, sillä heillä on tarpeelliset suorat kontaktit ikäisiinsä ja he tietävät mikä saa nuoria kiinnostumaan jostakin.

Sitoutuminen on selvästi ollut myös Juulille haaste, sillä nuoret eivät saa palkkaa siitä, että tuottavat tapahtuman ja niin on ainoastaan luotettava heidän omaan halukkuuteensa olla mukana. Kuitenkin sitoutumiseen voidaan vaikuttaa jättämällä vähemmän kiinnostavia yksityiskohtia pois, tarjoamalla aina kahvia ja pientä purtavaa kokouksissa ja antamalla lopuksi nuorille todistus osallistumisesta. Tärkeimmäksi sitoutumiskeinoksi Juul kuitenkin nostaa nuorten ideoiden kuulemisen ja toteuttamisen. Mikäli annetaan ymmärtää, että niin tehdään eikä lupauksesta huolimatta toteutetakaan, se loitontaa nuoria tekemisestä.

4.2 Ideointipajat

Ensimmäisen tutkimuksen sykliin kuului tietojen keruu pilotin toteuttamista varten, erityisesti teatteri-ilmaisun ryhmistä. Kevään aikana kävin kerran seuraamassa Interkult Kassandran nuorten teatteri-ilmaisuhankkeen kaikkien ryhmien työpajoja ja noin 45–60 minuutin aikana ideoimme kolmen kysymyksen/asian tiimoilta. Eri ryhmissä tein lisäkysymyksiä tai selitin ne tarpeen vaatiessa toisella tavoin. 4.2 luvussa ja tämän alaluissa esittelen ideointipajojen tuloksia koostetusti, joten en tule erikseen viittamaan tiettyyn ideointipajaan.

Ryhmät eivät ole homogeenisiä koon, iän, kulttuuritaustan tai sukupuolen perusteella. Ideointipajoihin osallistui yhteensä 20 nuorta joiden iät vaihtelivat 8 –14 ikävuosien välillä. Ryhmissä oli eritaustaisia nuoria, kuitenkin suurin osa ideointipajoissa oli somali-taustaisia. Suurin osa osallistujista oli tyttöjä, sillä poikia oli ainoastaan neljä.

Ideoinnin alussa kerroin ensin nuorille, että tämä paja tulee olemaan osa minun opintojani ja että tavoitteemme on saada lisää nuoria toimintaan mukaan. Pyysin saada luvan nauhoittaa, ettei minun tarvitsisi ottaa muistinpanoja koko ajan. Kerroin myös ettei kuukaan muu kuin minä tulisi kuulemaan nauhoituksia. Kaikki nuoret antoivat tähän luvan.

Ideointi aloitettiin kysymällä, mitä he toivoisivat tulevalta kesän intensiivikurssilta, joka toteutetaan elokuussa kulttuurikeskus Caisassa, ja entä syksyllä alkavalta kurssilta? Jaoin jokaiselle samanväriset post it -laput ja pyysin heitä kirjaamaan siihen toiveensa. Pyysin etteivät miettisi sitä, mikä heidän mielestään on toteutettavissa, vaan sitä, mitä he todella haluaisivat. Muutama minuutin jälkeen kysyin, kuka haluaisi kertoa omista toiveistaan ja kävimme suullisesti läpi kaikki toiveet. Tässä yhteydessä tein muutaman täsmäkysymyksen jos en ollut ymmärtänyt tarkasti, mitä he tarkoittivat. Kierroksen lopussa pyysin myös ryhmän ohjaajaa kertomaan omista toiveistaan.

Siirryimme seuraavaan vaiheeseen, jossa kerroin vaikeudestamme saada tietoa siitä, kuinka nuoret ymmärtävät sanat teatteri-ilmaisu, teatteri, draama, kerho, kurssi, ryhmä ja näytelmä. Kysyin, jos meidän pitäisi nyt tehdä mainos kurssista, millä sanoilla siitä kertoisimme. Tässä on kyse nyt teatteri-ilmaisuhankkeesta tai -työpajoista. Jaoin sitten jokaiselle toisen väriset post it -laput, johon nuoret kirjoittivat sanat. Samalla tavalla kun ensimmäisen aiheen kohdalla, kävimme nuorten ja ohjaajan vastaukset suullisesti läpi ja keskustelimme heidän vastaustensa perusteluista.

Kolmannessa vaiheessa kysyin heiltä palautteenannon tavoista. Ensimmäiselle ryhmälle kokeilin toiminnallista palautemuotoa, mutta muiden ryhmien kohdalla päätin kysyä heidän mielipiteensä samoin kuin muiden aiheiden kohdalla.

Kysyin lopussa, miltä ideointituokio vaikutti ja missä tilanteissa heiltä yleensä kysytään mielipidettä. Kysyin myös, onko heillä muita harrastuksia. Annoin heille aikaa antaa minulle palaute. Kerroin myös, että jos myöhemmin tulee vielä jotain sellaista mieleen, joka ei tullut ideointityöpajassa esille, nuoret voivat kertoa kurssin ohjaajalle.

4.2.1 Mitä toivot/haluat oppia tulevalta intensiivikurssilta ja syksyn kurssilta?

Kerroin ideoinnissa, että he saavat nyt toivoa aivan mitä vaan eikä ole olemassa oikeita tai vääriä vastauksia, sillä halusin kuulla ainoastaan heidän toiveitaan. Kysyin, tuleeko mieleen jotain sellaista, mitä kurssilla tehtiin ja mistä he erityisesti pitivät ja mitä haluaisivat tehdä lisää.

Vastaukset erosivat selkeästi eri ryhmien kesken. Yhden ryhmän toiveet olivat hyvin tarkkoja teatterin eri genreistä tai tanssilajeista, kun taas toisessa ajateltiin intensiivikurssia leikkipaikkana.

TAULUKKO 2. TULOKSET ENSIMMÄISELLE KYSYMYKSELLE	
RYHMÄT	OHJAAJAT
tanssia, erityisesti street ja freestyle pantomiimi - mimiikka ryhmien sekoitus pukujen teko esiintyminen maskeeraus tunnetun näyttelijän kuuleminen improvisaatioharjoitukset lyhyt harjoitukset eri teatterityylit musiikkia kung fu nyyttarit disko uiminen linnanmäelle kisahallille megazoneen ratsastaa hevosella jalkapallo	Tanssia näyttelijän työn harjoitteita improvisaatio fyysinen teatteri laulu äänen improvisaatio esitys omista aiheista pelilliset leikit roolipelit runot esineteatteri varjoteatteri akrobatia rytmiikka yhteissävellyys ryhmien sekoitus

4.2.2 Millä sanalla/sanoilla pitäisi mainostaa tätä kurssia sinun ikäisillesi?

Tätäkin kysymystä jouduin täsmentämään ja toistin ettei taaskaan ole kyse oikeasta ja väärästä vastauksesta, vaan vain mielipiteestä. Pyysin heitä miettimään, millä tavalla kertoisivat ystävilleen tästä kurssista parilla sanalla. Heidän tuli kertoa siten, että muut varmasti ymmärtäisivät mistä on kyse ja että sanoma kuulostaisi hauskalta ja kivalta. Ryhmien kesken vastausten erot eivät olleet kovin suuria.

TAULUKKO 3: TULOKSET TOISELLE KYSYMYKSELLE	
RYHMÄT	OHJAAJAT
teatteriryhmä draamaryhmä draamakerho teatterikerho kungfukerho FC Itä-Pasilan pojat näytelmäkerho ilmaisukerho esityskerho Best teatteri -clube	Kassandrateatteri nuorten teatteri teatteriryhmä poikien teatteriryhmä ilmaisutaitoryhmä teatterikerho mainostaminen ryhmän ohjaajan erikois- osaamisen kautta

Mainittakoon, että monet nuorista kirjoittivat paperille useita vaihtoehtoja. Pyysin kuitenkin jokaista kertomaan, mikä olisi heille itselleen ensimmäinen vaihtoehto. Yhden ryhmän suosikki oli teatteriryhmä. Perustelu sille oli, että kurssi -sanaa ei saisi käyttää, sillä se viittaa liiaksi kouluun, eli kurssi ei voi olla hauska. Kerho -sanaa taas pidettiin liian lapsellisena. Toisessa ryhmässä osallistujat yhtyivät myös teatteriryhmään. Kolmannen mielipiteet jakautuivat teatterikerhon ja draamakerhon kesken. Neljäs ryhmä kallistui teatterikerhoon, mutta mieluiten he tekaisivat sille ihan itsekeksityn nimen.

4.2.3 Millä tavalla haluaisit antaa palautteen ohjaajalle?

Tämän kysymys herätti paljon kysymyksiä, sillä kaikki eivät ymmärtäneet mitä tällä haettiin. Ensimmäinen ryhmä ymmärsi mitä kysyin, mutteivät keksineet oikein mitään, jolloin kokeilin heidän kanssa erästä toiminnallista palautemuotoa.

Jaoin jokaiselle toisen väriset post it -laput. Pyysin jokaista nuorta kirjoittamaan lapulle yhden sanan, joka kuvasi sitä tunnetta jonka teatterityöpaja heissä herätti. Tämän jälkeen pyysin nuoria siirtymään tietylle alueelle huoneessa ja kun taputin kerran, nuoret vaihtoivat keskenään lappuja. Tätä toistettiin muutaman kerran, aina siihen saakka kun pyysin heitä pisteyttämään sanat, jotka esiintyvät lappuilla. Jokaisella nuorella oli käytettävissään enintään seitsemän pistettä, jotka he voisivat antaa sanalle. Asteikko alkoi nollostä ja korkein arvosana oli seitsemän. Tämän jälkeen pyysin heitä kävelemään jälleen ja toistin papereiden vaihtovaihetta. Jälleen pisteytettiin lappujen sanat. Tätä sama toistettiin yhtä monta kerta kun on osallistujia, eli jos työpajaan osallistui viisi nuorta, jokaiselle sanalle olisi kerryttävä viisi eri pisteytystä. Lopussa katsoimme, millä sanoilla oli enintään pisteitä, ja se oli ryhmän yhteinen palaute työpajalle. Kysyin lopussa miltä palautteen anto tuntui, johon he vastasivat, että se oli ihan kivaa, mutta selvästi eivät olleet siitä innostuneita. Kysyin lopulta, mikä heistä olisi mukava tapa kerätä heiltä palaute.

Muiden ryhmien kohdalla en toistanut tätä palauteannon muotoa, sillä ryhmät olivat liian pieniä tai heillä ei ollut käsitystä siitä, mitä palaute tarkoittaa. Yhdelle ryhmälle palautteen merkitys oli erityisen vaikea käsite, mutta lopulta he ymmärsivät, että heidän pitäisi kertoa oma mielipiteensä työpajasta.

TAULUKKO 4: TULOKSET KOLMANNELLE KYSYMYKSELLE	
RYHMÄT	OHJAAJAT
suullisesti toiminnallinen esim. janelle seisominen ja sen videointi nettikysely arvosana en ymmärrä	kädellä näyttäminen kuvitteellisella asteikoilla seisten toiminnalliset muodot teatterin keinoin

Kysyin kaikilta ryhmiltä kysytäänkö heiltä yleensä mielipidettä asioihin ja suurin osa ryhmistä vastasi heti että ei. Erityisesti he korostivat, että varsinkaan koulussa heiltä ei paljon kysytä heidän mielipidettään.

Monet olivat sitä mieltä, että suullisen palautteen antaminen olisi riittävä. Kysyin, kuinka he kokevat negatiivisen palautteen annon, onko se vaikeampaa kuin pitää kertoa jollekin suullisesti, ettei kaikki ollut sujunut oikein hyvin. Melkein kaikki sanoivat, ettei se

ole ollenkaan ongelma. He alleviivasivat, että erityisesti teatteri-ilmaisun työpajassa ei ole sellaista ongelmaa, koska he kokevat, että ohjaajalle voivat kertoa kaikenlaista. Kysyin lopulta oliko heille ollut mielekästä istua kanssani ja jutella näistä asioista. Kaikki kertoivat, että oli ollut kivaa, erityisesti siksi kun heidän mielipidettään kysyttiin.

4.3 Ryhmähaastattelu

Ideointipajojen jälkeen pyysin ohjaajia ryhmähaastatteluun, jossa halusin vielä käydä ideointipajojen tulokset läpi ja minua kiinnosti saada ohjaajilta muita ideoita tai ajatuksia, joita olisi voinut syntyä ideoinnin jälkeen. Tämä oli osa ensimmäisen tutkimussyklin tiedon keruun vaihetta. Haastatteluun mukaan pääsi kolme neljästä ohjaajasta.

Haastattelun alussa kerroin, että nauhoitan ja tulen käyttämään nauhoitusta ainoastaan lähdemateriaalina eikä kukaan muu tulisi sitä kuuntelemaan. Kaikki antoivat luvan nauhoittamiselle.

Olin koonnut kaikkien ryhmien ideat eri papereille ja laitoin ne seinille. Toisille papereille laitoin myös ohjaajien vastaukset samoihin kysymyksiin. Kävimme ne läpi kysymyskohdaisesti ja kysyin kunkin kysymyksen kohdalla, oliko ohjaajilla muuta lisättävää.

Ensimmäisessä kysymyksessä, jossa kysyttiin mitä toivot/haluat oppia tulevilla intensiivikurssilla ja syksyn kurssilla, ohjaajat halusivat vielä lisätä:

- esitykset eri tiloissa, esim. yleiset tilat tai luonto
- enemmän haastetta
- on oltava hauskaa ja helppoa
- jonkun tekniikan opetuksen
- kierrätysmateriaalien käyttö
- sirkus

Millä sanalla/sanoilla pitäisi mainostaa tätä kurssia sinun ikäisillesi? Ohjaajat miettivät tätä kysymystä, voisiko koko hanke olla nimeltään Kassandran nuorisoteatteri tai nuorten teatteri; toinen vaihtoehto sai lopulta enemmän kannatusta.

Rajallisen ajan vuoksi palautteesta emme ehtineet paljon puhua. Ohjaajat olivat sitä mieltä, että erityisesti toiminnallisia tapoja olisi tärkeätä kehittää ja lupasivat vielä miettiä tätä.

4.4 Pilotointi

4.4.1 Intensiivikurssi

Ensimmäisen syklin alussa kerättyjen tietojen perusteella järjestimme nuorille intensiivikurssin elokuun alussa. Kaikkia nuorten ideoita ei voitu ottaa huomioon, sillä opetus- ja kulttuuriministeriö katkaisi yllättäen hankkeen rahoituksen, joka vaikutti kurssin kokonaisbudjettiin ja tietyt ideat eivät olleet enää toteutettavissa. Tästä syystä myös kurssin pituus lyheni neljään päivään, eli kokonaisuika oli vähäinen.

Kurssi oli nuorille ilmainen ja siihen sisältyi myös lounas ja välipala. Itse olin koko ajan paikalla osittain seuramassa, sillä osallistuin moniin harjoitteisiin, tanssiin ja peliin. Otin myös valokuvia ja videoita koko kurssin ajan sekä huolehdin lounaasta ja välipaloista. Toimin pääohjaaja Irene Kajon avustajana ja autoin erityisesti kurinpidossa. Koko kurssin ohjelma löytyy liitteestä 4.

Kurssin tarkoitus oli avata nuorten mieli erilaisiin ilmaisumuotoihin, sillä ryhmä koostui jo aiemmin teatteritoiminnassa mukana olleista, kun taas toisille kaikki oli hyvin uutta. Kurssin aikana oli tarkoitus myös katutanssin koreografia, joka esitettäisiin InterKultYouth -tapahtumassa, joka on osa InterKultFestiä. *Toisissa tiloissa* nimisen kollektiivin kanssa oli tarkoitus rakentaa peli, jossa nuoret toimisivat ohjaajina/oppaina, ja se toteutettaisiin myöskin edellä mainitussa tapahtumassa 14.9.2014.

Perusteatteri-ilmaisun harjoitteista vastasivat ohjaajat, teatteriopettaja Irene Kajo ja teatteri-ilmaisun ohjaaja Anni Pellikka, joiden avulla saatiin nuoret ryhmäyhtymään ja tutustumaan toisiinsa. Tanssia opetti tanssija Sara Hirn, joka on tanssinut ammatikseen yli 20 vuotta. Hirnin johdolla harjoiteltiin hänen suunnittelemaansa koreografiaa InterKultFestissa esittämistä varten.

Yhteistyökumppanimme *Toisissa tiloissa* kollektiivi toi kolme ohjaajaa, jotka ensin esittelivät nuorille kollektiivin toimintafilosofiaa eli ruumiillisten harjoitteiden kautta erilaisten olomuotojen tutkimusta. Esimerkiksi, kokeiltiin muodostaa sienirihmasto ja eläytyä sen mukaan. Tämän jälkeen lähdimme timanttien keräysmatkalle Kaisaniemen puistoon, jossa keräsimme pienissä ryhmissä, rajatulta alueelta maasta esineitä, joita tulimme käyttämään myöhemmin pelissä.

Kurssin kolmas päivä oli omistettu muoville eri muodoissa. Ensin tehtiin esineteatterin harjoitteita. Sitten ryhmä jaettiin pienryhmiin ja ohjeistettiin rakentamaan tietty paikka erilaisilla muovimateriaaleilla ja tekemään siinä paikassa jokin kohtaus.

Myöhemmin ohjeistettiin jokaista luomaan itselleen hahmo muovista, jolle kukin keksi oma tarinansa, maneerinsa ja äänensä. Kaikkien saatua työnsä valmiiksi, jokaista pyydettiin esittämään oma hahmonsa haastattelun muodossa. Jokaista kuvattiin ja lopussa otettiin yhteiskuva.

Kurssin viimeisenä päivänä jatkettiin työskentelyä tanssinopettaja Sara Hirnin kanssa sekä pelin rakentamista Toisissa tiloissa kollektiivin kanssa. Toisissa tiloissa kollektiivin kanssa lähdimme "suunnistusretkelle", joka päättyi museo Kiasmaan. Siellä kävimme ammentamassa vaikutteita pelistä, jota yksi pelaaja pelasi monta tuntia tauotta yleisölle.

Palattuamme Caisaan, Kajo ja minä pidimme palautesession. Kajo piti oma palautesessionsa toiminnallisesti ja minä kirjoittamisen, piirtämisen sekä suullisen ilmaisun keinoin. Palaute avataan yksityiskohtaisemmin palautetta koskevassa luvussa (ks. 4.4.3).

Lopussa pidimme avoimet harjoitukset vanhemmille ja ystäville. Vanhemmista ja sisaruksista jotkut tulivat katsomaan harjoituksiamme. Ryhmä oli yhdessä päättänyt, mitä esitettäisiin vanhemmille ja heidät otettiin myös mukaan muutamiin harjoitteisiin. Lopussa jaettiin kurssin todistukset ja juttelimme tulevasta InterKultFestistä.

4.4.2 Kurssin osallistujat

Kurssia mainostettiin erilaisten kanavien kautta ja kurssille ilmoittautui 12 nuorta. Mainittakoon, että osa nuorista kuuluu Kassandran teatteri-ilmaisuryhmiin. Erityisesti yhdestä asukastalosta, jossa Interkult Cassandra järjestää kursseja, ilmoittautui viisi nuorta.

Lähempänä kurssin alkamisajankohtaa lähetin kaikille osallistujille uudelleen aikataulun ja ohjeistuksen kurssia varten. Lähetin myös muistutus tekstiviestejä vanhemmille, jotka eivät käytä sähköpostia ja joiden suomenkieli on heikompi, ja päivä ennen kurssin alkamista minulle alkoi sadella peruutusviestejä. Iltapäivällä minulla oli enää 5 osallistujaa, joka oli erittäin huono enne kurssille. Yhden osallistujan syyt perumiselle olivat perusteltuja, mutta aiemmin mainitun asukastalon nuorten vanhemmat sanoivat, että yhden osallistujan peruutus oli vaikuttanut toisten osallistumiseen. Kolmen muun osallistujan peruuttamisen syy oli se, ettei kukaan voisi heitä tuoda ja hakea leiriltä, koska eivät osaa yksin liikkua. Pitkän keskustelun jälkeen päädyin sopimukseen: hakisin kolme osallistujaa joka aamu kotoa ja palauttaisın heidät iltpäivällä takaisin kotiin.

Eri kanavien kautta sain vielä samana päivänä viiden uuden nuorten ilmoittautumiset kurssille ja päivän lopussa vielä yksi Interkult Kassandran kevään teatteri-ilmaisyryhmästä ilmoittautui mukaan. Näin olleen kurssi alkoi 14:lla osallistujalla.

Kurssia oli markkinoitu 10–14 -vuotiaille ja osallistujien ikä oli sen mukainen, lukuun ottamatta kahta tyttöä, jotka olivat vasta täyttämässä 10 vuotta kuukauden päästä, mutta jotka päätin ottaa mukaan kurssiin. 13–14 -vuotiaita, eli vanhempia nuoria, oli viisi. Pari tyttöä ja yksi poika sijoituivat 11–12 vuoden ikäluokkaan ja muut olivat 9–10 -vuotiaita. Kantasuomalaisia nuoria osallistujissa oli 6 ja somalitaustaisia 8.

4.4.3 Kurssin palaute

Pilotissa on haluttu myös testata eri palautteen annon tapoja. Kurssilla kokeiltiin sekä janapalautetta että kirjoittamista, piirtämistä ja puhumista. Toiminnallisen palautekeruun veti ohjaaja Irene Kajo, jonka kuvasin videolla. Toisen osan palautteen keruusta vedin itse. Lopuksi annoin myös oman palautteeni osallistujille ja Kajo omansa.

Janapalautteessa tehtiin kysymyksiä, jotka löytyvät liitteestä 6. Olen siihen merkinnyt nuorten vastauksia viivalle, joka edustaa janaa. Vastausten perusteella voidaan päätellä, että street dance oppitunnit sekä perusteatteriharjoitteiden tekeminen olivat nuorille kaikkein mieluisimpia. Yksi nuori kertoi, että koreografia oli alussa tuntunut vaikealta, mutta kertauksen jälkeen alkoi sujua paljon helpommin. Ainoastaan yksi nuori ei pitänyt teatteriharjoitteista lainkaan eikä osannut selittää syynsä siihen.

Vähemmän positiivista palautetta keräsi Toisissa tiloissa kollektiivin kanssa tehdyt harjoitteet sekä muovisessiot. Osallistujien mielestä Toisissa tiloissa kollektiivin kanssa työskentely oli tylsää, ulkona oli liian kuuma, puistossa oli lintujen jätöksiä ja peli Kiasmassa oli *tylsä*. Yhden mielestä taas oli niin kiva kun pääsi ulos. Muovi sessioista taas päällimmäiseksi jäi oman hahmon rakentaminen ja omatekoiset puvut. Siinä tuli hiki, joka oli muutaman mielestä ikävää. Sanottiin myös, ettei aika riittänyt puvun tekoon. Toisten mielestä oli ihan kivaa. Seuratessani hahmojen rakentamista huomasin, että jotkut nuoret tarvitsivat paljon opastusta ohjaajilta, eivätkä olleet ihan varmoja siitä, kuinka hahmon rakentaminen tuli aloittaa. .

Halusimme myös kysyä, mikä oli heidän mielipiteensä ruokailusta ja se eniten tuotti vastakkaisia mielipiteitä. Joidenkin mielestä ruoka oli erittäin pahaa ja toisten mielestä

parasta kuin koskaan. Muutamat asettuivat keskivaiheille, sillä heidän mielestään ruoka oli ihan hyvää, mutta liian samanlaista joka päivä.

Viimeisessä kysymyksessä kukin asettua janelle analysoimaan omaa käyttäytymistään koko kurssin aikana. Kukaan ei ollut mielestään ollut todella huonokäyttöinen, ei ollut kiusannut muita tai ollut epäkiinnostunut. Kuitenkaan kukaan ei myöskään ollut mielestään todella mallioppilas. Monet osasivat kertoa, missä olivat epäonnistuneet: eivät jaksaneet aina keskittyä ja kuunnella ohjaajia. Toiset kertoivat yrittäneensä kovasti, vaikka aina ei riittänyt tarpeeksi keskittymiskykyä.

Kirjallisen palautteen keruussa olin ohjeistanut, että paperille voi kirjoittaa tai piirtää. Melkein kaikki nuoret päättivät kirjoittaa piirtämisen sijasta. Mielestäni nuoremmat eivät olleet ihan varmoja siitä, mitä kuuluu tehdä kun annetaan palautetta, vaikka tästä oli keskusteltu ideointipajassa ja intensiivikurssilla. Katsoin vierestä kun he kirjoittivat ja selvästi epävarmimmat katsoivat vähän toisilta, miten muut antoivat palautetta. Suurin osa palautteesta oli sellaista, että ohjaajat olivat kivoja tai joku ohjaaja oli osallistujan lempiohjaaja. Kahdessa palautteessa keuhuttiin leiriä ja kyseistä viikkoa maailman parhaaksi. Yhdessä palautteessa sanottiin, että haluaisi uudestaan tälle leirille. Leirin monipuolisuutta keuhuttiin kun oli mahdollista tutustua uusiin ihmisiin.

Negatiivista palautettakin annettiin esimerkiksi Toisissa tiloissa kollektiivin osuudelle. Kahdessa tapauksessa koettiin, että ohjaajat pitivät välillä liian kovaa kuria eikä ollut mahdollista olla ihan niin kuin itse halusi. Myös ryhmän käytöksestä annettiin palaute, jossa pidettiin huonona asiana sitä, etteivät kaikki osallistuneet ihan kaikkeen.

Parasta palautteissa oli ehdottomasti parannusehdotukset. Kurssille haluttiin enemmän oikeata näyttelemistä monien harjoitteiden sijaan ja toivottiin myös näytelmän rakentamista. Ehdotettiin, että leirin alussa olisi pitänyt kerätä osallistujilta ideoita siitä, mitä kurssin aikana voitaisiin tehdä, kuten esimerkiksi eri leikkejä. Teatterimaailmasta toivottiin lavasteita kurssille sekä enemmän improvisaatioharjoitteita.

Saatuani heidän palautteensa, kerroin myös mielipiteeni ryhmästä sekä siitä, mikä mielestäni ei mennyt oikein hyvin ja mikä taas oli mennyt loistavasti. Kerroin myös perustelut sille, miksi pidettiin tiukkaa kuria, sillä nuorten on ymmärrettävä, mikä vastuu meillä on järjestäjinä. Kävin myös kurssin sisältöön liittyvät asiat läpi ja kerroin, esimerkiksi, että halusimme tuoda heille Toisissa tiloissa kollektiivin, koska se poikkeaa niin paljon muun esittävän taiteen maailmasta.

4.5 InterKultFest

4.5.1 Valmistelut InterKultFestille

Tutkimuksen toisen syklin tarkoitus oli testata nuorten sitoutumista kurssin loppuesitykseen. Intensiivikurssin perusteella aloimme epäillä, mahtavatko nuoret ilmaantua esiintymiseensä festivaaleilla, näin siitä huolimatta, vaikka vanhemmilta oli saatu lupaus. Kurssin avoimissa harjoituksissa kerrottiin jälleen vanhemmille ja nuorille esiintymispäivästä ja hyvissä ajoin ennen esiintymistä kirjoitin vanhemmille. Kolmea vanhempaa lukuun ottamatta muut eivät vastanneet lainkaan viestini. Yksi vanhemmista ilmoitti, että hänen lapsensa ei olisi tulossa eikä antanut sille tarkempaa perustelua.

Kesäkurssin ohjaajien ja Toisissa tiloissa kollektiivin ohjaajien kanssa keskustelimme siitä, kuinka voimme pitää kaikki nuoret sitoutuneina festivaalipäivän aikana, koska tapahtuma tulisi olemaan vielä aika pitkäkin. Toisissa tiloissa kollektiivin ohjaaja keksi, että nuorille luvattaisiin jokaiselle aito timantti, jonka saisivat Puhos 2014 pelin jälkeen. Pelihän oli rakennettu Afrikan tähden -pelin mukaan, joten timantti olisi siihen täysin sopiva. Keskusteltiin siitä, että pelin kulussa timanttia voitaisiin aina näyttää, kun joku nuori alkaisi olla kärsimätön.

Myös vanhempien sitoutumisesta keskusteltiin ja mietittiin, että festivaali olisi samalla ikään kuin koe vanhemmille, sillä nähtäisiin olivatko oikeasti sitoutuneet alusta alkaen tähän toimintaan?

4.5.2 InterKultYOUTH

InterKultYouth -tapahtuma toimi toisen syklin pilottina, jolloin testattiin nuorten ja vanhempien sitoutumista kurssin loppuesiintymiselle ja jossa kerättiin loppupalaute koko kokemuksesta, joka käsitti kurssin ja esiintymisen.

Kaikki 10 nuorta, jotka olivat aiemmin vahvistaneet tulonsa, todellakin saapuivat paikalle. Kaksi heistä pyysi, että saisi tuoda pienemmät sisaruksensakin osallistumaan, ja siihen myönnyimme kaikki.

Toisissa tiloissa kollektiivin ohjaaja ensin näytti koko ryhmälle, joka koostui kahdestatoista lapsesta ja viidestä ohjaajasta, ne rastipisteet, joiden kautta peliin osallistuvat vieraat tulisivat kulkemaan. Näin jokainen tietäisi, mitä vieraat olivat jo tehneet ennen tietyn nuoren rastipisteelle saapumista. Toisissa tiloissa kollektiivi loi pelin ohjeet ja ja-

koi jokaiselle ryhmälle oman pisteensä ohjeet sekä tarpeelliset materiaalit. Vierailijoiden ohjeistus löytyy liitteestä 5.

Peliin osallistujia tuli lopulta noin 30, joista muutama joutuu jättämään peli kesken viimeisellä pisteellä. Saimme oikeastaan vain positiivista palautetta osallistujilta, ja monet korostivat kuinka mahtavaa oli saada ohjeita nuorilta itseltään. Mainittakoon, että muutamien nuorten vanhemmat osallistuivat peliin, joka oli mielestämme tärkeä, ja erityisesti nuoret arvostivat sitä todella paljon.

Eri rastipisteiden ohjaajien mukaan nuoret olivat innoissaan ja kantoivat vastuun vierailijoiden ohjaamisesta. Ohjaajat olivat turvana pisteellä, mutta heihin jouduttiin turvautumaan ainoastaan silloin, kun vieraat olivat ulkomaalaisia eivätkä puhuneet suomea. Heille ohjaaja teki ohjeistukset englanniksi.

Piste, jossa itse toimin ohjaajana oli ehkä haasteellisin, sillä se oli viimeinen ja se sijaitsi Stoaan lippupisteellä, ja näin koko pelin ajan oltiin suljetussa kopissa ja odotettiin vieraita. Pisteellä olivat myös nuorimmat nuoret, joilta kärsivällisyys loppui aina välillä. Siksi katsottiin aina välillä timanttia ja harjoiteltiin tilanteita, joissa yksi meistä näytteli vierasta ja toinen antoi ohjeita.

Ostokeskus Puhokseen siirryttiin pelin lopussa ja tutustuimme pienryhmissä eri liikkeisiin, jotka ovat melkein kaikkia maahanmuuttajien omistuksissa. Lopussa Toisissa tiloissa kollektiivi esitti muutamia harjoitteita ja ympärille kerääntyi paljon ohikulkijoita. Nuorten kanssa siirryttiin esityksen jälkeen takaisin Stoaan, jossa tanssiopettajamme Sara Hirn odotti meitä viimeisiä harjoituksia varten ennen päätöstanssiesitystä.

Nuoret olivat innoissaan ja peloissaan, mutta kaikki tulivat lavalle ja osallistuivat tanssikoreografiaan. Loppuvaiheessa kaksi nuorista siirtyi verhon taakse ja jäivät sinne, eivätkä tulleet enää lavalle takaisin. Tämä oli odottamatonta, sillä he olivat olleet alusta asti itsevarmoja. Esityksen jälkeen yksi nuori tuli sanomaan minulle, että hän ei vaan pitänyt esiintymistilanteesta, ja toinen taas kysyi heti: *voidaanko mennä tanssimaan uudestaan?*

Olin etukäteen pyytänyt heitä jäämään vielä muutamaksi minuutiksi, jotta voisin vielä kerätä heiltä kirjallista palautetta. Kysely koostui viidestä kysymyksestä: mikä sai sinut tulemaan tänään paikalle? Minkälainen kokemus oli Puhos 2014 -peli? Entäpä tanssi, oliko se kiva? Nyt kun katsot ajassa taaksepäin, mitä mieltä olet tästä kokonaisuudesta (kurssi+esiintyminen)? Terveiset ohjaajille.

Palautteen perusteella suurin osa oli tullut paikalle omasta halusta. Muutama tuli äidin pakottamana, ja kaksi vastasi, että olivat luvanneet tulla, koska tämä oli osa kurssia. Yksi heistä sanoi, että olisi tullut vaikka ei olisi tarvinnutkaan. Kolme osallistujaa piti Puhos -peliä tylsänä tai huonona, kaikki muut pitivät sitä outona, omituisena, erilaisena, uutena kokemuksena, jännittävänä, mutta lopulta kaikki seitsemän osallistujaa tulivat siihen tulokseen, että oli ollut kivaa. Kahdeksan osallistujaa piti tanssia joko parhaana asiana tai ainakin kivana, mutta kaksi kokivat sen huonona tai jopa nöyryyttävänä.

Kolme nuorta kehui koko leiriä todella hyväksi kokemukseksi, viisi koki sen ihan mukavana tai kivana kokemuksena, ja yksi sanoi, että se oli välillä oli tylsä. Yksi nuori oli sitä mieltä, että se oli vain tylsä ja yksi ei osannut vastata kysymykseen.

Terveisiä ohjaajille tuli seitsemältä nuorelta ja he enimmäkseen kehuivat ohjaajia hyväksi, kivoiksi, mukaviksi ja ihaniksi. Yksi parannusehdotus annettiin välipaloista, joista nuorten ääni pitäisi saada kuuluvien.

Lopussa kiitin ryhmää ja kehui heidän toimintaansa koko kurssin kulussa, sillä mielestäni ryhmä oli todella onnistunut ja ryhmäytynyt. Jotkut halusivat tässä vaiheessa kertoa, kuinka kiva päivä oli ja kuinka olivat yllättyneitä erityisesti Puhoksen suhteen.

4.5.3 Pilotin pohdinta

Pilotin tarkoitus oli testata nuorten osallistamista toimintasuunnitteluun sitoutumisen tehostajana ja parantajana. Haluttiin samalla testata erilaisten palautteen keruun menetelmien toimivuutta sekä saada nuorilta ehdotuksia kehittämistyötä varten.

Palautteen perusteella voidaan sanoa, että nuoret pitivät kurssin ohjelmasta ja suurin osa heistä oli sitoutunut toimintaan loppuun asti. Kymmenen neljästätoista osallistujasta jatkoi kurssin loppuun asti mukana. Nuoret kertovat, kuinka he halusivat itse tulla paikalle esiintymään ohjelman vuoksi ja tämä ehdottomasti osoittaa, että pilotti on osittain onnistunut, sillä oli onnistuttu luoda nuorten näkökulmasta kiinnostava ohjelma. Vaikka yhteistyö Toisissa tiloissa kollektiivin kanssa ei ollut tulosta nuorten ideoinnista, halusimme kokeilla kuinka nuoret vastaavat poikkeavampaan sisältöön. Halusimme nimenomaan tarjota sellaista, johon nuoret eivät osaa edes hakeutua ja antaa näin laajempi katsaus esittävän taiteen kenttään. Tässä onnistuimme ehdottomasti palautteiden mukaan.

Se, että kurssin ohjelmaa piti leikata etukäteen taloudellisten syiden vuoksi, ei sallinut kaikkien alkuperäisten ideoiden toteuttamista. Kuitenkin osan tavoitteistamme pystyimme toteuttamaan, kuten tanssin, pukujen teon, eri teatterityylien esittelyn, improvisaation ja lyhyet harjoitukset (ks. taulukko 2). Palautteen keruussa onnistuimme ottamaan nuorten ideat mukaan ja se toi meille paljon tietoa kehittämistyötä varten, joka olikin pilotin tarkoitus. Kokeilemalla eri palautetapojen toimivuutta voimme paremmin lukuvuoden aikana kerätä palautetta ja sen mukaan kehittää seuraavan vuoden toimintaa. Jos palautetta kerätään useammin, meneillään oleva kauden toiminnassa on mahdollista tehdä korjaavia toimenpiteitä.

Yksi tavoitteista oli saada nuoria mukaan syksyn kursseille. Muutamia nuoria ilmaisivat kiinnostuksensa, mutta kurssien sijainnit ja aikataulut eivät sopineet heidän ohjelmaansa. Kaksi osallistujista on ollut jo aiemmin Interkult Kassandran ryhmässä ja jatkaa syksyllä siellä. Ryhmän vetäjä kertoi, että kurssin ensimmäisellä kokoontumiskerralla nuoret olivat kertoneet muille kesäkurssin sisällöstä ja kehuneet erityisesti sen ilmaisuutta. Ohjaajan mukaan nuoret ihmettelivät, kuinka heille on pystytty tarjoamaan ilmaiseksi niin hyvä kurssi johon kuului ruokailukin. Asukastalon kautta intensiivikurssille osallistuneet kolme nuorta ovat jatkaneet kurssilla myös syksyllä.

Mielestäni voidaan päätellä, että nämä nuoret ovat vahvimmin sitoutuneita ja mahdollisesti auttavat muita sitoutumaan ryhmän toimintaan. Mikäli ensi vuonna kesäkurssi pidetään, olisi kiintoisaa seurata, kuinka monta nuorta näistä ryhmistä, joissa on jo kesäkurssin *veteraaneja*, tulee kesäkurssille ja minkä vuoksi.

Yleisesti nuorten sitoutumisen kohenemista on vaikea arvioida, mutta tämä kurssi synnytti ideoita, joita voimme kokeilla, kehittää ja viedä eteenpäin sitoutumisen vahvistamisen saralla. Ehdottomasti kannattaa ottaa nuoria mukaan suunnitteluun ja toteuttaa heidän ajatuksia suunnitelmassa. Samaa mieltä oli myös Narrin näyttämön nuorisohjaaja Laura Mboup (2014). Kurssiin kuuluva esiintyminen osaltaan motivoi selvästi sitoutumista, kuten nuorten palautteista kävi ilmi. Tähän samaan viittasivat Mboup (2014) sekä Jaana Taskinen (2014) Q-teatterista. Palkinnotkin voivat olla merkittäviä nuorten toimintaan sitoutumisessa. Havaintoni mukaan kuitenkin vain muutama nuorista oli innostunut timantin saamisesta. Kuitenkin, aivan kuten Bodil Juul (2014) kertoi, nuoriin tekee vaikutuksen ilmaiset tarjoilut sekä todistusten jakaminen ja näin myös tässä pilotissa.

Kurssi-ilmoittautuminen oli ollut sitova, joten en ollut ennakoanut, että päivä ennen kurssin alkamista osallistujia katoaisi edellä mainitsemaani tavalla. Syyt, joita vanhemmat antoivat peruutuksille, eivät olleet perusteltuja. Tämä herättää heti kysymyk-

sen: onko ongelma nuorten vai vanhempien sitoutumattomuus toimintaan?

Keskustelin erityisesti asukastalon työntekijöiden kanssa, mm. nuorten ohjaajien sekä leikkipuiston työntekijöiden kanssa. Kesällä samaan tapaisia peruutuksia oli tapahtunut useasti eri retkiin tai tapahtumiin osallistumisessa. Päätimme alueen ohjaajien kanssa, että vanhemmille olisi syksyllä pidettävä vanhempain ilta, jossa esittäisimme selvänä kantanamme, ettei näillä ehdoilla ole mahdollista suunnitella ja tarjota toimintaa. Vanhemmille pitäisi viestiä, että jos heidän perheilleen tarjotaan toimintaa, niin heidän sitoutumisensa ja osallistumisensa kuuluu peruseriaatteisiin.

Tämän pilotin aikana korostui selvästi vanhempien rooli ja sitoutumisen merkitys nuorten omaan sitoutumiseen harrastustoimintaan. Esimerkiksi se, että vanhempi tulee katsomaan avoimia harjoituksia tai loppuesitystä ja vielä lisäksi osallistuu itse nuorten tekemään peliin, oli nuorille erittäin tärkeää. Avoimia harjoituksia ei saatu aloitettua ajoissa, koska pari äitiä puuttui ja nuori oli aivan hädissään sen vuoksi.

Pilotin avulla ymmärsimme, etteivät kaikki vanhemmat ovat sitoutuneita tähän toimintaan ja että heihin olisi rakennettava parempi suhde. Mietin, että tämä ongelma korostui erityisesti nuorten kohdalla, jotka olivat tulleet asukastalon kautta, jotka olivat kaikki somalitaustaisia. Intensiivikurssiin osallistui muitakin somalitaustaisia nuoria ja heidän kanssaan tätä ongelmaa ei ollut, joten en lähde yleistämään tätä ongelmaa, vaan saan tästä pontta tutkia, kuinka vanhemmat ovat sitoutuneet lasten harrastustoimintaan ja miten siihen voitaisiin vaikuttaa.

5 Vanhempien sitoutuminen nuorten harrastustoimintaan

Edellisessä luvussa nousi näkyvästi esille kysymys vanhempien sitoutumisesta harrastustoimintaan ja sen vaikutus nuorten omaan sitoutumiseen. Tämän tutkimuksen kolmannessa syklissä keskityn vanhempiin. Halusin kuulla suoraan vanhemmilta, kuinka he suhtautuvat lastensa harrastuksiin ja mitä ajattelevat niihin sitoutumisesta. Tein kyselyn sekä kesäkurssiin osallistuneiden nuorten vanhemmille sekä Interkult Kassandran teatteri-ilmaisuhankkeen ryhmien vanhemmille. Valitettavasti kaikilta ei ole saatu yhteystietoja, joten kysely lähti sähköisesti viidelletoista vanhemmalle. Huomioitakoon, että joillakin vanhemmilla oli useita lapsia kursseilla.

Tiesin entuudestaan, että tietyille vanhemmille ei kannattaisi lähettää kyselyä, sillä he

eivät käytä sähköpostia eivätkä puhu sujuvasti suomea. Koska kesän aikana olimme jo jutelleet keskenämme Interkult Kassandran ohjaajien ja asukastalon nuorten ohjaajien kanssa vanhempain illan pitämisestä, ajattelin käyttää tilaisuuden hyväksi. Ilta järjestettiin 1.10.2014.

5.1 Kysely vanhemmille

Lähetin vanhemmille kuuden kysymyksen kyselyn ja selitin mihin tätä kyselyä tulisi käyttää ja etten tulisi mainitsemaan mitään vastauksissa ilmeneviä nimiä. Kyselyyn vastasi viidestätoista vanhemmasta kahdeksan, siitä huolimatta, että olin muistuttanut heitä vielä kerran. Olin osittain pettynyt, sillä uskon, että aihe on kenelle tahansa kasvattajalle tärkeä. En voi muuta kuin aavistella, että viestini oli saattanut mennä roska-postiin tai vanhempi ei ole vain ehtinyt siihen vastata. En voi tästä päätellä etteivätkö he olisi kiinnostuneita aiheesta tai eivät olisi toimintaan sitoutuneita.

Kyselyssä kysyin, kuka heidän perheessään valitsee lasten harrastuksen ja mikä vaikuttaa valintaan. Kysyin, kuinka he valmistavat nuorta harrastukseen, keskustelevatko vanhemmat lasten kanssa *pelisäännöistä* ja voiko lapsi jäädä harrastuskerroilta pois. Pyysin kertomaan millä tavalla vanhempi seuraa lapsensa harrastusta ja keskustelevatko siitä yleensä. Kysyin vielä, tunteeko vanhempi olevansa sitoutunut lapsensa harrastukseen ja pyysin perustelevaan vastausta. Lopussa kysyin, oliko jotain terveisiä Interkult Kassandralle.

Vastausten perusteella harrastuksen valinnan tekevät vanhemmat ja lapset yhdessä, ja tähän vaikuttaa suuresti se, mitä harrastus maksaa, missä se sijaitsee ja mitä lapsi voi siitä hyötyä. Kyselyn kaikki vastaajat, lukuun ottamatta yhtä, sanoivat, ettei lapsi saa jäädä harrastuskerrasta pois, muutoin kuin vain sairaustapauksessa tai erittäin tärkeän menon vuoksi. Yksi vanhemmista oli sitä mieltä, että harrastus on lapsen oma asia ja saa jäädä pois, mikäli se ei vaikuta negatiivisesti muihin harrastuksissa mukana oleviin. Esimerkiksi joukkuelajista ei saisi jäädä pois eikä soittotunniltakaan, jos saa yksityisopetusta. Osa vanhemmista kertoi keskustelleensa nuorten kanssa normaaleista pelisäännöistä ja käytöstavoista, ja että muuten he kannustavat nuoria aina osallistumaan ja ilmoittamaan itse ohjaajalle mahdollisesta pois jäämisestä. Yleisesti vanhemmat pitivät omia lapsiaan tarpeeksi motivoituneina ja sitoutuneina harrastuksiinsa.

Harrastuksista on tapana keskustella nuorten kanssa ja vanhemmat tulevat mielellään harrastuksen lopputilaisuuksiin. Vastauksista ilmeni halukkuus käydä harrastuksessa heti ensimmäisellä kokoontumiskerralla. Oli myös jonkin verran halua tutustua harras-

tuksen muihin osallistujiin sekä heidän vanhempainsa. Nuoren loppujuhlaan tai loppue-sitykseen on tapana viedä aina kukka tai pieni lahja ja isovanhempiakin kannustetaan tulemaan mukaan, eräässä vastauksessa isovanhempia pidettiin erittäin tärkeänä.

Omasta sitoutumisesta lasten harrastuksiin kaikki vanhemmat vastasivat, että pitävät itseään sitoutuneita ja perustelivat sitä edellisen kysymyksen vastauksilla, sekä myös sillä, että huolehtivat tarvittaessa harrastukseen liittyviä välineitä tarvittaessa ja moti-voivat lasta jatkuvasti. Myös yksi vanhempi on pitkään etsinyt harrastusta, jossa voisi käydä lapsensa kanssa yhdessä.

Interkult Cassandra sai kyselyssä pelkkää kiitosta intensiivikurssista sekä teatteri-ilmai-sun kurseista. Erityisesti yksi vanhemmista korosti, kuinka kurssin ilmaisuus on erittäin tärkeä, ja se että nuori voi oppia paremmin ilmaisemaan itseään, ja siitä on hyötyä tulevaisuudessa. Myös se, että nämä ryhmät ovat usein monikulttuurisia, on vanhempien mielestä erittäin merkittävä seikka oman lapsen kehityksen kannalta. Eräs vanhemmista korosti tärkeänä Interkult Kassandran tapaa aina palkita nuoria loppue-sityksen yhteydessä kukalla ja todistuksella.

5.2 Vanhempain ilta

Tutkimuksen toisessa syklissä kävi ilmi, että erityisesti yhden asukastalon ryhmien va-nhemmat eivät ole niin sitoutuneita ryhmätoimintaan kuin ohjaajat toivoisivat ja siksi haluttiin keskustelua vanhempien kanssa vanhempain illassa. Ilta järjestettiin yh-teistyössä alueen nuorten ohjaajien kanssa, jotka järjestävät talossa päivittäistä nuori-sotoimintaa.

Talon ohjaajat vastasivat suomenkielisistä ja somalinkielisistä mainoksista, joita jaettiin vanhemmille ja joita laitettiin asukastalon infotauluille ja seinille. Myös nuorten mukaan annettiin illasta kertovia mainoksia vanhemmille vietäväksi. Mainoksissa kutsuttiin tu-lemaan mukaan ja keskustelemaan ryhmäohjaajien kanssa toiminnasta, toiveista ja huolista, jotta yhdessä voitaisiin kehittää toimintaa. Ohjaajat järjestivät myös somalin kielen tulkin paikalle. (Kalliolla nuoret ry 2014.)

Vanhempain iltaan saapui 7 äitiä, joista kaksi tuli ajoissa ja kaikki muut myöhässä pu-olesta tunnista tuntiin. Kaikkien kesken vitsailtiin siitä, kuinka äidit myöhästyivät tilaisuu-desta, varsinkin, kun joidenkin asunto sijaisi kymmenen metrin päässä asukastalosta. Äidit myös nauroivat asialle. Kaikilla äideillä ei ollut nuoria Interkult Kassandran jär-jestämässä teatteri-ilmaisun ryhmässä, joten tilaisuudessa keskusteltiin myös siitä, mitä

muussa kerhotoiminnassa tehdään.

Teatteriryhmien ohjaajat antoivat äideille lupalappuja, jossa heiltä pyydettiin lupaa lapsen osallistumiselle teatteriretkelle, teatterimuseossa käyntiin, esiintymiseen, valokuvaamiseen sekä sitoumusta kurssiin. Lapun allekirjoittaa huoltajan lisäksi osallistuva nuori. Aiemmin lupalappu oli suunnattu vain vanhemmille, eikä siinä ollut sitoumuskohdtaa. Tällä kerralla päätettiin laittaa kokeeksi kohta siitä, kuinka tärkeää on ryhmän kannalta, että kaikki tulevat paikalle ja sitoutuvat. Myös haluttiin kokeilla nuorten allekirjoittamista, ikään kuin tehtävän sopimuksen mielessä. Odotus on, että nuoret suhtautuisivat vakavammin kurssiin sitoutumiseen. (Interkult Cassandra, 1.10.2014.)

Luvista keskusteltiin jälleen ja itse korostin kuinka tärkeä on että saamme vanhemmista allekirjoitetun lupapaperin. Yleensä kun lupapaperit lähetetään nuorten kautta vanhemmille, ne harvemmin palaavat ohjaajalle. Kerroin, että vanhempien on tärkeä tietää, mitä kaikkea kurssiin kuuluu ja, että he tietävät meidän vastaavan heidän lapsistaan esimerkiksi teatteriretkellä jne. Äidit nyökkäilivät ja kertoivat ymmärtäneensä. Kuitenkin jotkut halusivat vielä keskustella aviopuolisonsa kanssa asiasta.

Teatteri-ilmaisun ohjaajat kertoivat, mitä he tekevät kurssilla tyttöjen ja poikien kanssa ja äidit esittivät muutamia kysymyksiä. Erityisesti äidit olivat huolestuneita siitä, tuleeko kurssille tanssia ja musiikkia. Pyysivät, ettei niitä sisällytettäisi kursseihin vedoten islamuskontoon. Ohjaajat korostivat äideille, kuinka teatteriryhmät opettavat ryhmätyöskentelyä, itseilmaisua ja itseluottamusta. Yksi äiti pyysi ohjaajalta lupaa käydä seuraamassa ryhmän toimintaa.

Käyttäytymisestä sekä säännöistä puhuttiin erityisesti tyttöjen osallistumisessa. Ohjaaja näytti äideille hänen ja tyttöjen laatimat säännöt kurssin alussa ja kertoi uudesta ”kolmen varoituksen” -systeemistä, jonka hän on ottanut käyttöön. Äideistä säännöt olivat hyvät.

Tilaisuuden lopussa kysyin äideiltä, oliko tästä hyötyä ja olisiko hyvä järjestää vanhempainilta esimerkiksi kerran vuodessa. Äidit kertoivat, että halusivat jopa kahdesti vuodessa keskustella kansamme ja kiittivät tilaisuudesta.

Keskustelimme vielä pikaisesti tilaisuuden lopussa tulkin kanssa. Hänen tulkinta illasta oli, että tämä oli alku yhteistyölle ja luottamussuhteen luomiselle. Hän kertoi, että äidit olivat selvästi olleet pimennossa siitä, mitä nuoret tekevät kurssilla ja tämä tilaisuus oli ollut heille avartava. Hän tulkitsi, että äideille oli jäänyt hyvä mieli keskustelusta.

Ohjaajien kesken päätimme ehdottaa seuraava vanhempainilta tammikuulle, ennen kuin kurssit alkavat.

5.3 Pohdinta

Vanhemmille tehdyn kyselyn perusteella voidaan päätellä, että vanhempien suhtautuminen nuorten harrastuksiin on hyvin sitovaa ja nuoria kannustavaa. Kuitenkin kyselyyn vastasi ainoastaan noin 53 % niistä vanhemmista joille olin lähettänyt kyselyn. Olisivatko vastaukset vaihdelleet kovasti isommassa otannassa?

Toisaalta saimme verrata omaa toimintaamme muiden toimijoiden, kuten Q-teatterin ja Nuorisosiainkeskuksen Narrin näyttämön kokemuksiin, eikä heilläkään ole ollut kovin paljon kokemusta vanhempien sitoutumattomuudesta lastensa harrastuksiin. Helsingin Jalkapallo Klubille tehty kysely osoittaa vanhempien suuren aktiivisuuden jalkapalloharrastusta kohtaan ja että vanhemmat omaksuvat jopa merkittäviä roolia harrastuksen piirissä.

Kaikkien näiden aineistojen perusteella voidaan kuitenkin päätellä, että vanhempien sitoutumisella ja osallistumisella on suuri merkitys nuorten omalle sitoutumisella harrastukseensa. Yksinkertaisella tasolla on ymmärrettävä, että aikuinen on lopulta se joka päättää antaako luvan nuoren harrastuksen aloittamiselle ja maksaa mahdollisesti siitä; tämä määrittää voiko nuori ylittäänsä sitoutua harrastukseen. Luvussa 4, jossa käsiteltiin nuoria, oli myös nähtävissä, että mikäli vanhempi oli myöhässä nuoren esiintymistilanteesta se vaikutti suuresti nuoren motivaatioon esiintyä.

HJK:n tapauksessa harrastuksen laatu riippuu osaksi nuorten vanhempien aktiivisesta osallisuudesta. Vanhemmat eivät pelkästään kannusta nuoria katsomon puolella, vaan osallistuvat valmentamiseen ja toiminnan pyörittämiseen. Oletan, että tuollaisessa ympäristössä huonosti sitoutuneet vanhemmat joko putoavat harrastuksesta kokonaan tai oppivat sitoutumaan ja osallistuvat enemmän.

Asukastalossa pidetty vanhempain illan havainnointi tuo kuitenkin eri näkökulmia nuorten vanhempien sitoutumiselle. Mainittakoon, että vaikka tässä tapauksessa keskitytään ainoastaan somalitaustaisiin vanhempiin, ei tule yleistää, että kaikki somalivanhemmat käyttäytyisivät samalla tavalla.

Illan perusteella voidaan sanoa, että näiden vanhempien ajankäsitys on erilainen kuin mihin suomalaisessa yhteiskunnassa on totuttu. Heidän suhtautumisensa omaan myöhästymiseensä on hyväksyvä. Kuitenkin heidän omien lastensa olisi oltava ajoissa harrastuksissa ja siitä tulisi seurata rangaistus. Vanhemmat antavat selvästi sitoutumiselle eri merkityksen eri tilanteissa, ja se mahdollistaa heidän lapsilleen huonon esimerkin siitä, miten tulisi toimia yhteiskunnassa johon kuuluvat.

Ohjaajissa ja minussa heräsi myös riisiriitaisia tunteita, kun osa vanhemmista kertoi, että uskonnollisista syistä nuoret eivät saisi esimerkiksi tanssia ja käyttää esityksissään musiikkia. Tämä tuli kaikille yllätyksenä, sillä aiempien vuosina, erityisesti tyttöjen ryhmässä on tanssittu ja käytetty nuorten valitsemaa musiikkia ja vanhemmat ovat olleet paikalla kannustamassa nuoria. Myös ihmeteltiin kahden tytön liikkuneen koko ajan ilman huivia intensiivikurssin aikana ja selvästi vanhempien hyväksymänä. Päätettiin erityisesti tyttöjen ryhmän kohdalla seurata vanhempien toiveita ja pyrkiä tällä tavalla luomaan luottamussuhde vanhempien kanssa.

Mielestäni vanhempain ilta oli osittain menestys, sillä saimme luotua edes jonkinlaisen suhteen alueen äiteihin, ja saimme korjattua jonkin verran vääriksi muodostuneita käsityksiä siitä, mitä kurssilla tehdään. Pidän erittäin tärkeänä sitä, että yksi äideistä halusi tulla katsomaan, mitä pojat tekevät kurssilla. Sehän on sitoutumista! Vanhemmille jäi nyt käsitys, että me otamme heidät mielellään mukaan toimintaan ja kuuntelemme heidän toiveitaan. Vanhempien mielestä tällaisia kokouksia pitäisi järjestää kahdesti vuodessa ja tämän tulemme toteuttamaan.

On korostettava, että kielimuuri vaikeuttaa tässä tapauksessa suhteen luomista vanhempiin. Vaikka vanhempainillassa oli henkilö, joka toimi tulkkina, ei meille silti kaikkea tulkattu ja joskus äitien kesken heräsi keskustelu, jonka aiheen saatoimme ainoastaan arvata. Myös ohjaajalle jää haaste ottaa tarvittaessa yhteyttä vanhempiin, ja silloin tulkkina toimivat lapset, mutta kaikkia keskusteluja ei haluta käydä lasten kuullen. Mietin siis, kuinka kieli vaikuttaa vanhempien sitoutumiseen näihin harrastuksiin.

6 Johtopäätökset

Opinnäytetyöni tarkoitus oli tutkia nuorten sitoutumista Interkult Kassandran teatteritilaisuuksien toimintaan sekä löytää keinoja nuorten sitoutumiselle. Alkualetus oli, että nuorten osallistaminen toimintasuunnitteluun vaikuttaisi suhtautumiseen. Myös palautteen keruuta nuorilta pidettiin tärkeänä alusta asti. Sen kautta saatuja tietoja oli ajateltu

käyttää markkinoinnissa, jotta saataisiin uusia osallistujia ryhmiin, mutta lopulta palautteen merkitys korostui myös sitoutumisen kannalta. Tutkimusprosessin myötä uusi tutkimuskysymys nousi merkittäväksi nuorten sitoutumista ajatellen, ja se oli nuorten vanhempien oma suhde nuorten harrastuksiin, sekä heidän oman sitoutumistasonsa vaikutus nuoriin. Tutkimus eteni kolmen syklin mukaisesti testaamalla oletuksia. Näiden testausten perusteella kerättiin lisätietoa tämän toiminnan kehittämistä varten.

6.1 Nuorten sitoutuminen

Ensimmäisessä syklissä keskityttiin nuorten osallistamiseen intensiivikurssin suunnittelussa. Sen tuloksiin oltiin osittain tyytyväisiä, sillä nuoret pitivät positiivisena kun heiltä kysyttiin mielipidettä ja he antoivat varsin monia ideoita, mitä halusivat saada näistä kursseista. Osa ideoista on toteutettu kesäkurssilla ja osa pyritään toteuttamaan tulevana syksynä ja tulevana keväänä. Intensiivikurssin palautteen perusteella nuoret olivat tyytyväisiä kurssin tarjontaan ja melkein kaikki sitoutuivat kurssiin alusta loppuun saakka ja omasta halustaan.

Palautteissa jotka kerättiin nuorilta, saatiin myös jonkin verran kehittämisideoita tai toiveita siitä mitä he haluaisivat kursseilta. Mielestäni voidaan päätellä, että nuoret kyllä osallistuvat halukkaasti suunnitteluun, kun ei tarvitse välittää toteutuksesta. Bodil Juul (2014) neuvoi juuri tähän tapaan: nuoria ei saa häiritä teknisillä asioilla tai heidän mielenkiintonsa vähenee. Erittäin tärkeä neuvo, jonka sain häneltä, oli se, mikäli haluat osallistaa nuoria niin myös toteuta heidän ideoitaan, sillä he eivät ehkä halua enää osallistua, jos heidän ehdotuksiaan ei kuunnella.

Sama mieltä on Laura Mboup (2014) nuorisoasiankeskuksesta Narrin näyttämöltä. Nuorten ideoiden toteuttaminen sitouttaa heitä paremmin toimintaan. Mainittakoon, että Interkult Kassandran ryhmissä on toki aina kuunneltu nuoria erityisesti loppuesitystä ajatellen. Nuoret ovat saaneet melkein aina päättää, valmistavatko he loppuesityksen valmiin tekstin perusteella vai syntykö ryhmästä oma esitys. Erityisesti viimeistä vaihtoehtoa on rohkaistu vuosien varrella, sillä mielellään halutaan teatterin keinoin käsitellä nuorten omia aiheita.

Räpäten ryhmään (Della Spina, Kytömäki, Muukkonen & Toni 2013, Rap 2) sisältää nuorten kehotuksen nuorisotyön ammattilaisille, että nämä miettivät myös kurssien pituutta, tapaamiskertojen kestoa, kokoontumispaikan sijaintia ja loisivat paikasta rennon. Mikäli nämä eivät toteudu, nuori jää mieluiten kotiin katsomaan elokuvia.

Hankkeen raportti *Ryhmätoiminnan menetelmäopas. Yhteenveto*. arvioi nuorten osallistumisen ja osallisuuden vaikuttavuuden näkökulmasta. Arvioinnissa tullaan tulokseen, että nuorten osallistuminen ryhmätoiminnan kehittämiseen vaikuttaa positiivisesti nuorten sitoutumiseen. Myös nuoret pääsevät tällä tavalla vaikuttamaan omiin palveluihinsa ja toiminnassa korostuu näin asiakaslähtöisyys. (Latonen & Sipilä 2013, 17.)

Laura Mboup (2014) uskoo myös, että lukuvuosien välein pidetyt kesäleirit auttavat nuoria sitoutumaan. Interkult Kassandran nuorista kaksi osallistui kesäkurssiin ja tämän jälkeen he ovat jatkaneet omassa ryhmässään. Siellä nuoret ovat puhuneet positiivisesti kesäkurssista ja ihmetelleet ääneen, kuinka tämä tarjotaan heille ilmaiseksi.

Esiintymismahdollisuutta on ehdotettu myös yhtenä sitouttamisen keinona (Taskinen 2010; Mboub 2014). Interkult Kassandran kesäkurssi voi osoittaa tämän todeksi. Nuoret sitoutuivat loppuun asti esiintymisen vuoksi, sillä useat nuoret mainitsivat tämän palautteissaan. Myös kesäkurssin viimeisenä päivänä pidettiin avoimet harjoitukset perheelle ja ystäville, jossa nuoret olivat kaikki hyvin keskittyneitä. Mahdollisesti pelko epäonnistua motivoi nuorta keskittymään oppimiseen, vaikka kesäkurssillakin puhuttiin paljon kuinka epäonnistuminen kuuluu oppimisprosessiin ja pääasia on rohjeta esiintymään.

Esiintyminen nosti esille myös kysymyksen vanhempien paikalla olemisen merkityksestä. Näiden ryhmien nuoret halusivat kovasti esittää opittua vanhemmilleen, ja kesäkurssin avoimissa harjoituksissa he ottivat myös vanhempansa mukaan joihinkin harjoitteisiin. Interkult Cassandra on jo kahtena vuonna lähettänyt vanhempien kotiin kutsun Loistava näkymä -festivaalille, jossa nuorten teatteri-ilmaisun ryhmät esittävät Teatterimuseolla toisilleen vuoden aikana valmistettuja demoja. Tietyille kieliryhmille kutsut on lähetetty heidän kotikielellään.

Interkult Kassandran teatteri-ilmaisun toiminnassa olisi siis tulevaisuudessa osallistettava nuoria sen suunnitteluun toimintaan sitoutumista ajatellen, mutta pitäen aina mielessä, että heidän ideansa ja ehdotuksensa on otettava vakavasti huomioon ja pyrittävä toteuttamaan. Muutoin nuoren sitoutuminen toimintaan kärsii. Tulosten perusteella ryhmille on luotava esiintymismahdollisuuksia, jotta ryhmällä olisi tavoite, jonka vuoksi sitoutua lukuvuoden aikana. Myös intensiivikurssin järjestäminen kesäisin voi entistä enemmän sitouttaa nuoret lukuvuoden toimintaan, erityisesti jos heidän ehdotuksiaan otetaan kurssiin mukaan. Olisi myös seurattava erityisesti niitä ryhmiä, joista tuli osallistujia kesäkurssille, sillä oletetaan, että heillä voi olla vaikutusta muiden nuorten tulemiselle kurssille. Erityisesti suhdetta vanhempiin olisi parannettava, sillä heidän osallistumisensa harrastukseen vaikuttaa myös nuoreen.

Tutkimuksen aikana ei nuorten kesken mainittu, että raha olisi harrastuksen valinnan keskeinen tekijä, mutta vanhemmat ovat kertoneet sen vaikuttavan harrastuksen valintaan. Kaikki toimijat, joita on esitetty luvussa 3.4 tarjoavat maksullisia teatterikursseja. Sekä Q-teatterin että Narrin näyttämön kurssit maksavat lukuvuotena 50 euroa. Summa on pieni ja Interkult Kassandrassa on mietitty, voisiko se olla tekijänä nuorten sitoutumiselle. Vaikka maksu olisi vain nimellinen, toiminnasta voi olla vaikeampi jäädä pois, jos koetaan, että menetetään jotain konkreettisesti. Ehdotan, että Interkult Cassandra kysyy uudestaan näiltä toimijoilta kuinka he sen näkevät. Toiminta saa kyllä rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä, joka ei välttämättä hyväksy, että toiminnasta peritään rahaa. Voisi olla mahdollista kokeilla panttisysteemiä, jossa lukuvuoden alussa maksetaan tietty summan, joka annetaan takaisin, mikäli osallistuja jatkaa lukuvuoden loppuun asti.

Pohdittuani tätä koko prosessia huomasin vielä yhden vaikutustekijän nuorten sitoutumisessa Interkult Kassandran teatteri-ilmaisun toiminnassa. Harrastustoiminta toteutetaan lukuvuoden mukaisesti koulun lukuvuoden rinnalla. Itse opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituskausi on taas vuosikalenterin mittainen. Tämä yleensä tarkoittaa, että tammikuun lopussa kun käynnistetään lukuvuoden toista osaa, on varoitettava ohjaajia ja nuoria siitä, että rahoitus ei ole varmistunut ja kurssi voidaan joutua keskeyttämään. Asetun nuoren kenkiin ja mietin, haluaisinko minä sitoutua toimintaan, joka saatetaan keskeyttää yhtäkkiä? Mielestäni Interkult Kassandran olisi pohdittava uusia rahoituskanavia tätä toimintaa varten. Järjestön omissa tavoitteissa tämä toiminta asetetaan keskeiseksi, joten sen rahoitus ei saisi olla niin epävarma.

6.2 Vanhempien sitoutumisesta

Tutkimuksessa haluttiin myös tietää mikä on vanhempien suhde nuorten harrastuksiin sekä selvittää ovatko he sitoutuneita lastensa harrastuksiin. Oletus oli, että myös vanhempien sitoutuminen nuorten harrastuksiin vaikuttaa nuorten omaan sitoutumiseen. Edellisessä luvussa todettiin jo, että nuorille on erittäin tärkeää, että vanhemmat ovat paikalla esiintymistilaisuuksissa.

Yleisesti voidaan sanoa, että tämän opinnäytetyön tarkastelussa olleet vanhemmat ovat sitoutuneet lastensa harrastuksiin ja ovat kannustaneet lapsiaan. Suurin osa vanhemmista, joiden lapset olivat intensiivikurssilla, osallistuivat avoimiin harjoituksiin sekä loppuesitykseen. Kuitenkin osa nuorista peruutti oma osallistumisensa kurssiin juuri päivää ennen kurssin alkamista. Myös loppuesityksestä osa jäi pois ilman va-

nhempien tai nuorten ennakoilmoitusta ohjaajille. Nämä nuoret olivat kaikki kahdesta ryhmästä, jotka toimivat yhdessä ja samassa asukastalossa. Siellä on huomattu vastaavaa käyttäytymistä myös muita toimintoja kohtaan, joka on herättänyt huolta ohjaajissa. Tästä syystä kyseiseen asukastaloon on tässä opinnäytetyössä kiinnitetty erityishuomiota ja siellä on järjestetty vanhempain ilta. Se ei onnistunut aivan odotuksien mukaan. Vaikka vanhempien määrä oli vähäinen, muutama tuli kuitenkin paikalle ja halusi jatkaa yhteistyötä ohjaajien kanssa.

Ylipäänsä suhde ryhmän ohjaajan ja vanhempien välillä saada tiiviimmäksi kursseilla ja erityisesti ryhmissä, joissa nuorten sitoutuminen on heikkoa. Vanhemmat pitäisi saada ymmärtämään, mitä hyötyä nuorelle on tästä toiminnasta koulun kannalta, ja erityisesti maahanmuuttajataustaisille silloin kun kotikielellä on vahva vaikutus suomen kielen tasoon. Vanhemmille tehdyn kyselyn avulla on saatu vastaus siitä, mitä he näkevät nuoren hyötyvän Interkult Kassandran teatteri-ilmaisukurseista. Vanhempi tiedostaa, että nuoren itseilmaisun vahvistaminen merkitsee tulevaisuuden kannalta tärkeää taitoa. Myös se, että ryhmät ovat usein monikulttuurisia, on vanhemmille tärkeää, sillä elämme monikulttuurisessa yhteiskunnassa.

Eri lähteet tukevat suhteiden vahvistamista vanhempiin. Monesti vanhemmilla saattaa olla väärä käsitys siitä, mitä ryhmätoiminnassa tehdään ja sen vuoksi kieltävät nuorta osallistumasta. Vanhempain illassa kulttuurierot, erityisesti uskontoon liittyvät, toivat esille vanhempien huolen teatteri-ilmaisukurssin osalta. Huolta kannettiin siitä, tehdäänkö kurssilla jotain, mikä heidän uskonnossaan on kiellettyä. Mielestäni vanhempain iltojen pitäminen on tässä mielessä erittäin tärkeä keino rauhoittaa vanhempien huolta. Mirja-Tytti Talib (2002, 126–127) vahvistaa teoksessaan *Monikulttuurinen koulu. Haaste ja mahdollisuus* tämän ajatuksen, kuinka poistaa vanhempien tapaamisissa virheellisiä mielikuvia ja rakentaa parempaa yhteisluottamusta. Erityisesti tapauksissa, joissa vanhemmat eivät tunne kyseistä harrastusalaa ollenkaan on pidettävä mielessä, että heille on annettava tietoa toiminnan tavoista sekä odotuksista nuoria kohtaan.

Mielestäni olisi hyvä tuoda vanhemmat katsomaan loppuesiintymisen lisäksi nuorten harjoituksia. Mahdollisesti olisi hyvä järjestää vanhemmille avoimet harjoitukset, joissa he halutessaan voisivat kokeilla itse harjoitteita, joita teatteri-ilmaisun ryhmissä tehdään. Ehkä he sitä kautta vielä vahvemmin ymmärtävät mistä on kyse.

Honkasalo, Souto & Suurpää (2007, 25) ovat hekin siitä mieltä, että vanhempiin olisi rakennettava luottamussuhde, jotta he eivät asetu nuorten harrastuksen portinvartijoiksi. Kirjoittajat tiedostavat, että vanhempien paikalle saaminen on yleensä vaikeaa. Mie-

lestäni kirjoittajat ehdottavat kiintoisan keinon, kuinka tutustua vanhempiin, esimerkiksi käymällä koulujen vanhempain illassa, tietysti koulun välityksellä luodun yhteistyön kautta. Jälleen kerran, koska koulunkäynti on pakollista, vanhemmatkin joutuvat osallistumaan koulujen vanhempain iltoihin. Ehkä se olisi sopiva paikka kertoa vanhemmille, mitä harrastuksia alueella tarjotaan ja mitä niissä tehdään. Tällä hetkellä Interkult Kassandran ryhmien ohjaajat pyrkivät luomaan suhteita kouluihin ja ovatkin monissa tapauksissa saaneet koulun rehtoreita innostumaan tarjoamastamme harrastuksesta. Ohjaajat ovat käyneet jopa luokissa puhumassa oppilaille, ja ehkä vanhemmille puhuminen koulun yhteydessä olisi seuraava askel.

Vanhempien toimintaan osallistumisella voi myös olla negatiivista vaikutusta nuorten sitoutumiseen. Ryhmässä nuori saa tuoda itseään ja kiinnostuksen kohteitaan paremmin esille. Interkult Cassandra on aina pyrkinyt teatteri-ilmaisun toiminnalla luomaan paikan, johon nuoret saavat tulla purkamaan omia ajatuksiaan ja tehdä heitä kiinnostavia esityksiä. Erityisesti ryhmässä, jossa on pelkästään muslimitaustaisia nuoria tyttöjä, on havainnoitu, että tytöt toimivat hieman eri tavalla kuin mitä he toimisivat vanhempien läsnä ollessa. Tytöt haluavat vain tanssia ja kuunnella musiikkia länsimaiseen tapaan. Vanhemmat taas kieltävät tämän ankarasti. Ohjaajille tämä merkitsee suurta haastetta, sillä niin vanhempiin kuin myös nuoriin halutaan ylläpitää luottamussuhde. Miten tasapainotetaan ymmärrystä näiden kahden osapuolen välillä, sitä on mielestäni pohdittava erityisesti ohjaajien kesken.

Asukastalossa pidetyssä vanhempain illassa kävi selvästi ilmi tyttöjen ja poikien erilainen asema vanhempien silmissä. Pojilta ei kielletty tanssia, mutta tytöiltä kyllä. Monesti tytöt kertovat ohjaajalle, etteivät voivat tulla kokoontumiskerralle, koska heidän pitää katsoa nuorempien sisarusten perään tai auttaa äitiä ruokaostoksissa. Toki kaikilla nuorilla on varmasti vanhempien määräämiä tehtäviä kotona, mutta tässä epäsuhtainen asetelma korostuu. Myös Veronika Honkasalo (2011, 124) kertoo, että tietyissä kulttuurissa tyttöihin liittyvät säännöt ovat tiukempia, sillä nähdään, että tyttö voi helpommin menettää maineensa yhteisössä. Tämän vuoksi olisi erittäin tärkeä saada vanhemmat ymmärtämään, että toiminnassa ei tehdä mitään mikä uhkasi maineen menettämistä, vaan tavoite on auttaa nuoria taitojen kehittämisessä.

Honkasalo (2007, 31) muistuttaa *Monikulttuurinen nuorisotyö helsinkiläisillä nuorisotaloilla* -tutkimusraportissa, että vanhempien kielitaito on aina otettava huomioon kun heitä pyritään tavoittamaan. Asukastalossa pidetyssä vanhempain illassa oli tulkki mukana. Vaikka hänen avullaan puhuminen on hitaampaa, saadaan kuitenkin varmistettua, että vanhemmat ja ohjaajat puhuvat samoista asioista.

Pohdin monesti tätä työtä tehdessä, meneekö Interkult Kassandrassa kulttuuri- ja sosiaalityö päällekkäin. Interkult Kassandran tehtävä on kulttuurin ja taiteen keinoin tehdä rasismivastaista työtä sekä saattaa eri kulttuurit keskustelemaan keskenään. Ryhmätoiminnassa tämä on mahdollista toteuttaa. Näitä palveluita on tarjottava kaikille, myös haasteellisille ryhmille. Tässä yhteydessä näen, että minun roolini tuottajana on ymmärtää, miksi jokin ryhmä on haasteellisempi tavoittaa kuin toinen ja miksi toimenpiteisiin ryhtyminen ei onnistu aina samalla tavalla. Tämän vuoksi koen tämän opinnäytetyön tulokset erittäin merkittäviksi tulevaa kehittämistyötä ajatellen ja olen ehdottomasti sitä mieltä, ettei tässä ole kyse sosiaalityöstä.

Tutkimuksessaan Honkasalo, Souto & Suurpää (2007, 22) tulivat siihen tulokseen, että suurin osa haastatelluista nuorisotyöntekijöistä pitää nuorten kasvatustyötä pääasiallisesti vanhempien tehtävänä. Itse olen sitä mieltä, että koko yhteiskunta on vastuussa nuorten kasvattamisesta, myös harrastustoiminnassa. Jos nuorella ei ole käsitystä siitä, että sovittuun tapaamiseen on tultava tai vähintään on ilmoitettavan etukäteen poissaolosta, jos ajallaan tulemista ei ymmärretä tai jos ohjaajaa ei kuunnella ja kunnioiteta, on nuori saatava ymmärtämään yhteiskunnan säännöt. Säännöt tulevat kautta elämän eteen ja mielestäni harrastustoiminnan on tuettava tätä ajatusta.

Mielestäni yleisten normien osittainen tuntemattomuus johtuu itse vanhemmista, kuten tämän opinnäytetyön kulussa on havaittu. On selvä, ettei harrastuksen piirissä voida lähteä *kasvattamaan* vanhempia, mutta asia on tuottava esille vanhempien kanssa asioidessa. Tulevissa vanhempien tapaamisissa olisi saatava vanhemmat ymmärtämään, että heidän antamansa esimerkit vaikuttavat suuresti nuorten omaan käyttäytymiseen.

6.3 Päätelmät

Opinnäytetyöni on onnistunut keräämään Interkult Kassandralla ja nuorten teatteri-ilmaisun hankkeelle paljon tietoa kokeilemalla valitsemieni toimintamalleja. Työ ei pystynyt osoittamaan, että nuorten sitoutumishaasteelle olisi olemassa jokin helppo ratkaisu. Kuitenkin pidän tärkeänä, että on voitu tuoda esille ryhmien tarpeita ja tälle haasteelle on esitetty tulevaisuuden toimenpiteitä. Erityisesti palautteen keruuosio on tässä työssä onnistunut. On ymmärretty, kuinka merkittävää on kerätä palautetta ja kuinka sen voi tehdä eri tavoin, erityisesti nuorten hyväksymällä tavalla. Pidän myös merkittävänä jo toteutettua suhteen luomista vanhempiin.

Interkult Kassandran teatteri-ilmaisuhankkeen ryhmien ohjaajien kanssa tulen käymään työni läpi ja aion keskustella heidän kanssaan esiin nousseista tuloksista jo ennen kevään 2015 lukukauden alkua. Haluan kuulla heidän mielipiteensä tuloksista, sekä siitä, kuinka valmiita he ovat kokeilemaan tiettyjä ehdottamiani toimenpiteitä. Nuorten mukaan ottaminen suunnitteluun, ainakin esitysten osalta on jo osittain toteutuksessa, sillä he päättävät yhdessä ohjaajan kanssa tarinoista ja rooleista.

Tämän syksyn aikana olen vierailut kolmessa ryhmässä, kuten tapanani on tehdä keran lukukaudessa. Yhdessä ryhmässä nuoret, jotka olivat tässä tutkimuksessa mukana, ilmaisivat halunsa vaikuttaa tulevaan Loistava Näkymä -tapahtumaan ja tekivät minulle monia kysymyksiä. He kertoivat innoissaan vierailevasta ohjaajasta, joka oli ammattilainen maskeeraaja ja jonka olimme palkanneet. Mielestäni tämä kertoo heidän sitoutumisestaan, sillä he haluavat vaikuttaa toimintaan ja puhuvat tapahtumasta, joka on tulossa vasta kevään loppuilla. Se, että heidän toivomansa ohjaajan vierailu saatiin toteutettua, kertoo, että heidän mielipiteillään on väliä ja siihen tällä opinnäytetyöllä on myös pyritty.

Tiiviimmän suhteen luominen vanhempiin on asia, joka voi kuormittaa ohjaajien työtä entisestään. Hedelmällisen vuorovaikutuksen eteen on tehtävä ylimääräistä työtä, on järjestettävä vanhempain iltoja ja pidettävä yhteyttä. Kuitenkin uskon, että ohjaajat ymmärtävät, että hyvä suhde vanhempiin voi vaikuttaa positiivisesti nuoren sitoutumiseen harrastukseen. Tässä voin olla läsnä ainoastaan kurssien järjestäjätahona, muutoin pyrin pysymään sivussa, sillä kursseilla auktoriteetti kuuluu ohjaajalle.

Tämä työni tulee mielestäni helpottamaan omia tehtäviäni, sillä ymmärrän paremmin ohjaajien haasteita ja voin tarjota joitakin keinoja millä selviytyä niistä. Työni kuluessa sain käsityksen, että Interkult Cassandra on tullut nuorille paljon tutummaksi. He ehkä jo ymmärtävät ohjaajan olevan vain osa kokonaisuutta eikä vastuussa kaikesta. Toivon, että tämä ottaa painetta pois ohjaajalta. Tämä selkeyttäisi nuorille jokaisen osapuolen tehtävät.

Kaikkien tekemieni kyselyiden sekä monien alan kollegoiden epävirallisten tapaamisten vuoksi uskon, että tällä työllä on merkitystä. Esimerkiksi yksi kyselyyn vastannut henkilö pohti ääneen keskustellessamme, kuinka palautteeseen olisi tosiaan heidänkin panostettava enemmän toiminnassaan. Palaute oli ehkä jäänyt jotenkin tiedostamatta. Myös toisen kulttuuritoimijan kanssa keskustellessani tekeillä olevasta opinnäytetyöstäni hän pohti, ettei heidän toiminnassaan ole tullut mietittyä vanhempien osallistumista nuorten toimintaan. Muutama toimija on jo pyytänyt saada lukea työni sen valmistuttua, sillä he kokevat, että aiheesta ei ole tehty tutkimusta. Vaikka työssäni keskitytään tiet-

tyyn tapaukseen, uskon että se tuo muillekin toimijoille ideoita, kuinka työskennellä nuorten sekä heidän vanhempiensa kanssa.

Toivon myös, että vanhemmille tehdyt kyselyt ovat saaneet heidät pohtimaan ja tiedostamaan heidän oma sitoutumisensa merkityksen lasten harrastuksiin.

Toimintatutkimusta kritisoidaan lähestymistapana, sen vähäisten syklien vuoksi, mutta se perustellaan merkittäväksi, jos jokainen sykli tuottaa uutta tietoa (Heikkinen, Rovio & Kiilakoski 2007, 82). Tässä työssä on kolme sykliä ja mielestäni jokainen tuotti arvokasta tietoa toiminnan kehittämisen kannalta. Joten lähestymistapa on ollut toimiva tässä kehittämiskohteessa.

Aika on tekijä, joka jonkin verran rajoitti tätä tutkimusta. Ideointipajoja olisi ollut mielenkiintoista pitää vielä uudestaan samojen ryhmien kanssa, ja niin olisin voinut tehdä tarkentavia kysymyksiä. Niitä olisi ollut erityisesti osallistujien sitoutumisesta, sillä ryhmät ovat olleet yhdessä vähintään yhden lukukauden verran. Olisi ollut hyvä tutkia syksyllä 2014 alkaneita ryhmiä ja erityisesti heidän motivaatiotaan tulla kursseille, mutta tämäkään ei ollut enää ajan puitteissa mahdollista.

Lukuvuoden lopussa, eli vuoden 2015 toukokuussa, olisi mielenkiintoista esittää kysymys jota en ymmärtänyt tehdä missään tutkimuksen vaiheessa: miksi käyt teatteri-ilmaisun ryhmässä? On toki kysytty, miksi nuoret tulivat InterKultFest tapahtumaan esiintymään, mikä oli osa kurssia. Olisi mielenkiintoista tietää miksi nuoret ylipäänsä aloittivat tämän harrastuksen. Tätä Tapio Totro (1994, liite 3) kysyi heti pro gradu – tutkielmassaan nuorilta. Tämän jälkeen hän vasta lähtee tutkimaan, minkä vuoksi nuori on jatkanut tämän harrastuksen parissa. Ehdotan, että Interkult Kassandrassa tehdään sama kysymys, ehkä heti ryhmien ensimmäisellä kokoontumiskerralla. Lukuvuoden lopussa tulee kysyä vielä, miksi olet ilmoittautunut mukaan ja miksi olet ollut koko vuoden mukana.

Tapio Totro (1994) otti myös kyselyiden kautta selvää harrastajien vanhempien omista harrastustaustoista. Onko vanhempi lapsena harrastanut jotain ja mikä harrastus tai mitkä harrastukset ovat olleet kyseessä? Tätä olisi ehkä ollut myös kiintoisaa kysyä vanhemmilta, sillä oma asennoituminen harrastuksiin voi vaikuttaa asennoitumiseen lasten harrastustoimintaan.

Tutkimuksestani tulee mielestäni esille, että tätä toimintaa on kehitettävä ja että niin Interkult Kassandran kuin muidenkin alan toimijoiden pitäisi panostaa nuorten harrastustoiminnan tutkimiseen. Ryhmät muuttuvat melkein joka lukuvuosi, joka merkitsee

mahdollisten uusien haasteiden esiin tuloa. Kuitenkin tämän opinnäytetyön kautta esille tulleille haasteille on ehdotettu toimenpiteitä, joita tulemme ehdottomasti kokeilemaan.

Lähteet

Julkaisematon materiaali

Haastattelut

Juul, Bodil, 11.4.2014 ja 12.5.2014, Drammen kaupungin kulttuurituottaja.

Mboup, Laura, 13.10.2014, Helsingin nuorisoasiankeskuksen Narrin näyttämön nuoriso-ohjaaja.

Ryhmähaastattelu 19.5.2014, Interkult Kassandran toimistolla. Haastateltavana ryhmien ohjaajat.

Takkula, Miika, 16.10.2014, HJK-juniorit ry:n valmennuspäällikkö.

Taskinen, Jaana, 24.10.2014, Q-teatterin yleisövastaava.

Ideointipajat ja keskustelutilaisuudet

16.4.2014, Taidetalo Toteemissa, pajassa mukana nuoret ja ryhmän ohjaaja.

7.5.2014, Myllärin asukastalossa, pajassa mukana nuoret ja ryhmän ohjaaja.

8.5.2014, Itä-Pasilan asukastalossa, pajassa mukana nuoret ja ryhmän ohjaaja.

14.5.2014, Itä-Pasilan asukastalossa, pajassa mukana nuoret ja ryhmän ohjaaja.

1.10.2014, vanhempainilta Itä-Pasilan asukastalossa.

Muut

Hahmo, 2013. Haastattelututkimuksen tuloksia ja tulkintaa.

Interkult Cassandra, 12.9.2014. InterKultSeminar: Interkulttuurinen nuorisotyö – kokemuksia ja haasteita, Ting-salissa, Helsinki.

Interkult Cassandra, 1.10.2014. Lupalappu vanhemmille ja lapsille.

Kalliola nuoret ry, syksy 2014. Mainos vanhempainillasta.

Kassandra ry 2013. Kysely työntekijöille.

Kassandra ry 2014a. Yhdistyksen uudet säännöt.

Kassandra ry 2014b. Hallituksen kokouksen pöytäkirja, jossa päätettiin uudesta nimestä.

Kirjalliset lähteet

Ahonen Risto & Lohtaja-Ahonen, Sirke 2014. *Palaute kuuluu kaikille*. Human Interest.

Anttila A., Haapanen S., Myyrä R., Mönttinen P., Parviainen S. & Jaakola V. (toim.) 2012. Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen kulttuurisessa nuorisotyössä. [verkkójulkaisu] Helsinki: Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus
<http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/85fb81804aeb262984ed8e7ee4141bc3/Nuorten+osallisuus.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=85fb81804aeb262984ed8e7ee4141bc3>
 (luettu 19.11.2014)

Cantell Matti (toim.) 2000. *Monikulttuurisen nuorisotyön käsikirja*. Helsinki: LK-Kirjat / Lasten Keskus.

Cederlöf Petri 2010. *Nuorisotyön asema ja merkitys Suomessa*. [verkkosivusto] HUMAK.
<http://nam.humak.fi/>
 (luettu 17.10.2014).

Della Spina, Kytömäki, Muukkonen & Toni 2013. *Räpäten ryhmään. Asiantuntijoilta ammattilaisille*. [verkkójulkaisu]
<https://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CB4QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.espoo.fi%2Fdownload%2Fnoname%2F%257B7555C870-0C74-4894-BAB9-4E80958FA801%257D%2F36504&ei=qH5NVID-vAq7ygOq5oH4Bw&usg=AFQjCNHPFXBWKiT9dvE6D1SqR2DWwfqapw&sig2=IX-1Jw3HE8C9e6VMMHszDQ>
 (luettu 10.10.2014)

Hartikainen M. & Mattila P. 2011. Interkulttuurinen osaaminen. *Koulu kohtaa maailman. Mitä osaamista maailmankansalainen tarvitsee?*, 85–89.

Heikkinen L. T. Hannu 2007. Toimintatutkimuksen lähtökohdat. *Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat*, 16–38.

Heikkinen L. T. H., Rovio E. & Kiilakoski T. 2007. Toimintatutkimus prosessina. *Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat*, 78–93.

Heikkinen L. T. H., Rovio E. & Syrjälä L. (toim.) 2007. *Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat*. Helsinki: Kansanvalistusseura.

Helsingin kaupungin tilastokeskus 2013. *Nuorten tilanne Helsingissä*. [verkkodokumentti]. Helsinki: Helsingin kaupungin tilastokeskus.
http://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunginhallitus/Suomi/Esitys/2013/Halke_2013-12-02_Khs_43_EI/5868B273-2A92-4E05-A92E-EC62764B233C/Liite.pdf
 (luettu 23.10.2014).

Honkasalo, Veronika 2007. *Monikulttuurinen nuorisotyö helsinkiläisillä nuorisotaloilla*. Helsinki: Helsinki kaupungin tietokeskus.

Honkasalo V., Souto A-M. & Suurpää L. 2007. *Mitä tekee nuorisotyöstä monikulttuurisen? Kokemuksia, käytäntöjä ja haasteita 10 suurimmassa kunnassa*. [verkkójulkaisu]. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura.
<https://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CB4QFjAA&url=http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/85fb81804aeb262984ed8e7ee4141bc3/Nuorten+osallisuus.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=85fb81804aeb262984ed8e7ee4141bc3>

p%3A%2F%2Fwww.nuorisotutkimusseura.fi%2Fjulkaisuja%2Fkymppikerho.pdf&ei=jJNVKGAFoi7ygOK0oHwAg&usg=AFQjCNEb_Qs8Pub_5-mEg9v8jMnAMQ508hg&sig2=kBGnPFL3s89PGp5zN4x-kQ
(luettu 3.10.2014).

Honkasalo, Veronika 2011. *Tyttöjen kesken. Monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-arvo nuorisotyössä*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Huovinen Terhi & Rovio Esa 2007. Toimintatutkija kentällä. *Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat*, 94–113.

Interkult Cassandra 2014. *InterKultFest* -festivaalin esite. Helsinki: Interkult Cassandra.

Jääskeläinen L. & Repo T. (toim.) 2011. *Koulu kohtaa maailman. Mitä osaamista maailmankansalainen tarvitsee?* Kuopio: Opetushallitus.

Kataja, J., Jaakkola, T. & Liukkonen J. 2011. *Ryhmä liikkeelle! Toiminnallisia harjoituksia ryhmän kehittämiseksi*. Jyväskylä: PS-kustannus.

Keskinen Vesa & Nyholm Anna Sofia 2012. *Nuoret Helsingissä 2011. Vapaalla, koulussa, vaikuttamassa*. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.

Latonen, Minna & Sipilä, Hilla-Maaria 2013. *Ryhmätoiminnan menetelmäopas. Yhteen-veto*.

<http://www.espoo.fi/download/noname/%7B0D627AE1-16D8-4B4B-9DB3-153421E6BB1C%7D/38073>
(luettu 23.10.2014)

Metropolia 2014. *Opinto-opas*. [verkkodokumentti]
<http://opinto-opas-ops.metropolia.fi/index.php/fi/16183/fi/33>
(luettu 17.10.2014).

Metsämuuronen, Jari 1995. *Harrastukset ja omaehtoinen oppiminen. Sitoutuminen, motivaatio ja coping. Teoreettinen tausta, rakenneanalyysi ja sitoutuminen*. Väitöskirja. Helsinki: Helsingin yliopisto.

MOT 2014a. *Uusi suomen kielen sanakirja*. [verkkodokumentti] Gummerus.
<http://mot.kielikone.fi.ezproxy.metropolia.fi/mot/metropolia/netmot.exe>
(luettu 17.10.2014).

MOT 2014b. *Kielitoimiston sanakirja*. [verkkodokumentti]
<http://mot.kielikone.fi.ezproxy.metropolia.fi/mot/metropolia/netmot.exe>
(luettu 17.10.2014).

Mäenpää Panu 2012. Kulttuurinen nuorisotyö säätiön määrittelemänä. [verkkosivusto]
<http://nuorikulttuuri.fi/tausta/kulttuurinen-nuorisotyö-saation-maaritlemana/>
(luettu 19.11.2014)

Mönttinen Pekka 2011. Kulttuurinen osallisuus nuorisotyössä. Opinnäytetyö. [verkkojulkaisu] Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu
http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/30818/Pekka_Monttinen%20.pdf?sequence=1
(luettu 19.11.2014)

Ojasalo K., Moilainen T. & Ritalahti J. 2009. *Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan*. Helsinki: WSOY.

Peltonen, Matti & Ruohotie, Pekka 1992. *Oppimismotivaatio. Teoriaa, tutkimuksia ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta*. Helsinki: Otava.

Repo Tarja 2011. Kaikilla on yhteinen pesä. *Koulu kohtaa maailman. Mitä osaamista maailmankansalainen tarvitsee?*, 56–61.

Räsänen R., Jokikokko K., Järvelä M-L. & Lämminmäki-Kärkkäinen, Tanja (toim.) 2002. *Interkulttuurinen opettajankoulutus. Utopiasta todellisuudeksi toimintatutkimuksen avulla*. Oulu: Oulun yliopisto.

Sinervuo Jaana 1997. *Vanhempien osallistuminen lastensa kilpauintiharrastukseen sekä tavoite- ja odotuskäsityksiä. Vanhempien ja uimareiden näkemyksiä ja niiden vertailua valikoituneessa joukossa*. Pro gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto.

Talib, Mirja-Tytti 2002. *Monikulttuurinen koulu. Haaste ja mahdollisuus*. Helsinki: Kirjapaja Oy.

Teatteri ILMIO 2014. Verkkosivut.
<http://www.teatteri-ilmio.com/4>
(luettu 18.10.14).

Teatterimuseo 2014. Verkkosivut.
<http://www.teatterimuseo.fi/teatterikasvatus/teatterikerhot-ja-kurssit/>
(luettu 18.10.14).

Teatterituike 2014. Verkkosivut.
<http://www.teatterituike.fi/Ilmaisukoulun%20ryhma%20nuoret.html>
(luettu 18.10.14).

Totro Tapio 1994. *Lasten tennisharrastuksen motiivit ja vanhempien osallistuminen harrastukseen*. Kasvatustieteiden syventävien opintojen tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto.

Tyttöjen talo 2014. Verkkosivut.
<http://www.tytojentalo.fi/avoimet-ryhm%C3%A4t-ja-harrastusryhm%C3%A4t>
(luettu 18.10.14).

Veiksola Aija 1990. *Oman elämän suunnittelu ja suunnitelmiin sitoutuminen 14–19-vuotiailla nuorilla*. Tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto.

INTERKULTSEMINAR

Interkulttuurinen nuorisotyö — kokemuksia ja haasteita

perjantaina 12.9.2014 klo 12—16

TING-sali, Pohjoismainen Kulttuuripiste, Kaisaniemi

Seminaari on osa pohjoismaista esittävän taiteen festivaalia InterKultFest, joka järjestetään Helsingissä 11.–14.9.2014. Seminaarissa esitellään kotimaisia ja kansainvälisiä esimerkkita-pauksia ja keskustellaan taidelähtöisen nuorisotyön haasteista ja mahdollisuuksista. Esimer-keissä keskitytään erityisesti tarkastelemaan maahanmuuttajataustaista nuorta koskettavaa yh-teiskunta- ja kotikulttuurin rajapintaa ja sitä kulttuurien välistä ristivetoa, jonka nuori arjessaan kohtaa. Mitä voimme oppia toisiltamme? Jakavatko eri organisaatiot samoja kokemuksia? Ovatko haasteet yhteisiä?

OHJELMA

klo 11.30 ilmoittautuminen, kahvia ja teetä

klo 12.00 seminaarin avaus

Cátia Suomalainen Pedrosa, toiminnanjohtaja, Interkult Cassandra

Søren Staun, erityisasiantuntija, Pohjoismainen kulttuuripiste

klo 12.15 case-esimerkit

keskustelua moderoi Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, Helsingin kaupunki

Tanja Eloranta, teatteriohjaaja, Kulttuuriyhdistämö Interkult Cassandra

www.kassandra.fi

Joe McGill, englanninkielisen taidekerhon ohjaaja Finn-mamu ry, Kallahden nuorisotalo

Khadra Qasim, puheenjohtaja Afrikkalaisten naisten diaspora Suomessa ry

www.nuoriso.hel.fi

André Ruud, osastonjohtaja, vapaa-aika ja interkulttuurisuus, Drammenin kunta, Norja

www.drammen.kommune.no

Runi Lewerissa, ohjaaja, C:NTACT, Kööpenhamina, Tanska

www.contact.dk

Alicja Borkowska, teatteriohjaaja, hankekoordinaattori, The City Ghettos of Today –hanke, Puola

Pietro Floridia, teatteriohjaaja, taiteellinen johtaja, The City Ghettos of Today –hanke, Italia

cityghettos.com

klo 14 tauko kahvi – ja teetarjous

klo 14.30 advisory circle, keskustelua haasteista pienryhmissä

klo 15–16 kommentteja ja seminaarin yhteenveto

Seminaarin kieli on englanti.

Ilmoittautumiset 8.9. mennessä: festivaalikoordinaattori Christoffer Allén, festival@kassandra.fi
Seminaariin mahtuu 80 ensimmäiseksi ilmoittautunutta.

Seminaarin jälkeen on mahdollista siirtyä Stoaan seuraamaan klo 17 alkavaa C:NTACT –ryhmän *Say something* –esitystä. Liput 10/8 euroa Lippupalvelusta.

Lisätietoa: www.kassandra.fi/interkultfest

Seminaari järjestetään yhteistyössä Pohjoismaisen kulttuuripisteen kanssa.

Liite 2. Kysely helsinkiläisille teatterikurssien tuottaneille toimijoille

KYSELY:

Kurssin kesto (lukuvuosi, lukukausi, x määrä kertoja):

Kurssin hinta:

Kurssin ikähaarukka:

Kurssilla eritaustaisia osallistujia (esim. kantasuomalaisia ja maahanmuuttajataustaisia, eri sosiaaliset taustat)?

Mitä kurssilla tehdään?

Kuuluko kurssiin esiintymistä?

Kuinka nuoret sitoutuvat kurssiin?

Hyväksi todettuja tapoja nuorten sitoutumista varten?

Kerätäänkö nuorilta palautetta? Jos vastaus on kyllä, niin kuinka usein ja miten? Jos ei, miksi niin tehdään?

Minkälainen suhde on nuorten vanhempiin, mikäli nuori on alaikäinen?

Onko törmätty vanhempien sitoutuneisuuden ongelmaan joskus? Jos kyllä, niin millaisiin ongelmiin.

Hyväksi havaitut tavat sitouttaa vanhemmat nuorten harrastuksiin?

Muuta joka tulee mieleen liittyen näihin aiheisiin:

Liite 3. Drammenin benchmarking

1. Millainen projekti teillä on ollut/on, jossa nuoria osallistetaan/on osallistettu?
2. Mistä pitäisi aloittaa? Kuinka saada nuoret osallistumaan? Onko jotain tietotukseen tai markkinointiin liittyviä vinkkejä?
3. Mikä on ollut osallistettavien nuorten määrä?
4. Mitä ovat haasteet?
5. Mitä ovat hyvät puolet?
6. Tuletteko käyttämään nuorten osallistamista useammin tapahtumien tuottaessa?
7. Muita kommentteja?
8. Kuulisin myös mielellään keräättekö palautetta teidän nuorilta ja millä tavalla? Esim. paperilla, suullisesti ... ?

Liite 4. Esittävä taiteen intensiivikurssin ohjelma 5.–8.8.2014

Tiistai 5.8.14

KLO 9.30–11.30 Tutustuminen

KLO 11.30–12 Lounas

KLO 12–13.30 Teatteri-ilmaisun harjoitteita

KLO 13.30–13.45 Tauko

KLO 13.45–15.30 Teatteri-ilmaisun harjoitteita

Keskiviikko 6.8.14

KLO 9.30–10.30 Lämmittely

KLO 10.30–12 Street dance

KLO 12–12.30 Lounas

KLO 12.30–14.45 Toisissa tiloissa -työpaja (sis. tauko 15 min.)

KLO 14.45–15.30 Päivän purku

Torstai 7.8.14

KLO 9.30–10.30 Lämmittely ja harjoitteita

KLO 10.30–12 Kierrätysmateriaalit ja teatteri

KLO 12–12.30 Lounas

KLO 12.30–13.30 Kierrätysmateriaalit ja teatteri

KLO 13.30–13.45 Tauko

KLO 13.45–15.30 Kierrätysmateriaalit ja teatteri

Perjantai 8.8.14

KLO 09.30–10.00 Päivän aloitus

KLO 10.00–11.30 Street dance

KLO 11.30–12 Lounas

KLO 12.00–14.15 Toisissa tiloissa -työpaja (sis. tauko 15 min.)

KLO 14.15–15.00 Leirin purku

KLO 15-16 Avoimet harjoitukset (vanhemmille ja kavereille)

Liite 5. Puhos 2014 ohjeet osallistujille

Puhos 2014 -seikkailumatkan idea perustuu hyvin yksinkertaiseen näkökulman muutokseen. Tarkoituksenamme on tutkia maanpäällistä elämää maan ulkopuolisen älyn näkökulmasta. Te olette tässä seikkailumatkassa avaruudesta saapuneita humanoideja, joilla on hallussaan ihmistä korkeampi tietoisuus. Olette täysin ihmisen kaltaisia ja näköisiä, ja omaatte kaikki tarvittavat taidot kommunikoida ja liikkua täällä. Olette siis täysin valmiina soluttautumaan tähän maailmaan ja tutkimaan sitä. Olette tutkijoita ja asiantuntijoita. Kaikki tekemänne havainnot ja päätelmät ovat oikeita ja tosia. Seikkailumatka on jokaiselle henkilökohtainen kokemus. Tärkeää on tietää, että emme tule tarjoamaan teille suurta draamaa tai juonenkäänteitä. Jokainen osallistuja tekee kulkiessaan omaa henkilökohtaista tarinaansa. Näytellä tai esittää ei tarvitse, eikä suoritusta arvostella. Pelkkä yksinkertainen näkökulman muutos riittää. Matka kulkee rastilta rastille. Jokaisella rastilla tapaatte kaltaisia ihmisiä, ja saatte tehtävän joka teidän tulee suorittaa. Tehtävän jälkeen teidät opastetaan seuraavalle rastille. Matkan aikana voitte myös etsiä ja löytää tällaisia avaruusaluksen kappaleita (pullonkorkkeja), joita tarvitaan avaruusaluksen korjaamiseen. (Toisissa tiloissa kollektiivi 2014.)

Peli oli hyvä
Piirtäminen maassa oli kiva
Ei ollut kiva kun piti mennä jonkun työmaan alueen läpi

Minkälaisen te omasta mielestä olette olleet tässä ryhmässä? Oletteko aina jaksanut kuulla, tehdä asioista, tsempanut? Oletko nauranut muille, kiusannut, ei osallistunut mihinkään...

_____ | _____ | | | | | | | | | | | | | | | | _____
Ei ole kuunnellut Cátiaa
Ei ole jaksanut kaikkia
Olen ainakin yrittänyt keskittyä kaikkiin